

រាហុលបព្វជ្ជា

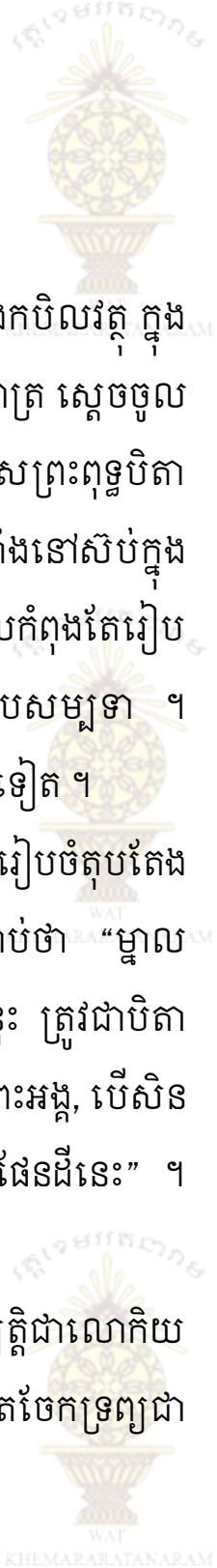
កុមារបួសជាសាមណេរមុនគេ !

គម្ពីរសុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មបទ សំដែងថា:

កាលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធកង់ក្នុងនិក្រោធារាម ជិតក្រុងកបិលវត្ថុ ក្នុង
ដែនសក្កៈ សម័យមួយព្រះអង្គទ្រង់ស្អប់ក្រងចីវរ ស្គាយបាត្រ ស្តេចចូល
ទៅដំណាក់ព្រះបាទសុទ្ធោទនៈ ក្នុងវេលាព្រឹក ទ្រង់ប្រោសព្រះពុទ្ធបិតា
ព្រះនាងមហាបជាបតិគោតមី និងព្រះនាងពិម្ពា ឱ្យតាំងនៅស៊ប់ក្នុង
អរិយមគ្គ រួចហើយ ថ្ងៃទី ៣ ទ្រង់យាងទៅនាំ នន្ទ ដែលកំពុងតែរៀប
អាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយនាង ជនបទកល្យាណី មកឱ្យឧបសម្បទា ។
បន្ទាប់ពីបំបួសនន្ទ បាន ៧ ថ្ងៃ ទ្រង់បំបួសរាហុលជាបុត្រទៀត ។

សេចក្តីថា កាលនោះព្រះនាង យសោធរាពិម្ពា បានរៀបចំតុបតែង
កាយឱ្យរាហុលកុមារជាបុត្រសំឡាញ់ ហើយបង្ហាញប្រាប់ថា “ម្ចាស់
កូនប្រុសមាតា ចូរមើល ! សមណៈ កំពុងបិណ្ឌបាតនុំ៖ ត្រូវជាបិតា
របស់អ្នកហើយ ចូរចូលទៅថ្វាយបង្គំសុំកំណប់ទ្រព្យពីព្រះអង្គ, បើសិន
ជាបានកំណប់ទ្រព្យនោះមក បានឯងបានជាស្តេចចក្រលើដែនដីនេះ” ។
ព្រះរាហុលកុមារ ក៏ធ្វើតាមមាតា ។

ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់ឈ្វេងយល់ថា “ទ្រព្យសម្បត្តិជាលោកិយ
តែងនាំសត្វឱ្យលិចលង់ក្នុងវដ្តសង្សារ ដូច្នេះ គួរតែថាគតចែកទ្រព្យជា

លោកុត្តរឱ្យកុមារនេះវិញចុះ” ។ ទ្រង់ត្រិះរិះដោយប្រាជ្ញាញាណយ៉ាងនេះ ហើយ ទ្រង់បញ្ជាឱ្យសារីបុត្ត បំបួសរាហុលកុមារជាសាមណេរ កុមារ រាហុលនេះ បានបួសជាសាមណេរមុនជាងគេបង្អស់ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា។ ដំណឹងព្រះរាហុលកុមារបួសនេះ ធ្វើឱ្យព្រះបាទសុទ្ធោទនៈជាព្រះ- អយ្យកា មានទុក្ខជាទម្ងន់ អត់ទ្រាំពុំបាន ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះ- ភាគទូលសុំពរថា:

សាធុ ភន្តេ អយ្យា មាតាបិតុហិ អនុញ្ញាតំ

បុត្តំ ន បញ្ជាដេយ្យំ ប្រែថា: “បពិត្រព្រះមានព្រះភាគដ៏ចម្រើន សូមក្រាបទូលថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ (ជាព្រះឧបជ្ឈាយ័) មិនត្រូវបំបួសកុលបុត្រ ដែលមាតាបិតាមិនទាន់អនុញ្ញាតទេ” ។

ព្រះសាស្តាទ្រង់យល់ព្រមថ្វាយពរនេះ, ហេតុនោះ ពររបស់ព្រះ- អង្គ តាំងនៅជរាបដល់សព្វថ្ងៃនេះ ។

បន្ទាប់ពីនេះ យើងខ្ញុំ សូមដកស្រង់យកបាលីសម្រាប់សូត្រសុំបួស ជា សាមណេរ ដូចតទៅ ។

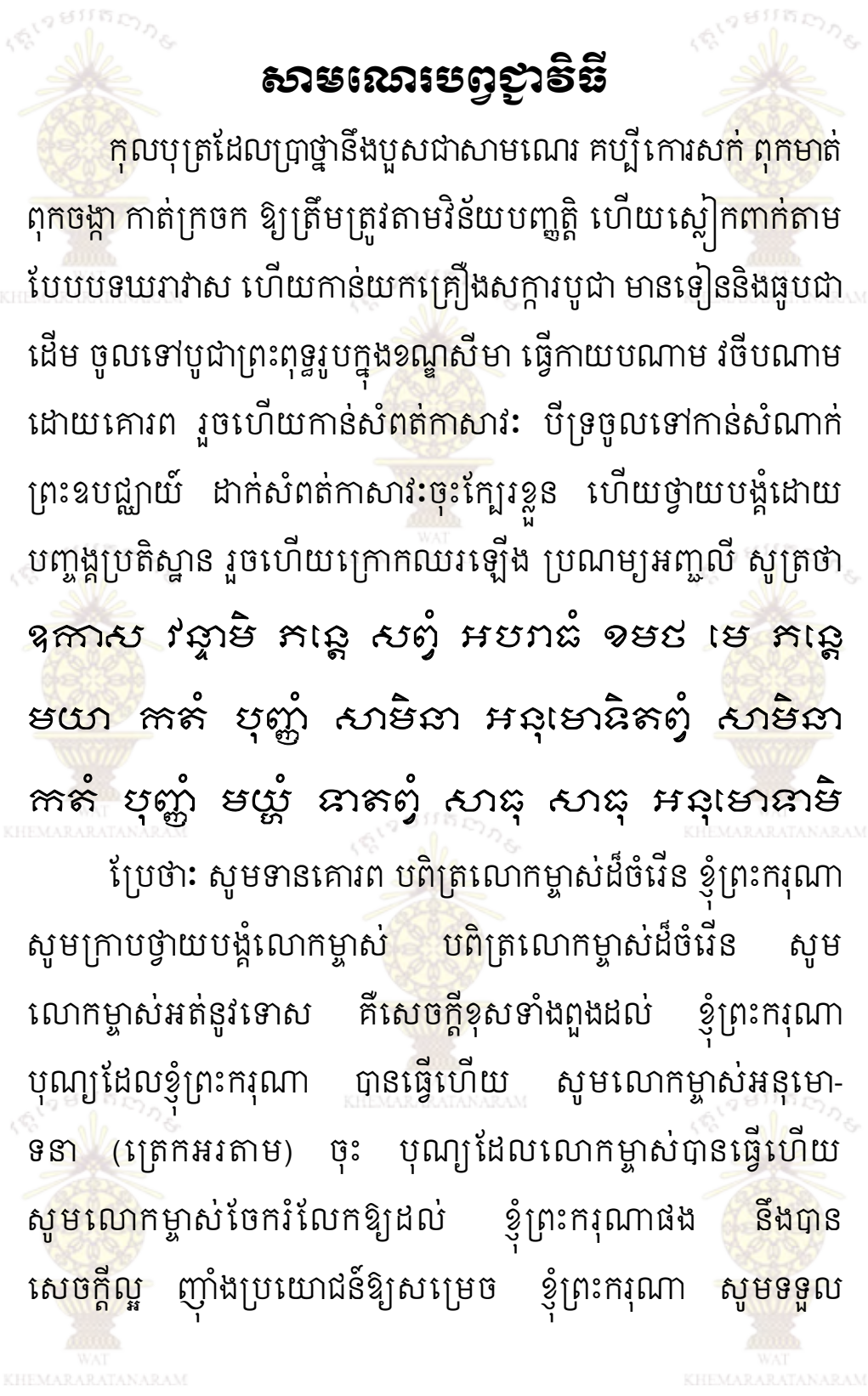

សាមណេរបព្វដ្ឋានិច្ច

កុលបុត្រដែលប្រាថ្នានឹងបួសជាសាមណេរ គប្បីកោរសក់ ពុកមាត់ ពុកចង្កា កាត់ក្រចក ឱ្យត្រឹមត្រូវតាមវិន័យបញ្ញត្តិ ហើយស្លៀកពាក់តាម បែបបទយាវាស ហើយកាន់យកគ្រឿងសក្ការបូជា មានទៀននិងធូបជា ដើម ចូលទៅបូជាព្រះពុទ្ធរូបក្នុងខណ្ឌសីមា ធ្វើកាយបណាម វចីបណាម ដោយគោរព រួចហើយកាន់សំពត់កាសាវៈ បីទ្រចូលទៅកាន់សំណាក់ ព្រះឧបជ្ឈាយ័ ដាក់សំពត់កាសាវៈចុះក្បែរខ្លួន ហើយថ្វាយបង្គំដោយ បញ្ចង្កប្រតិស្ឋាន រួចហើយក្រោកឈរឡើង ប្រណម្យអញ្ជូលី សូត្រថា

ឧកាស វន្ទាមិ ភន្តេ សតំ អបរាជំ ឧមថ មេ ភន្តេ
 មយា កតំ បុញ្ញំ សាមិណា អនុមោទិតតំ សាមិណា
 កតំ បុញ្ញំ មហ្មំ ឆាតតំ សាធុ សាធុ អនុមោទាមិ

ប្រែថាៈ សូមទានគោរព បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះករុណា សូមក្រាបថ្វាយបង្គំលោកម្ចាស់ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន សូម លោកម្ចាស់អត់នូវទោស គឺសេចក្តីខុសទាំងពួងដល់ ខ្ញុំព្រះករុណា បុណ្យដែលខ្ញុំព្រះករុណា បានធ្វើហើយ សូមលោកម្ចាស់អនុមោ- ទនា (ត្រេកអរតាម) ចុះ បុណ្យដែលលោកម្ចាស់បានធ្វើហើយ សូមលោកម្ចាស់ចែករំលែកឱ្យដល់ ខ្ញុំព្រះករុណាផង នឹងបាន សេចក្តីល្អ ញ៉ាំងប្រយោជន៍ឱ្យសម្រេច ខ្ញុំព្រះករុណា សូមទទួល

អនុមោទនា (ព្រែកអរតាម) ។

ហើយពោលដូច្នោះតទៅទៀតថា៖

ឧកាស ការុញ្ញំ កត្វា បព្វជ្ជំ ទេស មេ ភន្តេ ។

ប្រែថា៖ សូមទានគោរព បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន សូមលោក
ម្ចាស់មេត្តាប្រោស ធ្វើនូវសេចក្តីករុណា ហើយឱ្យនូវបព្វជ្ជាដល់
ខ្ញុំព្រះករុណា ។

រួចហើយអង្គុយច្រហោងលើកដៃប្រណម្យពោលដូច្នោះថា៖

អហំ ភន្តេ បព្វជ្ជំ យាចាមិ ។

ទុតិយម្បិ អហំ ភន្តេ បព្វជ្ជំ យាចាមិ ។

តតិយម្បិ អហំ ភន្តេ បព្វជ្ជំ យាចាមិ ។

បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះករុណា សូមនូវបព្វជ្ជា ។

បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះករុណា សូមនូវបព្វជ្ជា
ជាគម្រប់ពីរដងផង ។

បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះករុណា សូមនូវបព្វជ្ជា
ជាគម្រប់បីដងផង ។

ហើយពោលដូច្នោះតទៅទៀត ៣ ដងថា៖

សព្វុទុក្ខំ និស្សរណំ និព្វានំ សន្និការណាត្ថាយ
សមំ កាសាវំ គហេត្វា បព្វាជេស មំ ភន្តេ

អនុកម្ម ឧទាទាយ ។

ប្រែថា: បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់មេត្តាប្រោស
ទទួលយកនូវសំពត់កាសាវៈនេះ ហើយធ្វើនូវសេចក្តីអនុគ្រោះ
បំបួសខ្ញុំព្រះករុណា ដើម្បីប្រយោជន៍ នឹងធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះ-
និព្វាន ដែលជាធម៌រលាស់នូវខ្លួនចេញចាកទុក្ខទាំងពួង ។

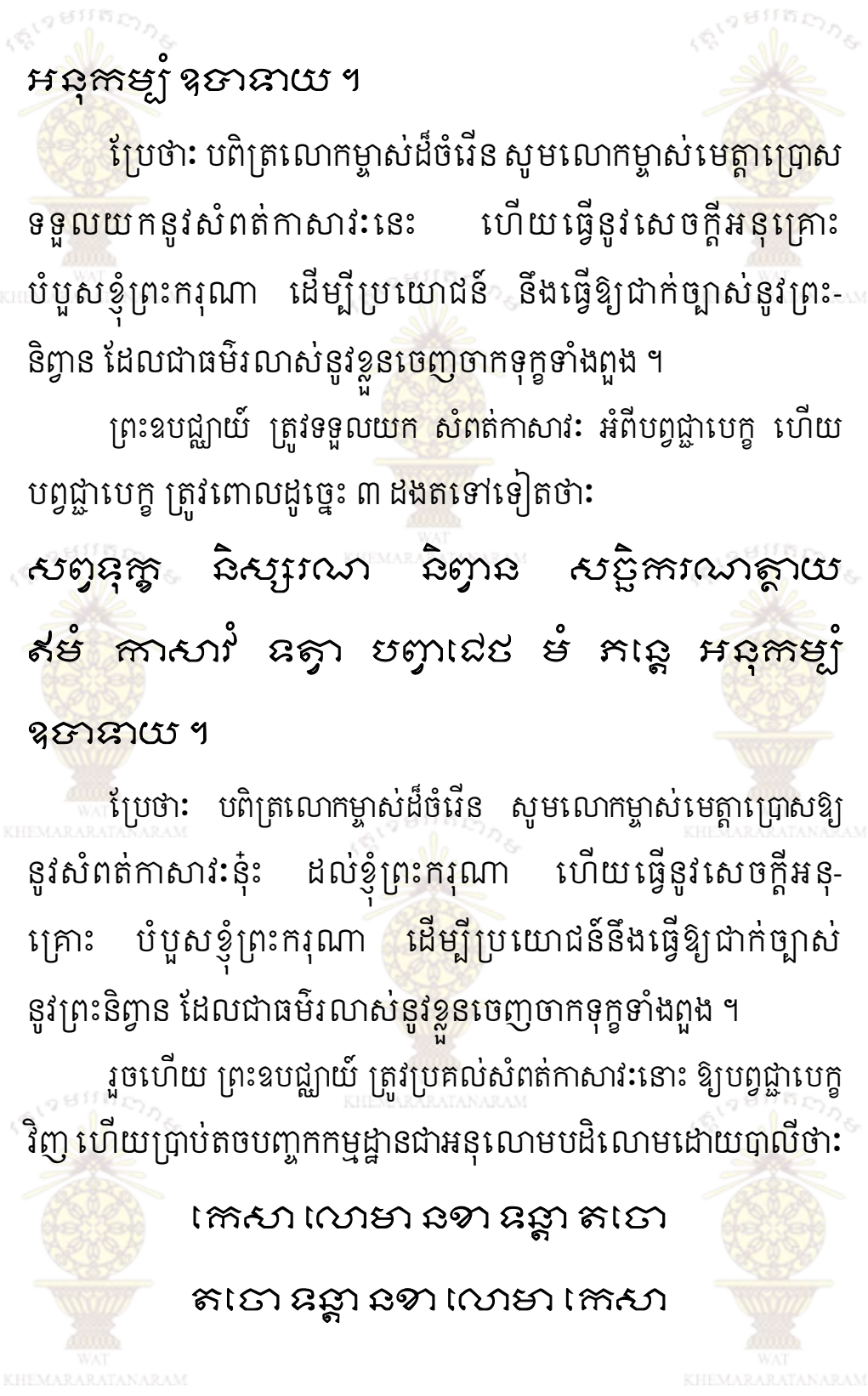
ព្រះឧបជ្ឈាយ៍ ត្រូវទទួលយក សំពត់កាសាវៈ អំពីបព្វជ្ជាបេក្ខ ហើយ
បព្វជ្ជាបេក្ខ ត្រូវពោលដូច្នោះ ៣ ដងតទៅទៀតថា:

សព្វទុក្ខ និស្សរណា និព្វាន សង្ខារណាត្ថាយ
ឥមំ កាសាវំ ទត្វា បញ្ចាជេថ មំ ភន្តេ អនុកម្ម
ឧទាទាយ ។

ប្រែថា: បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់មេត្តាប្រោសឱ្យ
នូវសំពត់កាសាវៈនេះ ដល់ខ្ញុំព្រះករុណា ហើយធ្វើនូវសេចក្តីអនុ-
គ្រោះ បំបួសខ្ញុំព្រះករុណា ដើម្បីប្រយោជន៍នឹងធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់
នូវព្រះនិព្វាន ដែលជាធម៌រលាស់នូវខ្លួនចេញចាកទុក្ខទាំងពួង ។

រួចហើយ ព្រះឧបជ្ឈាយ៍ ត្រូវប្រគល់សំពត់កាសាវៈនោះ ឱ្យបព្វជ្ជាបេក្ខ
វិញ ហើយប្រាប់តបញ្ជាក់កម្មដ្ឋានជាអនុលោមបដិលោមដោយបាលីថា:

កេសា លោមា នខា ទន្លា តថា
តថា ទន្លា នខា លោមា កេសា

ប្រែថា: សក់ រោម ក្រចក ធ្មេញ ស្បែក ស្បែក ធ្មេញ ក្រចក រោម សក់ ។

លុះរួចកិច្ចនេះហើយ បព្វជ្ជាបេក្ខគប្បីថ្វាយបង្គំ ៣ ដង ហើយ ក្រោកដើរទៅផ្លាស់សំលៀកបំពាក់យវាវាសចេញ ទ្រទ្រង់សំពត់កាសាវៈ គឺស្លៀកស្បង់គ្រងថ្មីវឱ្យត្រឹមត្រូវតាមសេក្ខិយវត្ថុ ។ បន្ទាប់មក បព្វជ្ជាបេក្ខ ត្រូវកាន់គ្រឿងសក្ការៈមានទៀន ធ្មប ជាដើម ចូលទៅរកព្រះឧបជ្ឈាយ័ ឬ បព្វជ្ជាចារ្យ ប្រគេនគ្រឿងសក្ការៈនោះទៅលោកហើយ ក្រោកឈរ ប្រណមអញ្ជូលីសូត្រថា:

ឧកាស វន្ទាមិ ភន្តេ ។ ល ។ សាធុ សាធុ អនុមោទាមិ ។ (ប្រែដូចមុន) រួចហើយពោលដូច្នោះតទៅទៀតថា:

ឧកាស ការុញ្ញំ កត្វា តិសរណោន សហ សីលានិ ទេស មេ ភន្តេ ។

ប្រែថា: សូមទានគោរព បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន សូមលោក ម្ចាស់មេត្តាប្រោស ធ្វើនូវសេចក្តីករុណា ឱ្យនូវសីលទាំងឡាយ ព្រមទាំងព្រះត្រៃសរណគមន៍ ដល់ខ្ញុំព្រះករុណា ។

ហើយអង្គុយច្រហោងផ្តងអញ្ជូលីឡើងពោលដូច្នោះថា:

អហំ ភន្តេ សរណសីលំ យាទាមិ បពិត្រលោកម្ចាស់ ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះករុណាសូមនូវព្រះត្រៃសរណគមន៍ និងសីល ។

ធុតិយម្បី

តតិយម្បី

អហំ ភន្តេ សរណសីលំ យាចាមិ បពិត្រ

លោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះករុណា សូមនូវព្រះត្រៃសរណគមន៍ និងសីល ជាគម្រប់ពីរដងផង ជាគម្រប់បីដងផង ។

ហើយបព្វជ្ជាបេក្ខ តាំង នមោ បីដងថាៈ

នមោ តស្ស ភកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

ប្រែថាៈ វីកិរិយានមស្សការថ្វាយបង្គំនៃខ្ញុំព្រះករុណា សូមមានដល់ ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ព្រះអង្គជាព្រះអរហន្តដ៏ប្រសើរ ទ្រង់ ត្រាស់ដឹងនូវព្យោយ្យធម៌ទាំងពួង ដោយប្រពៃចំពោះព្រះអង្គឯង ឥតមានគ្រូអាចារ្យណាប្រដៅព្រះអង្គឡើយ ។

ព្រះឧបជ្ឈាយ័តាំង នមោ បីដងហើយពោលថាៈ

យមហំ វនាមិ តំ វនេហិ យើងពោលនូវពាក្យឯណា

អ្នកចូរពោលនូវពាក្យនោះ ។ បព្វជ្ជាបេក្ខត្រូវទទួលថាៈ

អាម ភន្តេ ករុណាលោកម្ចាស់ (ខ្ញុំព្រះករុណា នឹង ពោលតាម) ។

ព្រះឧបជ្ឈាយ័ ឬ បព្វជ្ជាចារ្យ ឱ្យព្រះត្រៃសរណគមនីថាៈ

ពុទ្ធិ សរណំ គន្ធាមិ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់នូវព្រះពុទ្ធ
ជាទីពឹង ទីរលឹក ។

ធម្មំ សរណំ គន្ធាមិ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់នូវព្រះធម៌
ជាទីពឹង ទីរលឹក ។

សង្ឃំ សរណំ គន្ធាមិ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់នូវព្រះសង្ឃ
ជាទីពឹង ទីរលឹក ។

ទុតិយម្បិ ពុទ្ធិ សរណំ គន្ធាមិ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់
នូវព្រះពុទ្ធជាទីពឹង ទីរលឹក ជាគម្របពីរដងផង ។

ទុតិយម្បិ ធម្មំ សរណំ គន្ធាមិ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់
នូវព្រះធម៌ជាទីពឹង ទីរលឹក ជាគម្របពីរដងផង ។

ទុតិយម្បិ សង្ឃំ សរណំ គន្ធាមិ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់
នូវព្រះសង្ឃជាទីពឹង ទីរលឹក ជាគម្របពីរដងផង ។

តតិយម្បិ ពុទ្ធិ សរណំ គន្ធាមិ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់
នូវព្រះពុទ្ធជាទីពឹង ទីរលឹក ជាគម្របបីដងផង ។

តតិយម្បិ ធម្មំ សរណំ គន្ធាមិ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់
នូវព្រះធម៌ជាទីពឹង ទីរលឹក ជាគម្របបីដងផង ។

តតិយម្បិ សង្ឃំ សរណំ គន្ធាមិ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមដល់
នូវព្រះសង្ឃជាទីពឹង ទីរលឹក ជាគម្របបីដងផង ។

នូវព្រះសង្ឃជាទីពឹងទីរលឹក ជាគម្របបីដងផង ។

ឯវិធីដែលនឹងឱ្យព្រះត្រៃសរណគមន៍នេះ ឱ្យជាអនុនាសិកន្ត ជា
ឯកសម្ពន្ធ ដូច្នោះក៏បាន នឹងឱ្យជា មការន្ត ក៏បាន ឬ នឹងឱ្យទាំងអនុនា-
សិកន្ត និង មការន្ត ទាំងពីរយ៉ាងក៏បាន ។

វិធីឱ្យជាមការន្តនោះ ត្រូវឱ្យមួយបទម្តង ៗ ដូច្នោះថាៈ

ពុទ្ធម សរណាម គន្ធាមិ

ធម្មម សរណាម គន្ធាមិ

សង្ឃម សរណាម គន្ធាមិ

ទុតិយម្បី ពុទ្ធម សរណាម គន្ធាមិ

ទុតិយម្បី ធម្មម សរណាម គន្ធាមិ

ទុតិយម្បី សង្ឃម សរណាម គន្ធាមិ

តតិយម្បី ពុទ្ធម សរណាម គន្ធាមិ

តតិយម្បី ធម្មម សរណាម គន្ធាមិ

តតិយម្បី សង្ឃម សរណាម គន្ធាមិ

(ប្រែថាដូចមុន) ហើយលោកពោលថាៈ

តិសរណាគមនំ នេះជាកិច្ចដល់នូវព្រះត្រៃសរណគមន៍ ឬ
ថា តិសរណាគ្គហណំ បរិបុណ្ណំ កិរិយាកាន់យក គឺទទួលនូវ

ព្រះត្រៃសរណគមន៍ បរិបូណ៌ហើយ ។ សាមណេរត្រូវទទួលថា
អាម ភន្តេ ។ ហើយក្រាបចុះម្តង រួចទទួលសិក្ខាបទ ១០
តទៅទៀតថា៖

១- ចាលោតិចាតា វេរមណី សិក្ខាបទំ សមាទិយាមិ

២- អទិន្នាធានា វេរមណី សិក្ខាបទំ សមាទិយាមិ

៣- អព្រាហ្មចរិយា វេរមណី សិក្ខាបទំ សមាទិយាមិ

៤- មុសាវាណា វេរមណី សិក្ខាបទំ សមាទិយាមិ

៥- សុរាមេយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានា វេរមណី សិក្ខាបទំ
សមាទិយាមិ

៦- វិកាលភោជនា វេរមណី សិក្ខាបទំ សមាទិយាមិ

៧- នច្ចគីតវាទិតវិស្វកទស្សនា វេរមណី សិក្ខាបទំ
សមាទិយាមិ

៨- មាលាគន្ធិលេបននារណាមណ្ឌានិក្ខុសនដ្ឋា-
នា វេរមណី សិក្ខាបទំ សមាទិយាមិ

៩- ឧទ្ធាសយន មហាសយនា វេរមណី សិក្ខាបទំ
សមាទិយាមិ

១០- ជាត្រូបរជតប្បជិក្កហាលា វេរមណី សិក្ខាបទំ
សមាទិយាមិ ។

បន្ទាប់មក សាមណេរ ត្រូវទទួលតាមលោកទៀត ៣ ដង
សមាធិ ធន សិក្ខាបទានិ សមាធិយាមិ ។

ក្រាបថ្វាយបង្គំម្តង ក្រោកយេរ ប្រណម្យអញ្ញាលីសូត្រថា:

វណ្ណាមិ ភន្តេ សតំ អបរាធំ ។ ល ។ សាធុ សាធុ
អនុមោទាមិ ។ (ក្រាបថ្វាយបង្គំ ៣ ដង)

វិធីបួសជាសាមណេរចប់តែប៉ុណ្ណោះ ។

បន្ទាប់មក គប្បីសុំនិស្ស័យ ឯបាលីសុំនិស្ស័យនោះមានដូចតទៅ:

បាលីសុំនិស្ស័យឧបជ្ឈាយ័

កុលបុត្រ បានបួសជាសាមណេរពេញលក្ខណៈ ដូចបានធ្វើរួច
មកហើយនោះ តពីនេះទៅ គប្បីសុំនិស្ស័យពីព្រះឧបជ្ឈាយ័ ។

វីឯកិច្ចសុំនិស្ស័យ គឺសាមណេរ ត្រូវមានគ្រឿងសក្ការៈ ប្រគេន
ព្រះឧបជ្ឈាយ័ ប្រណម្យអញ្ញាលីសូត្រថា:

ឧកាស វណ្ណាមិ ភន្តេ ។ ល ។ សាធុ សាធុ អនុមោទាមិ
ឧកាស ការុញ្ញំ កត្វា និស្សយំ ទេស មេ ភន្តេ ។

អង្គុយចុះផ្តងអញ្ញាលីសូត្រថា:

អហំ ភន្តេ និស្សយំ យាចាមិ ។

ទុតិយម្បិ អហំ ភន្តេ និស្សយំ យាចាមិ ។

តតិយម្បិ អហំ ភន្តេ និស្សយំ យាចាមិ ។

ក្រាបសិរសាចុះ សូត្រថាៈ

ឧបជ្ឈាយោ មេ ភន្តេ ហោហិ

ព្រះឧបជ្ឈាយី លោកពោលតបថា សាធុ ឬថា លហុ ថា
ឧទាយិកំ ឬថា បដិវ្យប់ំ ឬក៏ ទាសាទិកេន សម្មាទេហិ
ទាំង ៥ បទនេះ ណាមួយ ស្រេចលើព្រះទ័យលោក ។ សាមណេរ
គប្បីទទួលថាៈ

ឧកាស សម្មជិញ្ជាមិ ។ លោកពោលពីរដងទៀត គប្បី
ទទួលត្រឹមតែថា សម្មជិញ្ជាមិ ។

បន្ទាប់មក សាមណេរងើបសិរសាឡើងប្រណម្យអញ្ញលី សូត្រ
៣ ដងឱ្យខ្លាំង ៗ ថាៈ

អដ្ឋតគ្កេនានិ ថេរោ មយ្ហំ ភារោ អហំមិ ថេរស្ស
ភារោ ។

រួចហើយថ្វាយបង្គំ ៣ ដង ។ ឈ្មោះថាចប័រិធីយកវត្តតែប៉ុណ្ណោះ ។
កិច្ចបព្វជ្ជាជាសាមណេរ ក៏ចប់ត្រឹមនេះដែរ បន្ទាប់ពីនេះទៅ យើងខ្ញុំ
សូមរៀបរាប់អំពីវិន័យសម្រាប់សិក្សាម្តង ។

(ចាកបព្វជ្ជាខន្ធក សង្ខេប)

សាមណេរេនីស័យ

កុលបុត្រដែលនឹងបួសជាសាមណេរ គប្បីសិក្សានិយមឱ្យចេះដឹងជាមុន ។ ឯនិយមដែលសាមណេរ ត្រូវសិក្សានោះមាន ៣០ គឺសិក្ខាបទ ១០ ទណ្ឌកម្ម ១០ នាសនង្គៈ ១០ រួមត្រូវជា ៣០ គត់ ។

សិក្ខាបទ គឺជាធម៌ដែលសាមណេរត្រូវសិក្សា ។ ទណ្ឌកម្ម គឺសេចក្តីខុសដែលសាមណេរធ្វើឱ្យកន្តងហើយ ភិក្ខុត្រូវធ្វើទោសមានឱ្យដងទឹកជាដើម ដើម្បីឱ្យរាងចាល ។ ចំណែក នាសនង្គៈ គឺជាអង្គដែលជាហេតុនឹងត្រូវឱ្យសាមណេរវិនាស គឺឱ្យសឹកចេញ ។

សិក្ខាបទ ១០

១- ចាលោភិចាតា វេរមណី ចេតនាជាហេតុវៀរចាក ធ្វើសត្វមានជីវិតឱ្យធ្លាក់ចុះកន្តង គឺសម្លាប់សត្វ ។

២- អទិន្នាទានា វេរមណី ចេតនាជាហេតុវៀរចាក កិរិយាកាន់យកវត្ថុដែលគេមិនបានឱ្យដោយកាយឬដោយវាចា ។

៣- អព្រាហ្មចរិយា វេរមណី ចេតនាជាហេតុវៀរចាក កិរិយាប្រព្រឹត្តិរូបធម៌មិនប្រសើរ គឺសេពមេថុនធម្ម ។

៤- មុសាវាទា វេរមណី ចេតនាជាហេតុវៀរចាក កិរិយាពោលនូវពាក្យកុហក ។

៥- សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទជ្ជាទា វេរមណី ចេតនា

ជាហេតុវៀរចាក ហេតុជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ គឺដឹកនូវទឹក ស្រវឹងគឺសុរា និងមេរ័យ ។

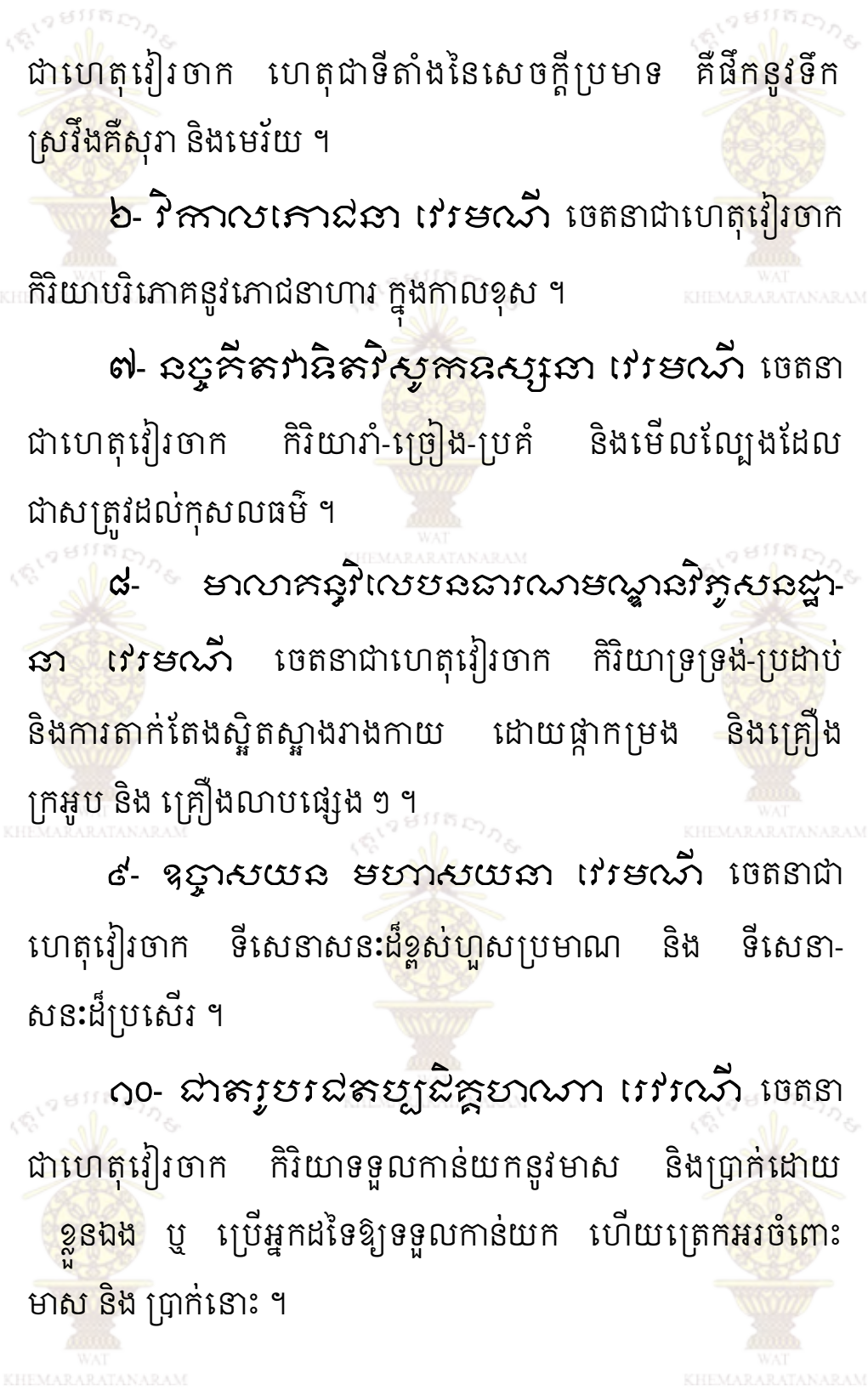
៦- វិកាលភោជនា វេរមណី ចេតនាជាហេតុវៀរចាក កិរិយាបរិភោគនូវភោជនាហារ ក្នុងកាលខុស ។

៧- នច្ចុតិវាទិតវិស្វកទស្សនា វេរមណី ចេតនា ជាហេតុវៀរចាក កិរិយារាំ-ច្រៀង-ប្រគំ និងមើលល្បែងដែល ជាសត្រូវដល់កុសលធម៌ ។

៨- មាលាគន្ធិលេបនិវាណមណ្ឌានិភូសនដ្ឋា- នា វេរមណី ចេតនាជាហេតុវៀរចាក កិរិយាទ្រទ្រង់-ប្រដាប់ និងការតាក់តែងស្អិតស្អាងរាងកាយ ដោយផ្កាកម្រង និងគ្រឿង ក្រអួប និង គ្រឿងលាបផ្សេងៗ ។

៩- ឧទ្ទាសយន មហាសយនា វេរមណី ចេតនាជា ហេតុវៀរចាក ទីសេនាសនៈដ៏ខ្ពស់ហួសប្រមាណ និង ទីសេនា- សនៈដ៏ប្រសើរ ។

១០- ជាត្រូបរជតប្បដិគ្គហណា វេរមណី ចេតនា ជាហេតុវៀរចាក កិរិយាទទួលកាន់យកនូវមាស និងប្រាក់ដោយ ខ្លួនឯង ឬ ប្រើអ្នកដទៃឱ្យទទួលកាន់យក ហើយព្រេកអរចំពោះ មាស និង ប្រាក់នោះ ។

ទណ្ឌកម្ម ១០

១- វិកាលភោគី ហោតិ សាមណេរបរិភោគនូវភោជនាហារ ក្នុងកាលខុស ។

២- នន្ទាទិវិស្វកទស្សិកោ ហោតិ សាមណេររាំប្រៀងប្រគំ និងមើលល្បែង ដែលជាសត្រូវដល់កុសលធម៌ ។

៣- មាលាទិធារណាទិកោ ហោតិ សាមណេរទ្រទ្រង់ប្រដាប់ និង តាក់តែងទ្រទ្រង់រាងកាយ ដោយផ្អាកម្រង និងគ្រឿងក្រអូប និង គ្រឿងលាបផ្សេងៗ ។

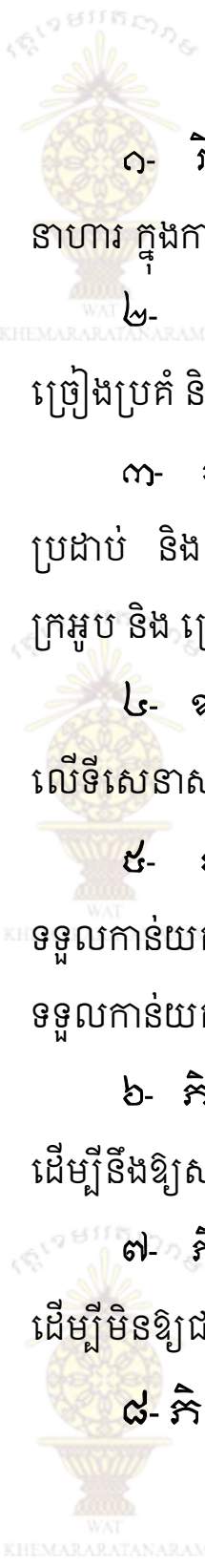
៤- ឧទ្ទាសយនាទិកោ ហោតិ សាមណេរដេកឬអង្គុយលើទីសេនាសនៈដ៏ខ្ពស់ហួសប្រមាណ និង ទីសេនាសនៈដ៏ប្រសើរ ។

៥- ជាត្រូបរជតប្បជិគ្គណ្ណាកោ ហោតិ សាមណេរទទួលកាន់យកនូវមាស និងប្រាក់ដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃឱ្យទទួលកាន់យក ហើយព្រេកអរចំពោះមាស និងប្រាក់នោះ ។

៦- ភិក្ខុនំ អលាភាយ បរិសក្កតិ សាមណេរព្យាយាមដើម្បីនឹងឱ្យសាបសូន្យលាភរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។

៧- ភិក្ខុនំ អនត្តាយ បរិសក្កតិ សាមណេរព្យាយាមដើម្បីមិនឱ្យជាប្រយោជន៍ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។

៨- ភិក្ខុនំ អនាវាសាយ បរិសក្កតិ សាមណេរ

ព្យាយាម ដើម្បីនឹងមិនឱ្យភិក្ខុទាំងឡាយបាននូវទីលំនៅ ។

៩- ភិក្ខុ អក្កោសតិ បរិភាសតិ សាមណេរជេវប្រទេច
នូវភិក្ខុទាំងឡាយ ។

១០- ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ ភេទេតិ សាមណេរញ៉ាំងភិក្ខុទាំង-
ឡាយឱ្យបែកចាកភិក្ខុទាំងឡាយ ។

នាសនទ្ធី: ១០

១- ចាណាតិចាតិ ហោតិ សាមណេរធ្វើសត្វមានជីវិតឱ្យ
ធ្លាក់ចុះកន្លង គឺសម្លាប់សត្វ ។

២- អធិន្ទាទាយិ ហោតិ សាមណេរកាន់យកនូវវត្ថុដែល
គេមិនបានឱ្យដោយកាយឬដោយវាចា ។

៣- អព្រហ្មចារិ ហោតិ សាមណេរប្រព្រឹត្តនូវធម៌មិន
ប្រសើរ គឺសេពនូវមេថុនធម្ម ។

៤- មុសាវាទិ ហោតិ សាមណេរពោលនូវពាក្យកុហក ។

៥- មជ្ឈទាយិ ហោតិ សាមណេរដឹកនូវទឹកស្រវឹង គឺសុរា
និងមេរ័យ ។

៦- ពុទ្ធស្ស អវល្លំ ភាសតិ សាមណេរពោលតិះដៀល
នូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ។

៧- ធម្មស្ស អវល្លំ ភាសតិ សាមណេរពោលតិះដៀល

នូវព្រះធម៌ ។

៨- សង្ឃស្ស អវណ្ណំ ភាសតិ សាមណេរពោលតិះដៀល
នូវព្រះសង្ឃ ។

៩- មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ សាមណេរមានទិដ្ឋិខុស ។

១០- ភិក្ខុនិទ្ទុសកោ ហោតិ សាមណេរប្រទូស្តនឹងនាង
ភិក្ខុនី ។

អន្តសិក្ខាបទ

សាមណេរ ប្រព្រឹត្តកន្លងសិក្ខាបទណាមួយ លុះតែព្រមគ្រប់អង្គ
ក្នុងសិក្ខាបទនោះ ទើបឈ្មោះថាកន្លង បើមិនព្រមដោយអង្គទេ មិន
ឈ្មោះថាកន្លងឡើយ ។ ឯអង្គរបស់សិក្ខាបទនោះ មានចែកដូចតទៅ:

បាលាតិបាត: មានអង្គ ៥

- ១- ចាលោកា សត្វមានជីវិត
- ២- ចាលាសញ្ញាតា សេចក្តីសំគាល់ថា សត្វមានជីវិត
- ៣- វេទកកិច្ចំ គិតនឹងសម្លាប់
- ៤- ឧបក្កមោ ព្យាយាមនឹងសម្លាប់
- ៥- តេន មរណំ សត្វស្លាប់ដោយព្យាយាមនោះ ។

អទិន្ធានាត: មានអង្គ ៥

- ១- បវបវិក្កហិតំ ទ្រព្យដែលម្ចាស់របស់គេហ្នឹងហែងរក្សា

២- បរិបត្តិហិរិសសញ្ញាតា សេចក្តីដឹងថាទ្រព្យមានម្ចាស់
គេហ្មងហែងរក្សា

៣- ថេយ្យចិត្ត គិតនឹងលួច

៤- ឌុបក្តោមោ ព្យាយាមនឹងលួច

៥- តេន ហារណាំ លួចបានមកដោយព្យាយាមនោះ ។

អព្រហ្មចរិយៈ មានអង្គ ៤

១- ភេទនវត្ថុ វត្ថុជាទីទំលាយនូវសីល គឺក្នុងទ្វារទាំង
៣០ ទ្វារណាមួយ ។

២- សេវនចិត្ត គិតនឹងសេព

៣- តឆ្លោ វាយាមោ ព្យាយាមនឹងសេពនូវមេថុន-
ធម្មនោះ ។

៤- មគ្គេន មគ្គយ្យជិចាននំ ញ៉ាំងមគ្គនឹងមគ្គឱ្យដល់គ្នា ។

មុសាវាទៈ មានអង្គ ៤

១- អតថវត្ថុ វត្ថុមិនពិត

២- វិសំវាទនចិត្ត គិតនឹងពោលឱ្យខុស

៣- តឆ្លោ វាយាមោ ព្យាយាមនឹងពោលឱ្យខុសនោះ

៤- បរស្ស តទត្តវិជាននំ ញ៉ាំងអ្នកដទៃឱ្យដឹងច្បាស់
នូវសេចក្តីនោះ ។

សុពមេឃេយៈ មានអង្គ ៤

១- មជ្ឈនិយវត្ថុ វត្ថុជាទីតាំងនៃសេចក្តីស្រវឹង គឺសុរានឹង
មេរ័យ ។

២- ចាតុកម្មតាចិត្តំ ចិត្តប្រាថ្នាដើម្បីនឹងផឹក ។

៣- តន្តោ វាយាមោ ព្យាយាមនឹងផឹកនូវទឹកស្រវឹងនោះ។

៤- តស្ស ចានំ បានផឹកនូវទឹកស្រវឹងនោះឱ្យកន្លងបំពង់ក
ចូលទៅ ។

វិភាសតោជនៈ មានអង្គ ៣

១- វិកាលោ កាលខុស គឺព្រះអាទិត្យជ្រៀមទៅហើយដរាប
ទល់នឹងអរុណរះ

២- យាវកាលិកំ របស់ដែលគួរបរិភោគបានក្នុងកាលគឺ
តាំងពីអរុណរះឡើងដល់ថ្ងៃត្រង់

៣- អន្លោហារណំ បានលេបចូលទៅក្នុងបំពង់ក

នច្ចគីតៈ មានអង្គ ៣

១- នច្ចគីតាទិ ការល្បែងមានរំនឹងច្រៀងជាដើម

២- កតុកម្មតាចិត្តំ ចិត្តប្រាថ្នាដើម្បីនឹងធ្វើ

៣- សុតទស្សនត្ថាយ គមនំ ទៅដើម្បីនឹងស្តាប់ឬមើល
ហើយបានស្តាប់ឬមើល ។

មាលា មានអង្គ ៣

១- មាលាទិ វត្ថុសម្រាប់ប្រដាប់កាយមានផ្កាកម្រងជាដើម

២- ឆារណាធូន្តតា សេចក្តីប្រាថ្នានឹងប្រដាប់តាក់តែង

៣- តស្សៈ ឆារណាំ បានប្រដាប់តាក់តែងនូវវត្ថុសំរាប់
ប្រដាប់កាយ មានផ្កាកម្រងជាដើមនោះ ។

ឧទ្ទាសយនៈ មានអង្គ ៣

១- ឧទ្ទាសយនមហាសយនំ ទីដេកទីអង្គុយដ៏ខ្ពស់ ដ៏
ប្រសើរហួសប្រមាណ

២- បរិភោគចិត្តំ គិតនឹងដេក ឬ អង្គុយ

៣- បរិភោគករណាំ បានដេក ឬ អង្គុយ ។

ជាតរូបៈ មានអង្គ ៣

១- ជាតរូបរជតំ មាសឬប្រាក់ ជាអកប្បិភណ្ណ

២- អត្តុទ្ធិសតា ចំពោះជារបស់ខ្លួន

៣- បដិគ្គណ្ណាទិ បានទទួលកាន់យកដោយខ្លួនឯង ឬប្រើ
គេឱ្យទទួលកាន់យកទុកដាក់ឱ្យ ហើយត្រេកអរចំពោះមាស ឬ
ប្រាក់នោះ ដោយឧបាយឯណានីមួយ ។

សាមណេរ កាលបានសិក្សាចាំស្ងាត់ហើយ គប្បីវិនិច្ឆ័យ ពិចារណា
កាត់សេចក្តីដោយខ្លួនឯងថា សិក្ខាបទនោះៗ បរិសុទ្ធ សៅហ្មង

ដាច់ ពពាល ឬយ៉ាងណាៗ តាមអង្គសិក្ខាបទនោះចុះ ។

ម្យ៉ាងទៀត លោកឱ្យវិនិច្ឆ័យសិក្ខាបទកន្លង ឬ បរិសុទ្ធនៅតាម
បយោគ ដែលមានសំដែងដូចតទៅ ៖

បយោគ

សេចក្តីព្យាយាមនឹងប្រព្រឹត្តធ្វើឱ្យកន្លងសិក្ខាបទ ឈ្មោះថាបយោគ ។
នោះមាន ២ គឺ សាហាត្តិកប្បយោគ១ អាណាត្តិកប្ប-
យោគ១ ។ ការធ្វើឱ្យកន្លងដោយខ្លួនឯង ហៅថា សាហាត្តិក-
ប្បយោគ, ប្រើអ្នកដទៃឱ្យធ្វើហៅថា អាណាត្តិកប្បយោគ ។

ក្នុងសិក្ខាបទទាំង ១០ នោះ

- សិក្ខាបទទី ៣ គឺ អព្រហ្មចរិយៈ
- សិក្ខាបទទី ៤ គឺ មុសាវាទៈ
- សិក្ខាបទទី ៥ គឺ សុរាមេរយៈ
- សិក្ខាបទទី ៦ គឺ វិកាលភោជនៈ
- សិក្ខាបទទី ៧ គឺ នច្ចគីតៈ
- សិក្ខាបទទី ៨ គឺ មាលា និង
- សិក្ខាបទទី ៩ គឺ ឧប្មាសយនៈ ទាំង ៧ សិក្ខាបទនេះ

ជា សាហាត្តិកប្បយោគ ។

សិក្ខាបទទី ១ គឺ បុណ្យាតិបាតៈ

សិក្ខាបទទី ២ គឺ អទិន្នាទានៈ និង

សិក្ខាបទទី ១០ គឺ ជាតរូបៈ ទាំង ៣ សិក្ខាបទនេះជា

អាណាត្តិកប្បយោគ ។

ម្យ៉ាងទៀត សិក្ខាបទទាំង ១០ នោះ លោកចែកចេញជា ២ ពួក
គឺ សាណាត្តិកៈ ពួក ១ ជា អនាណាត្តិកៈ ពួក ១ ។

សិក្ខាបទ ឯណាដែលជា អាណាត្តិកប្បយោគ សិក្ខាបទនោះ
ជា សាណាត្តិកៈ ព្រោះអ្នករក្សាធ្វើដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឱ្យ
ធ្វើក្តី ឈ្មោះថាកន្លងដូចគ្នា ។

សិក្ខាបទ ឯណាដែលជា សាហាត្តិកប្បយោគ សិក្ខាបទនោះ
ជា អនាណាត្តិកៈ ព្រោះអ្នករក្សាធ្វើដោយខ្លួនឯង ទើបឈ្មោះថាកន្លង
បើប្រើអ្នកដទៃឱ្យធ្វើ នោះមិនបានឈ្មោះថា កន្លងទេ ។

WAT
KHEMARARATANARAM

កិច្ចនៃទណ្ឌកម្ម

សាមណេរធ្វើខុស មានទោសមិនដល់នាសនា ទ្រង់ប្រទានព្រះ-
ពុទ្ធានុញ្ញាតឱ្យដាក់ទណ្ឌកម្ម ។

ការដាក់ទណ្ឌកម្មនោះ បានដល់ការឃាត់ឃាំងហាមមិនឱ្យចូល
ហាមមិនឱ្យចេញ ដូចជាសាមណេរធ្លាប់នៅឬធ្លាប់ទៅទីណា មិនឱ្យចូល
ទៅទីនោះ តែលោកហាមមិនឱ្យឃាត់ឃាំងរហូតអស់អាណាមទាំងមូល ។
ការហាមនេះ ហៅថា **អាវរណាកម្ម** ។

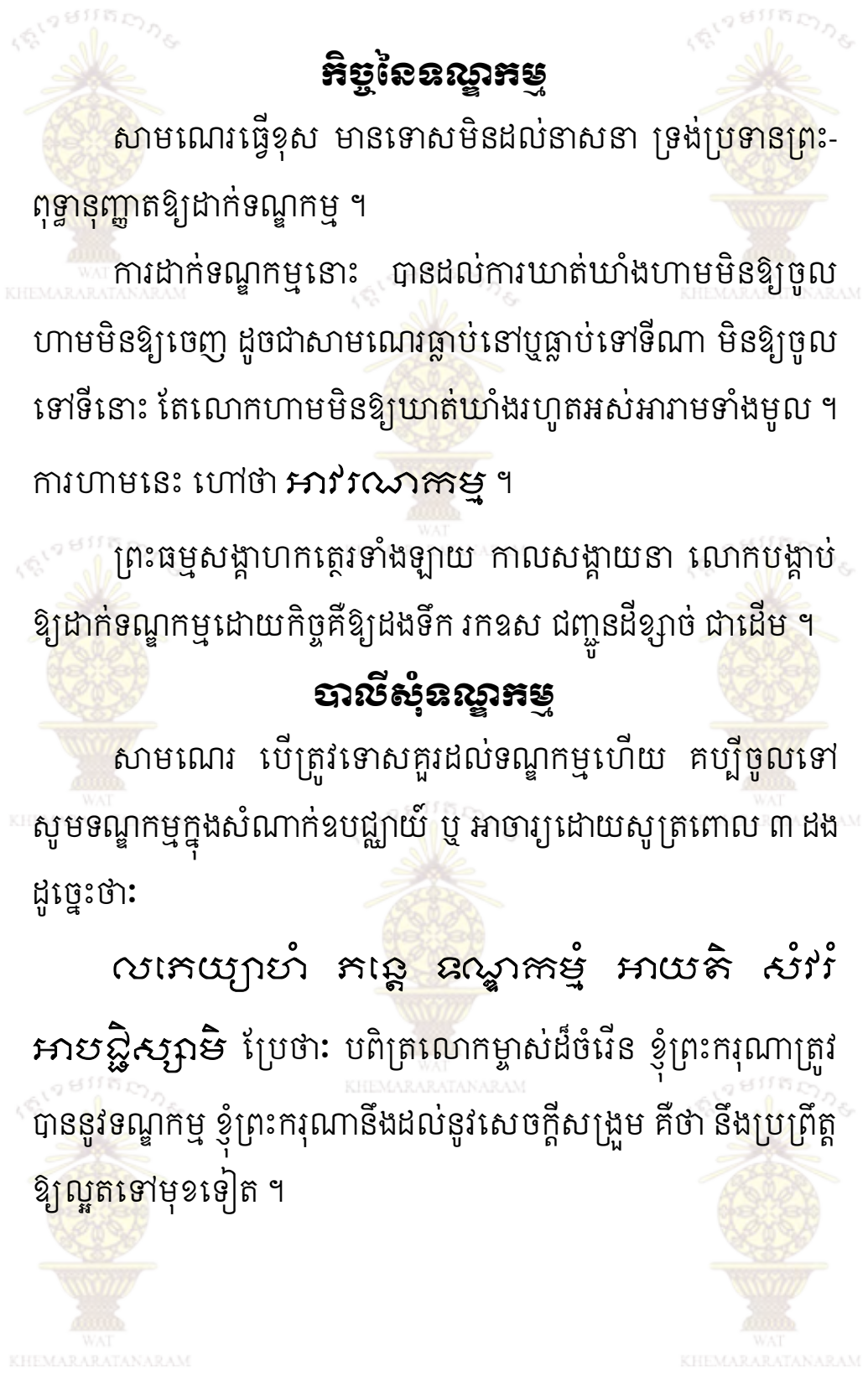
ព្រះធម្មសង្គាហកត្រូវទាំងឡាយ កាលសង្គាយនា លោកបង្គាប់
ឱ្យដាក់ទណ្ឌកម្មដោយកិច្ចគឺឱ្យដងទឹក រកខស ជញ្ជូនដីខ្សាច់ ជាដើម ។

បាលីសុំទណ្ឌកម្ម

សាមណេរ បើត្រូវទោសគួរដល់ទណ្ឌកម្មហើយ គប្បីចូលទៅ
សូមទណ្ឌកម្មក្នុងសំណាក់ឧបជ្ឈាយី ឬ អាចារ្យដោយសូត្រពោល ៣ ដង
ដូច្នោះថា:

លកេយ្យាហំ ភន្តេ ទណ្ឌកម្មំ អាយតិ សំវរំ

អាបន្និស្សាមិ ប្រែថា: បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះករុណាត្រូវ
បាននូវទណ្ឌកម្ម ខ្ញុំព្រះករុណានឹងដល់នូវសេចក្តីសង្គ្រម គឺថា នឹងប្រព្រឹត្ត
ឱ្យល្អតទៅមុខទៀត ។

ព្រះឧបជ្ឈាយ័ ឬ អាចារ្យត្រូវដាក់ទណ្ឌកម្មឱ្យសាមណេរនោះ តាម ទោសកំហុស ។ បើបានធ្វើទណ្ឌកម្មរួចស្រេចហើយ សាមណេរនោះ ក៏ឈ្មោះថា បានតាំងនៅក្នុងសេចក្តីបរិសុទ្ធិដូចប្រក្រតី ។

កិច្ចដែលនាសនង្គៈ

កិច្ចដែលនឹងឱ្យសាមណេរវិនាសនោះ គឺក្នុងនាសនង្គៈទាំង ១០ ។ នាសនង្គៈ ៥ ខាងដើម នាសនង្គៈឯណាមួយ ដែលសាមណេរធ្វើឱ្យដាច់ ហើយ, សរណគមន៍ក្តី សេចក្តីកាន់យកនូវព្រះឧបជ្ឈាយ័ក្តី ទីលំនៅ ដែលខ្លួនធ្លាប់នៅនោះក្តី សង្ឃលោកដែលខ្លួនត្រូវបានក្តី ក៏ដាច់អស់ហើយ នៅសល់តែភេទម្យ៉ាង ដោយហេតុស្លៀកពាក់ដណ្តប់កាសាវៈប៉ុណ្ណោះ ។ ព្រះឧបជ្ឈាយ័ ឬ អាចារ្យ ត្រូវឱ្យសាមណេរនោះសឹកចេញក្នុងខណៈ ដែលប្រព្រឹត្ត ធ្វើឱ្យកន្លងសីលនោះ ។

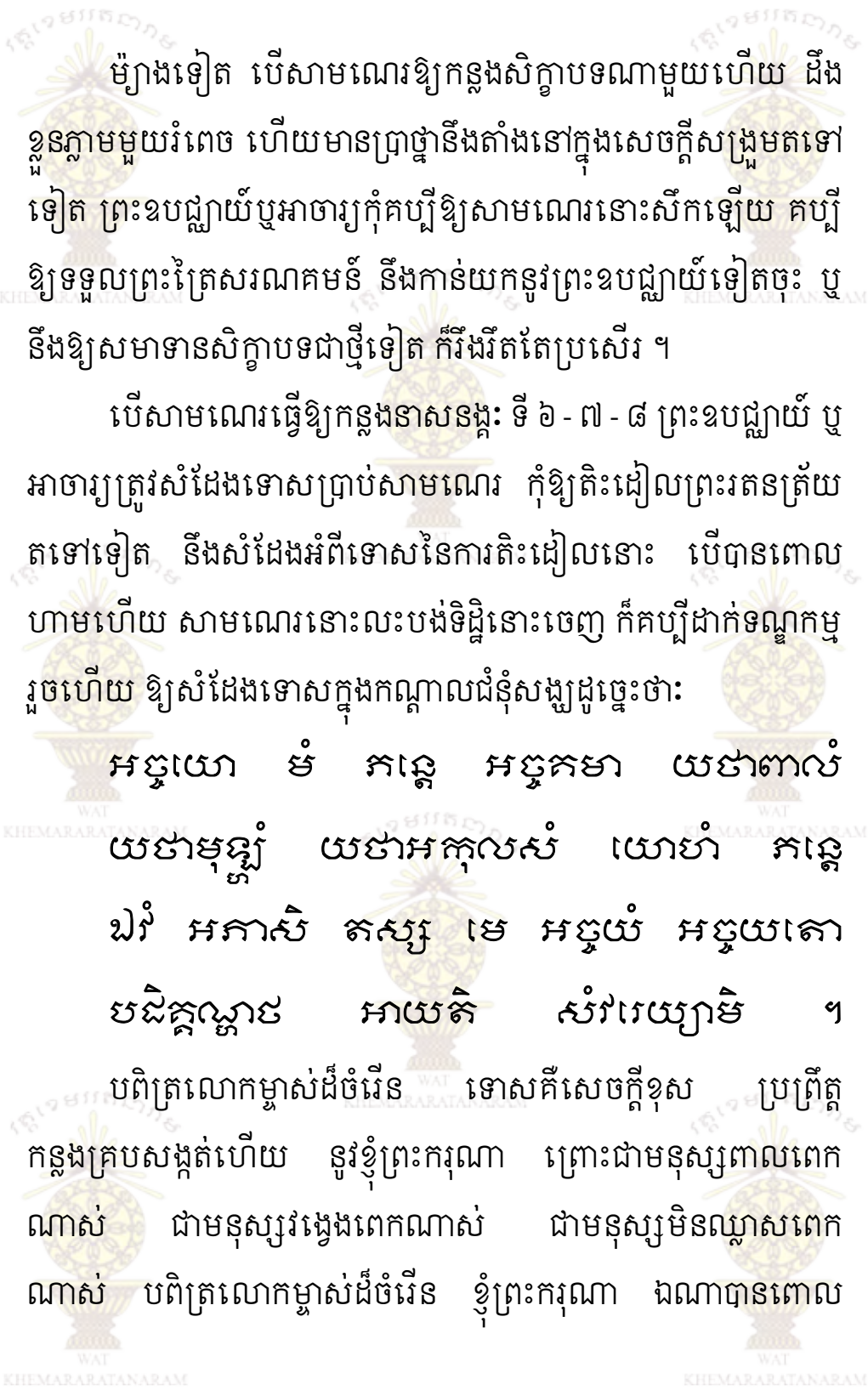
បើសាមណេរនោះជាមនុស្សអាក្រក់ ច្រឡំពេញដោយទោសក្នុង សីលទាំង ៥ ខាងដើមក្រៃពេកណាស់ ពោលប្រដៅគ្រប់ ៣ ដងហើយ នៅតែមិនស្គាល់ មិនមានប្រាថ្នានឹងតាំងនៅក្នុងការសង្គមតទៅទៀតទេ, ព្រះឧបជ្ឈាយ័ ឬអាចារ្យ ត្រូវអបលោកន៍ប្រាប់សង្ឃឱ្យដឹងហើយឱ្យសឹក ចេញ បើមានប្រាថ្នានឹងចង់បួសវិញ ក៏គប្បីអបលោកន៍ប្រាប់សង្ឃឱ្យដឹង ហើយឱ្យបួសទៀតចុះ ។

ម្យ៉ាងទៀត បើសាមណេរឱ្យកន្លងសិក្ខាបទណាមួយហើយ ដឹង
ខ្លួនភ្លាមមួយរំពេច ហើយមានប្រាថ្នានឹងតាំងនៅក្នុងសេចក្តីសង្គ្រមតទៅ
ទៀត ព្រះឧបជ្ឈាយ័ប្បអាចារ្យកុំគប្បីឱ្យសាមណេរនោះសឹកឡើយ គប្បី
ឱ្យទទួលព្រះត្រៃសរណគមនី នឹងកាន់យកនូវព្រះឧបជ្ឈាយ័ទៀតចុះ ឬ
នឹងឱ្យសមាទានសិក្ខាបទជាថ្មីទៀត ក៏រឹតតែប្រសើរ ។

បើសាមណេរធ្វើឱ្យកន្លងនាសនង្គៈ ទី ៦ - ៧ - ៨ ព្រះឧបជ្ឈាយ័ ឬ
អាចារ្យត្រូវសំដែងទោសប្រាប់សាមណេរ កុំឱ្យតិះដៀលព្រះរតនត្រ័យ
តទៅទៀត នឹងសំដែងអំពីទោសនៃការតិះដៀលនោះ បើបានពោល
ហាមហើយ សាមណេរនោះលះបង់ទិដ្ឋិនោះចេញ ក៏គប្បីដាក់ទណ្ឌកម្ម
រួចហើយ ឱ្យសំដែងទោសក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃដូច្នោះថាៈ

អច្ចយោ មំ ភន្តេ អច្ចគមា យថាពាលំ
យថាមុឡំ យថាអកុលសំ យោហំ ភន្តេ
ឯវំ អភាសិ តស្ស មេ អច្ចយំ អច្ចយតោ
បដិគ្គណ្ណាថ អាយតិ សំវរេយ្យាមិ ។

បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ទោសគឺសេចក្តីខុស ប្រព្រឹត្ត
កន្លងគ្របសង្កត់ហើយ នូវខ្ញុំព្រះករុណា ព្រោះជាមនុស្សពាលពេក
ណាស់ ជាមនុស្សរង្វេងពេកណាស់ ជាមនុស្សមិនឈ្លាសពេក
ណាស់ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះករុណា ឯណាបានពោល

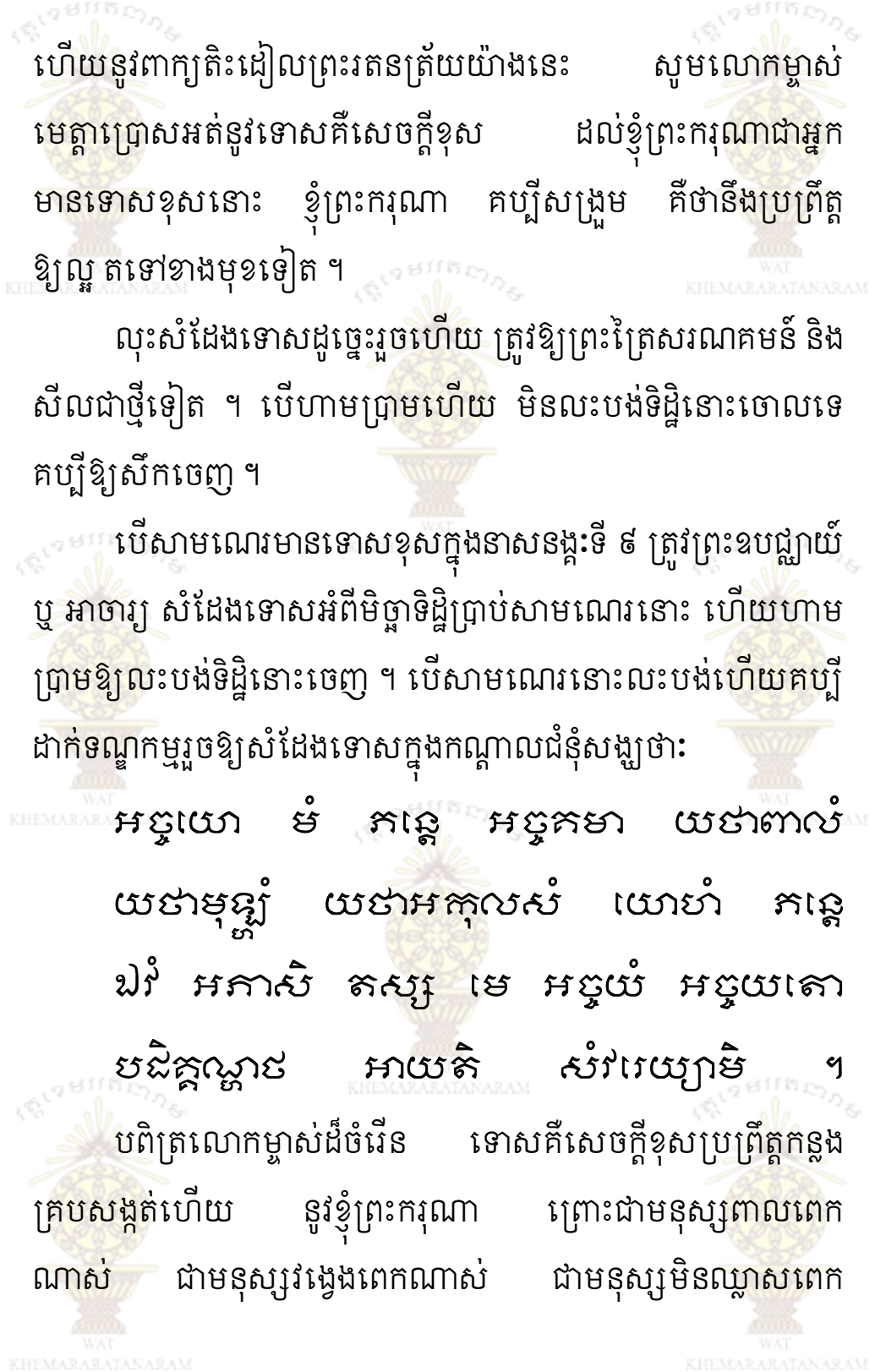
ហើយនូវពាក្យតិះដៀលព្រះរតនត្រ័យយ៉ាងនេះ សូមលោកម្ចាស់
មេត្តាប្រោសអត់នូវទោសគឺសេចក្តីខុស ដល់ខ្ញុំព្រះករុណាជាអ្នក
មានទោសខុសនោះ ខ្ញុំព្រះករុណា គប្បីសង្គ្រម គឺថានឹងប្រព្រឹត្ត
ឱ្យល្អ តទៅខាងមុខទៀត ។

លុះសំដែងទោសដូច្នោះរួចហើយ ត្រូវឱ្យព្រះត្រៃសរណគមនី និង
សីលជាថ្មីទៀត ។ បើហាមប្រាមហើយ មិនលះបង់ទិដ្ឋិនោះចោលទេ
គប្បីឱ្យសឹកចេញ ។

បើសាមណេរមានទោសខុសក្នុងនាសនង្គៈទី ៩ ត្រូវព្រះឧបជ្ឈាយ័
ឬ អាចារ្យ សំដែងទោសអំពីមិច្ឆាទិដ្ឋិប្រាប់សាមណេរនោះ ហើយហាម
ប្រាមឱ្យលះបង់ទិដ្ឋិនោះចេញ ។ បើសាមណេរនោះលះបង់ហើយគប្បី
ដាក់ទណ្ឌកម្មរួចឱ្យសំដែងទោសក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃថាៈ

អច្ចយោ មំ ភន្តេ អច្ចគមា យថាពាលំ
យថាមុឡំ យថាអកុលសំ យោហំ ភន្តេ
ឯវំ អភាសិ តស្ស មេ អច្ចយំ អច្ចយតោ
បដិគ្គណ្ណាថ អាយតិ សំវរេយ្យាមិ ។

បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ទោសគឺសេចក្តីខុសប្រព្រឹត្តកន្លង
គ្របសង្កត់ហើយ នូវខ្ញុំព្រះករុណា ព្រោះជាមនុស្សពាលពេក
ណាស់ ជាមនុស្សរង្វេងពេកណាស់ ជាមនុស្សមិនឈ្លាសពេក

ណាស់ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះករុណា ឯណាជា
មនុស្សឃើញខុសយ៉ាងនេះ សូមលោកម្ចាស់ មេត្តាប្រោសអត់
នូវទោស គឺសេចក្តីខុសដល់ខ្ញុំព្រះករុណា ជាអ្នកមានទោសខុស
នោះ ខ្ញុំព្រះករុណាគប្បីសង្គ្រោះ គឺថានឹងប្រព្រឹត្តឱ្យល្អ តទៅខាង
មុខទៀត ។

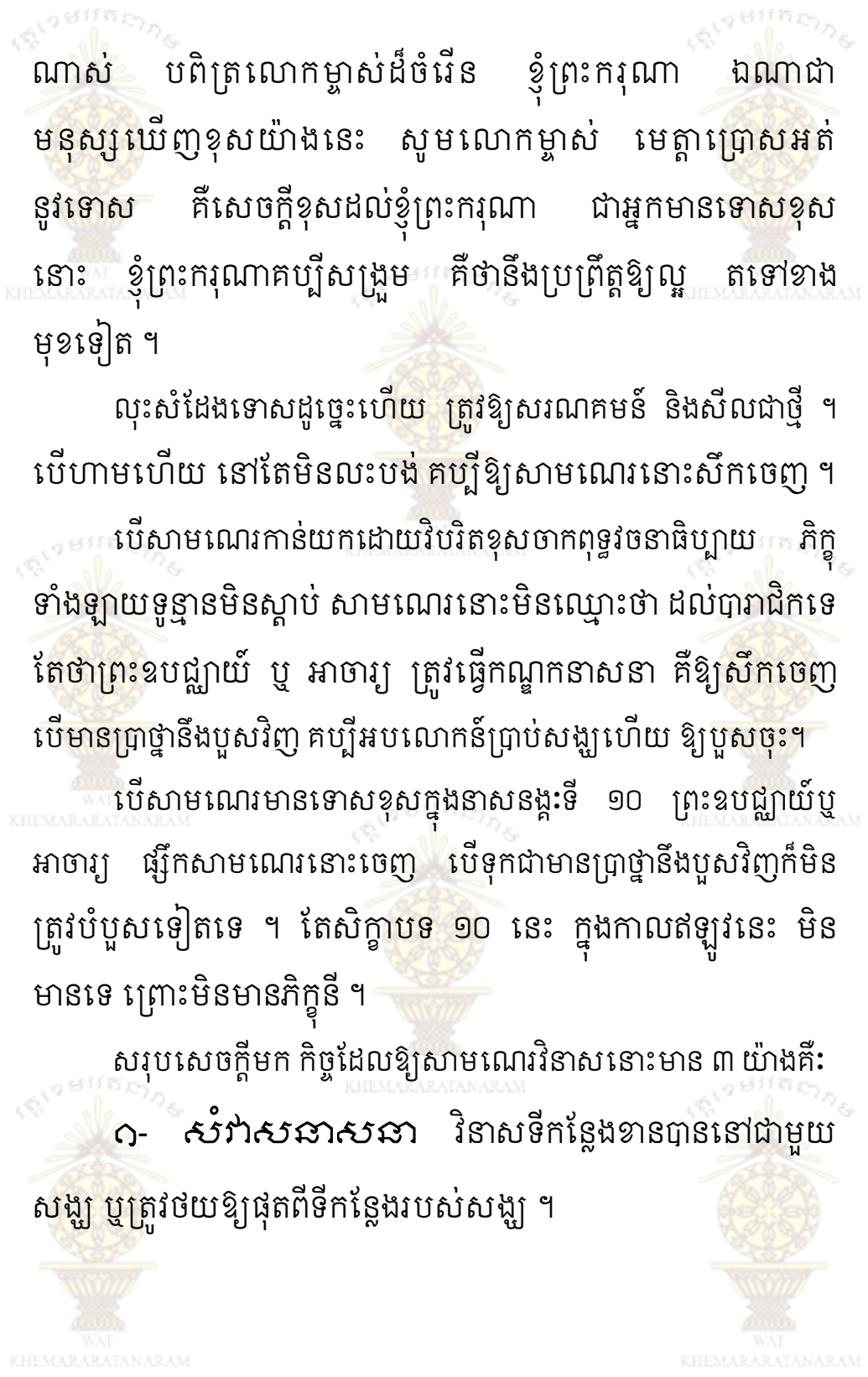
លុះសំដែងទោសដូច្នោះហើយ ត្រូវឱ្យសរណេតមន៍ និងសីលជាថ្មី ។
បើហាមហើយ នៅតែមិនលះបង់ គប្បីឱ្យសាមណេរនោះសឹកចេញ ។

បើសាមណេរកាន់យកដោយវិបរិតខុសចាកពុទ្ធវចនាធិប្បាយ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយទូន្មានមិនស្តាប់ សាមណេរនោះមិនឈ្មោះថា ដល់បារាណិកទេ
តែថាព្រះឧបជ្ឈាយ័ ឬ អាចារ្យ ត្រូវធ្វើកណ្តកនាសនា គឺឱ្យសឹកចេញ
បើមានប្រាថ្នានឹងបួសវិញ គប្បីអបលោកន៍ប្រាប់សង្ឃហើយ ឱ្យបួសចុះ។

បើសាមណេរមានទោសខុសក្នុងនាសន្តង្គៈទី ១០ ព្រះឧបជ្ឈាយ័ឬ
អាចារ្យ ផ្សឹកសាមណេរនោះចេញ បើទុកជាមានប្រាថ្នានឹងបួសវិញក៏មិន
ត្រូវបំបួសទៀតទេ ។ តែសិក្ខាបទ ១០ នេះ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ មិន
មានទេ ព្រោះមិនមានភិក្ខុនី ។

សរុបសេចក្តីមក កិច្ចដែលឱ្យសាមណេរវិនាសនោះមាន ៣ យ៉ាងគឺ:

- ១- សំវាសនាសនា វិនាសទឹកន្លែងខានបាននៅជាមួយ
សង្ឃ ឬត្រូវថយឱ្យផុតពីទឹកន្លែងរបស់សង្ឃ ។

២- លិខ្ញុំធានាវិនាសចាកភេទ គឺឱ្យសឹកចេញ

៣- ទណ្ឌាកម្មធានា វិនាសដោយត្រូវទណ្ឌាកម្ម មាន
មិនឱ្យដេកនៅរួមនឹងភិក្ខុអស់ពីរបីរាត្រីជាដើម ។

សេដ្ឋីយវត្ថុ

វត្ថុដែលសាមណេរគប្បីសិក្សាហៅថា សេដ្ឋីយវត្ថុៗ នោះចាត់
ជា ៤ ពួកគឺ៖ ពួកទី ១ ឈ្មោះ សារូប, ពួកទី ២ ឈ្មោះ ភោជន-
ប្បជិសំយុត្ត, ពួកទី ៣ ឈ្មោះ ធម្មទេសនាបដិសំយុត្ត, ពួក
ទី ៤ ឈ្មោះ បកិណ្ណាក ។

សារូបទី ១ មាន ២៦ គឺ

១- បរិមណ្ឌលនិវាសន សាមណេរគប្បីសិក្សាថា អញ
នឹងស្លៀកឱ្យជាបរិមណ្ឌល គឺខាងក្រោម គ្របក្បាលជង្គង់ចុះទៅ
៨ ធ្នាប់ ខាងលើបិទមណ្ឌលផ្ចិត ខាងមុខ-ក្រោយត្រឹមស្មើគ្នា ។

២- បរិមណ្ឌលទារូបន សាមណេរគប្បីសិក្សាថា អញ
នឹងគ្រងចំពរឱ្យជាមណ្ឌល គឺខាងក្រោមខ្នើចឡើងលើស្បង់ ៤ ធ្នាប់
ខាងលើបិទបាំងកែងដៃខាងធ្វេឱ្យរៀបរយមិនឱ្យរយឹករយាក ។

៣- សុប្បជិដ្ឋន្នោ អន្តរយវេ គមន សាមណេរគប្បី
សិក្សាថា អញនឹងបិទបាំងកាយឱ្យល្អ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

៤- សុប្បជិច្ឆន្នោ អន្តរយវេ និសីទនៈ សាមណេរ
គប្បីសិក្សាថា អញបិទបាំងកាយឱ្យល្អ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

៥- សុសំរុតោ អន្តរយវេ ភមន សាមណេរ
គប្បីសិក្សាថា អញនឹងសង្គ្រមប្រយ័ត្នដោយល្អ គឺមិនបានរលាស់ដៃ
ជើង ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

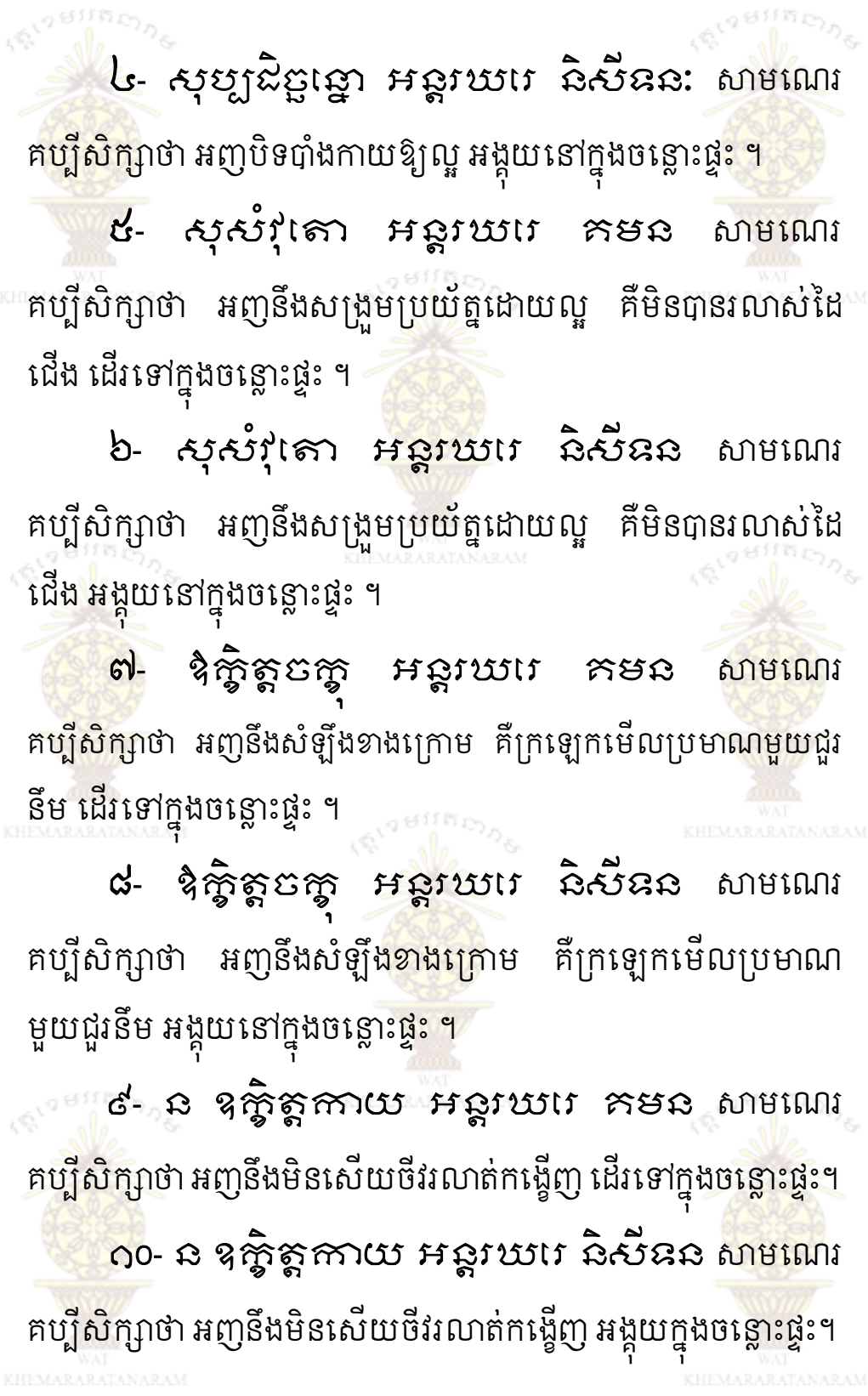
៦- សុសំរុតោ អន្តរយវេ និសីទនៈ សាមណេរ
គប្បីសិក្សាថា អញនឹងសង្គ្រមប្រយ័ត្នដោយល្អ គឺមិនបានរលាស់ដៃ
ជើង អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

៧- ឱក្ខត្តចក្ខុ អន្តរយវេ ភមន សាមណេរ
គប្បីសិក្សាថា អញនឹងសំឡឹងខាងក្រោម គឺក្រឡេកមើលប្រមាណមួយជួរ
នឹម ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

៨- ឱក្ខត្តចក្ខុ អន្តរយវេ និសីទនៈ សាមណេរ
គប្បីសិក្សាថា អញនឹងសំឡឹងខាងក្រោម គឺក្រឡេកមើលប្រមាណ
មួយជួរនឹម អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

៩- ន ឱក្ខត្តកាយ អន្តរយវេ ភមន សាមណេរ
គប្បីសិក្សាថា អញនឹងមិនសើយចីវរលាត់កង្វើញ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

១០- ន ឱក្ខត្តកាយ អន្តរយវេ និសីទនៈ សាមណេរ
គប្បីសិក្សាថា អញនឹងមិនសើយចីវរលាត់កង្វើញ អង្គុយក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

១១- ន ឧដ្ឋត្តិកាយ អន្តរយវេ គមន សាមណេរ
គប្បីសិក្សាថា អញនឹងមិនសើចខ្លាំង ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

១២- ន ឧដ្ឋត្តិកាយ អន្តរយវេ និសីទន សាមណេរ
គប្បីសិក្សាថា អញនឹងមិនសើចខ្លាំង អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

១៣- អប្បសន្តោ អន្តរយវេ គមន សាមណេរ
គប្បីសិក្សាថា អញនឹងនិយាយសំឡេងតិចៗ ដើរនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

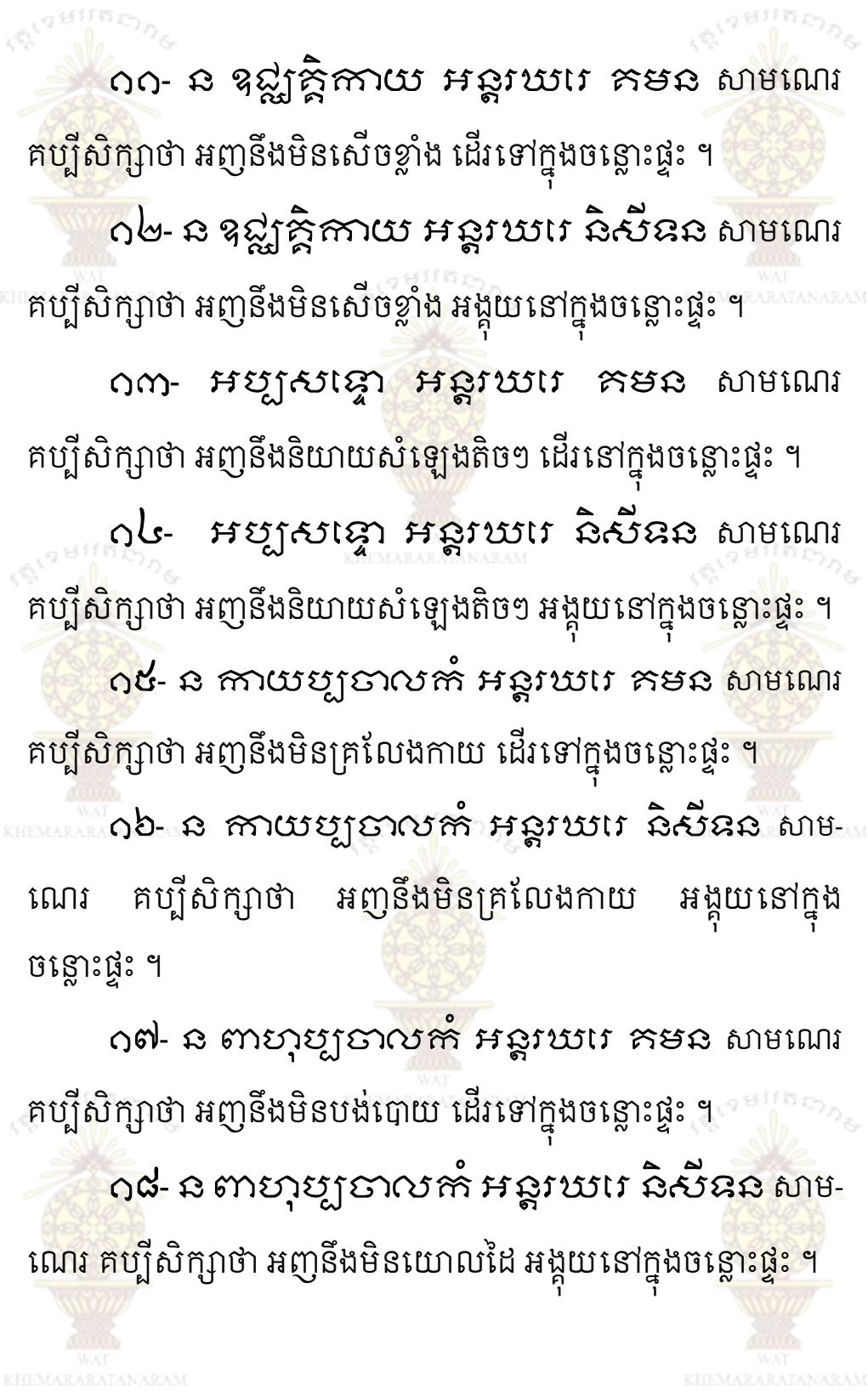
១៤- អប្បសន្តោ អន្តរយវេ និសីទន សាមណេរ
គប្បីសិក្សាថា អញនឹងនិយាយសំឡេងតិចៗ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

១៥- ន កាយប្បចាលកំ អន្តរយវេ គមន សាមណេរ
គប្បីសិក្សាថា អញនឹងមិនគ្រលែងកាយ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

១៦- ន កាយប្បចាលកំ អន្តរយវេ និសីទន សាម-
ណេរ គប្បីសិក្សាថា អញនឹងមិនគ្រលែងកាយ អង្គុយនៅក្នុង
ចន្លោះផ្ទះ ។

១៧- ន ពាហុប្បចាលកំ អន្តរយវេ គមន សាមណេរ
គប្បីសិក្សាថា អញនឹងមិនបង់ពោយ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

១៨- ន ពាហុប្បចាលកំ អន្តរយវេ និសីទន សាម-
ណេរ គប្បីសិក្សាថា អញនឹងមិនយោលដៃ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

១៩- ន សីសប្បបាលកំ អន្តរយវេ គមន សាមណេរ
គប្បីសិក្សាថា អញនឹងមិនអង្រួនក្បាល ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

២០- ន សីសប្បបាលកំ អន្តរយវេ និសីទន សាមណេរ
គប្បីសិក្សាថា អញនឹងមិនអង្រួនក្បាល អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

២១- ន ខម្ពកតោ អន្តរយវេ គមន សាមណេរ
គប្បីសិក្សាថា អញនឹងមិនស្នឹមចង្កេះ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

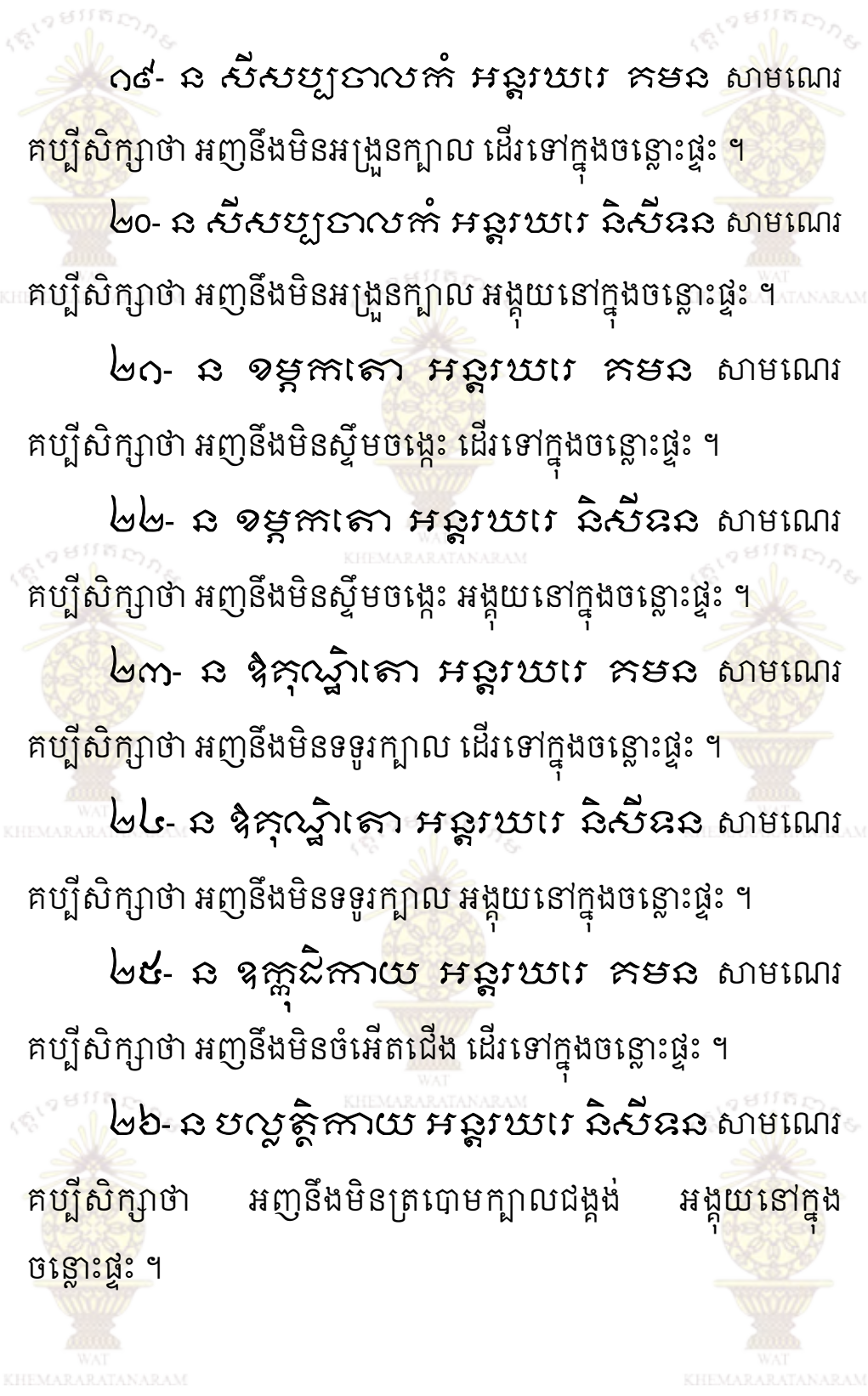
២២- ន ខម្ពកតោ អន្តរយវេ និសីទន សាមណេរ
គប្បីសិក្សាថា អញនឹងមិនស្នឹមចង្កេះ អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

២៣- ន ឌីតុណ្ណិកោ អន្តរយវេ គមន សាមណេរ
គប្បីសិក្សាថា អញនឹងមិនទទួរក្បាល ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

២៤- ន ឌីតុណ្ណិកោ អន្តរយវេ និសីទន សាមណេរ
គប្បីសិក្សាថា អញនឹងមិនទទួរក្បាល អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

២៥- ន ឌុក្កជិកាយ អន្តរយវេ គមន សាមណេរ
គប្បីសិក្សាថា អញនឹងមិនចំអើតជើង ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

២៦- ន បល្លត្តិកាយ អន្តរយវេ និសីទន សាមណេរ
គប្បីសិក្សាថា អញនឹងមិនត្របោមក្បាលជង្គង់ អង្គុយនៅក្នុង
ចន្លោះផ្ទះ ។

គោលនយោបាយសំយុត្តទី ២ មាត្រា ៣០ គឺ:

១- សក្តិច្ចំ បិណ្ឌូចាតប្បជិក្កហណា សាមណេរ
គប្បីសិក្សាថា អញនឹងទទួលបិណ្ឌុបាតដោយគោរព គឺមិនធ្វើអាការ
ដូចជាចាក់ចោល ។

២- បត្តសញ្ញា បិណ្ឌូចាតប្បជិក្កហណា សាមណេរ
គប្បីសិក្សាថា អញនឹងសំគាល់តែក្នុងបាត្រ ទទួលបិណ្ឌុបាត គឺ
មិនបានក្រឡេកមើលទៅទីដទៃៗ ។

៣- សមស្វបកបិណ្ឌូចាតប្បជិក្កហណា សាមណេរ
គប្បីសិក្សាថា អញនឹងទទួលបិណ្ឌុបាតឱ្យមានសម្មស្មើគ្នា ។

៤- សមតិភ្នកបិណ្ឌូចាតប្បជិក្កហណា សាមណេរ
គប្បីសិក្សាថា អញនឹងទទួលបិណ្ឌុបាតស្មើតែត្រឹមមាត់បាត្រ ។

៥- សក្តិច្ចំ បិណ្ឌូចាតភុញ្ញន សាមណេរ
គប្បីសិក្សាថា អញនឹងបរិភោគចង្ហាន់បិណ្ឌុបាតដោយគោរព គឺមិនធ្វើអាការ
ដូចជា មិនចង់បរិភោគ ។

៦- បត្តសញ្ញា បិណ្ឌូចាតភុញ្ញន សាមណេរ
គប្បីសិក្សាថា អញនឹងសំគាល់តែក្នុងបាត្រ បរិភោគចង្ហាន់បិណ្ឌុបាត គឺ
មិនបានក្រឡេកមើលទៅទីដទៃៗ ។

៧- សបទានបិណ្ឌូចាតភុញ្ញន សាមណេរ

គប្បីសិក្សាថា អញនឹងបរិភោគចង្កាន់បិណ្ឌបាត វាចឱ្យស្មើ គឺមិនបានកកាយ រូងខ្នងកណ្តាល ។

៨- សមស្វប កបិណ្ឌាចាតភុញ្ញន សាមណេរ គប្បីសិក្សាថា អញនឹងបរិភោគចង្កាន់បិណ្ឌបាតមានសម្មស្មើគ្នា ។

៩- ន ជ្វិកតោ ឌីមទ្ធិត្វា បិណ្ឌាចាតភុញ្ញន សាមណេរគប្បីសិក្សាថា អញនឹងមិនបានច្រមចុះអំពីកំពូលបាយ ហើយបរិភោគនូវចង្កាន់បិណ្ឌបាត ។

១០- ន សូបំ វា ព្យញ្ញនំ វា ឌីននេន បជិច្ឆានន សាមណេរគប្បីសិក្សាថា អញនឹងមិនកកាយបាយលុបសម្ម ឬ ម្ហូប ក្រៀម ដើម្បីនឹងឱ្យទាយកគេឱ្យច្រើន ។

១១- ន សូបំ វា ព្យញ្ញនំ វា ឌីននំ វា អគិលានោ អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ញន សាមណេរ គប្បីសិក្សាថា អញមិនមានជំងឺ នឹងមិនសុំសម្ម ឬម្ហូបក្រៀម ឬ បាយ ដើម្បីខ្លួនហើយបរិភោគ ។

១២- ន ឧជ្ឈានសញ្ញិ បរេសំ បត្តឌីលោកន សាមណេរ គប្បីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំគាល់គិតលើកទោស សម្លឹង មើលបាត្រ សាមណេរដទៃ ។

១៣- នាតិមហន្តកវឌ្ឍ ករណា សាមណេរគប្បីសិក្សា

ថា អញនឹងមិនធ្វើពុទ្ធបាយឱ្យធំហួសប្រមាណ ។

១៤- ន កក្កដាវង្សនកក្កដាន សាមណេរគប្បី
សិក្សាថា អញនឹងមិនបរិភោគខាំកាត់ពុទ្ធបាយមួយកំណាត់ម្តង ។

១៥- បរិមណ្ឌលអាណាបករណា សាមណេរគប្បី
សិក្សាថា អញនឹងធ្វើអំនុតបាយឱ្យជាបរិមណ្ឌល គឺឱ្យមូល ។

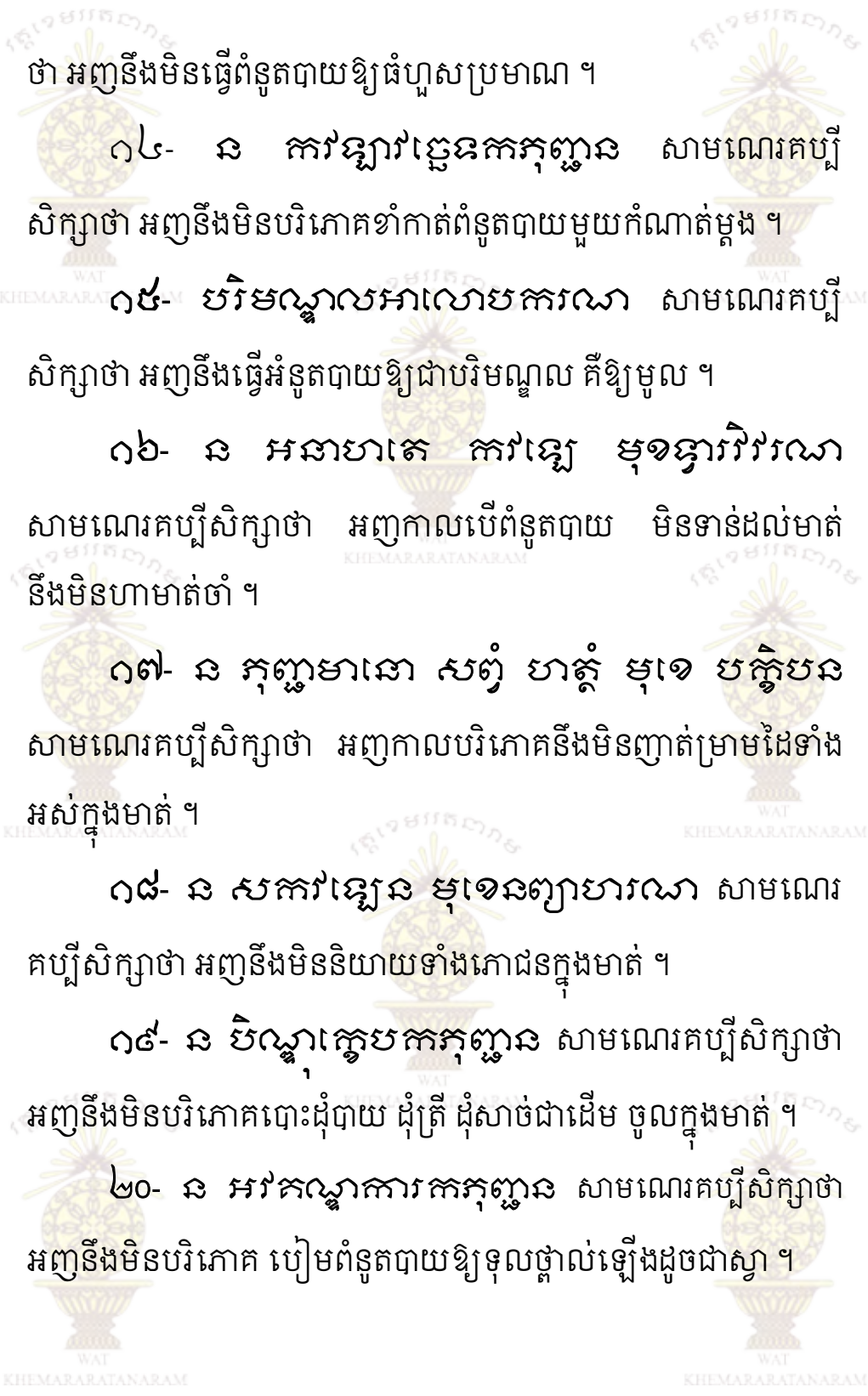
១៦- ន អនាហតេ កក្កដា មុខទ្វារវិវរណា
សាមណេរគប្បីសិក្សាថា អញកាលបើពុទ្ធបាយ មិនទាន់ដល់មាត់
នឹងមិនហាមាត់ចាំ ។

១៧- ន កុញ្ញមាណោ សត្វំ ហត្ថំ មុខេ បក្ខិបន
សាមណេរគប្បីសិក្សាថា អញកាលបរិភោគនឹងមិនញាត់ប្រាមដៃទាំង
អស់ក្នុងមាត់ ។

១៨- ន សកក្កដាន មុខេនព្យាហារណា សាមណេរ
គប្បីសិក្សាថា អញនឹងមិននិយាយទាំងភោជនក្នុងមាត់ ។

១៩- ន បិណ្ឌុក្កេបកកក្កដាន សាមណេរគប្បីសិក្សាថា
អញនឹងមិនបរិភោគបោះដុំបាយ ដុំត្រី ដុំសាច់ជាដើម ចូលក្នុងមាត់ ។

២០- ន អវគណ្ណាការកក្កដាន សាមណេរគប្បីសិក្សាថា
អញនឹងមិនបរិភោគ បៀមពុទ្ធបាយឱ្យទុលថ្កាស់ឡើងដូចជាស្វា ។

២១- ន ហត្ថនិទ្ទនកកុញ្ញន សាមណេរគប្បីសិក្សថា
អញនឹងមិនបរិភោគរលាស់ដៃបណ្តើរ ។

២២- ន សិទ្ធារកកកុញ្ញន សាមណេរគប្បីសិក្សថា
អញនឹងមិនបរិភោគបាយ ឱ្យរោយរាយគ្រាប់បាយ ។

២៣- ន ជីវ្ហានិទ្ធារកកុញ្ញន សាមណេរគប្បីសិក្សថា
អញនឹងមិនបរិភោគឱ្យពូជ្ជប់ ៗ ។

២៤- ន ចបុចបុកកកុញ្ញន សាមណេរគប្បីសិក្សថា
អញនឹងមិនបរិភោគឱ្យពូជ្ជប់ៗ ។

២៥- ន សុរុសុរុកកកុញ្ញន សាមណេរគប្បីសិក្សថា
អញនឹងមិនបរិភោគហុតទឹកសម្បជ្ជាដើម ឱ្យពូជ្ជកៗ ។

២៦- ន ហត្ថនិល្លេហកកុញ្ញន សាមណេរគប្បីសិក្សថា
អញនឹងមិនបរិភោគលិទ្ធដៃ ។

២៧- ន បត្តនិល្លេហកកុញ្ញន សាមណេរគប្បីសិក្សថា
អញនឹងមិនបរិភោគលិទ្ធបាត្រ ។

២៨- ន ឱជ្ជនិល្លេហកកុញ្ញន សាមណេរគប្បីសិក្សថា
អញនឹងមិនបរិភោគលិទ្ធបបូរមាត់ ។

២៩- ន សាមិសេន ហត្ថេន ចានីយថាលកប្បជិត្ត-
ហាលា សាមណេរគប្បីសិក្សថា អញនឹងមិនទទួលភាជនីទឹក

ដោយដៃប្រឡាក់អាមិស ។

៣០- ន សសិត្តកំ បត្តិដោរនំ អន្តរយរេ ធន្តន
សាមណេរគប្បីសិក្សាថា អញនឹងមិនចាក់ទឹក ដែលលាងបាត្រ
ក្នុងចន្លោះផ្ទះទាំងគ្រាប់បាយ ។

ធម្មទេសនាបដិសំយុត្តទី ៣ មាន ១៦ គឺ:

១- ន ធន្តចាលិស្ស អភិលានស្ស ធម្មទេសន
សាមណេរគប្បីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ ដល់មនុស្សគ្មាន
ជំងឺ មានឥត្រក្នុងដៃ ។

២- ន ទណ្ណាចាលិស្ស អភិលានស្ស ធម្មទេសន
សាមណេរគប្បីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ ដល់មនុស្សគ្មាន
ជំងឺ មានឈើច្រត់ក្នុងដៃ ។

៣- ន សត្តចាលិស្ស អភិលានស្ស ធម្មទេសន
សាមណេរគប្បីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ ដល់មនុស្សគ្មាន
ជំងឺ មានគ្រឿងសស្រ្តាក្នុងដៃ ។

៤- ន អារុធិចាលិស្ស អភិលានស្ស ធម្មទេសន
សាមណេរគប្បីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ ដល់មនុស្សគ្មាន
ជំងឺ មានអារុធិក្នុងដៃ ។

៥- ន ចាទុការុទ្ធិស្ស អភិលានស្ស ធម្មទេសន

សាមណេរគប្បីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ ដល់មនុស្សគ្មាន
ជំងឺ ពាក់ទ្រនាប់ជើងឈើ ឬទ្រនាប់ជើងស្មៅជាដើម ។

៦- ន ឧទាហន្យន្ទ្រស្ស អគិលានស្ស ធម្មទេសន

សាមណេរគប្បីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ ដល់មនុស្សគ្មាន
ជំងឺ ពាក់ស្បែកជើង ។

៧- ន យានគតស្ស អគិលានស្ស ធម្មទេសន

សាមណេរគប្បីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ ដល់មនុស្សគ្មាន
ជំងឺ នៅលើយាន មានរថជាដើម ។

៨- ន សយគតស្ស អគិលានស្ស ធម្មទេសន

សាមណេរគប្បីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ ដល់មនុស្សគ្មាន
ជំងឺ នៅលើទីដំណេក ។

៩- ន បល្លត្តិកាយ និសិន្ទស្ស អគិលានស្ស

ធម្មទេសន សាមណេរគប្បីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់
មនុស្សគ្មានជំងឺ ត្របោមក្បាលជង្គង់ ។

១០- ន វេបិតសីសស្ស អគិលានស្ស ធម្មទេសន

សាមណេរគប្បីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ ដល់មនុស្សគ្មាន
ជំងឺ ជួតឈ្នួតក្បាល ។

១១- ន ឌីគុណ្ឌិតសីសស្ស អគិលានស្ស ធម្មទេសន

សាមណេរគប្បីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងធម៌ ដល់មនុស្សគ្មាន ជំងឺទទួរក្បាល ។

១២- ន ធមាយំ និសីទិត្យា អាសនេ និសិន្នស្សៈ អគិលានស្សៈ ធម្មទេសន ។ សាមណេរគប្បីសិក្សាថា អញនឹង មិនអង្គុយលើផែនដី សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ អង្គុយលើ អាសនៈ មានកន្ទេលជាដើម ។

១៣- ន និចេ អាសនេ និសីទិត្យា ខុច្ច អាសនេ និសិន្នស្សៈ អគិលានស្សៈ ធម្មទេសន សាមណេរគប្បីសិក្សា ថា អញនឹងមិនអង្គុយលើអាសនៈទាប សំដែងធម៌ ដល់មនុស្សគ្មាន ជំងឺ អង្គុយលើអាសនៈខ្ពស់ ។

១៤- ន បិតោ និសិន្នស្សៈ អគិលានស្សៈ ធម្មទេសន សាមណេរគប្បីសិក្សាថា អញនឹងមិនឈរសំដែងធម៌ ដល់មនុស្សគ្មាន ជំងឺដែលអង្គុយ ។

១៥- ន បច្ឆតោ គច្ឆន្តោ បូរតោ គច្ឆន្តស្សៈ អគិលាន- ស្សៈ ធម្មទេសន សាមណេរគប្បីសិក្សាថា អញនឹងមិនដើរ អំពីខាងក្រោយ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ ដើរពីខាងមុខ ។

១៦- ន ខុប្បថេន គច្ឆន្តោ បថេន គច្ឆន្តស្សៈ អគិ- លានស្សៈ ធម្មទេសន សាមណេរគប្បីសិក្សាថា អញនឹងមិនដើរ ក្រៅផ្លូវ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជំងឺ ដើរក្នុងផ្លូវ ។

បកិណ្ណកថា ៤ មាត ៣ គី:

១- ន ឋិតោ អតិលានោ ឧទ្ធារំ វា បស្សារំ វា
ករណា សាមណេរគប្បីសិក្សាថា អញគ្មានជំងឺនឹងមិនឈរបន្ទោ
ឧច្ចារៈបូបស្សារៈ ។

២- ន ហរិតេ អតិលានោ ឧទ្ធារំ វា បស្សារំ វា
ខេឡំ វា ករណា សាមណេរគប្បីសិក្សាថា អញគ្មានជំងឺ
នឹងមិនបន្ទោឧច្ចារៈ បស្សារៈ ឬ ស្តោះទឹកមាត់ដាក់លើភូតតាម គឺដើម
ឈើឬគុម្ពស្មៅ ។

៣- ន ឧទកេ អតិលានោ ឧទ្ធារំ វា បស្សារំ វា
ខេឡំ វា ករណា សាមណេរគប្បីសិក្សាថា អញគ្មានជំងឺ
នឹងមិនបន្ទោឧច្ចារៈ បស្សារៈ ឬ ស្តោះទឹកមាត់ដាក់លើទឹក ដែលមិន
គួរនឹងធ្វើដូច្នោះបាន ។

លោកវេជ្ជសិក្ខាបទ

មាត្រ ៤៩ សិក្ខាបទ

១- សុក្កវិសដ្ឋិ សាមណេរក្លែងធ្វើឱ្យទឹកអសុចំរើកឃ្លាត
ចាកទី ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

២- កាយសំសគ្គៈ សាមណេរមានតម្រេក ចាប់ពាល់
ត្រូវកាយស្រ្តី ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

៣- ទុដ្ឋុល្លវាចា សាមណេរមានតម្រេក និយាយពាក្យ
អាក្រក់ ចែចង់ស្រ្តី ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

៤- អត្តកាមចារិចរិយា សាមណេរមានតម្រេក និយាយ
ល្អៗល្អៗលោមស្រ្តី ឱ្យបម្រើខ្លួនដោយកាម ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

៥- អម្មលកៈ សាមណេរក្រោធខឹងនឹងភិក្ខុដទៃ ហើយ
ក្លែងចោទដោយអាបត្តិបារាជិក ដោយមិនមានមូល ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

៦- អញ្ញភាគិយៈ សាមណេរក្រោធខឹងនឹងភិក្ខុដទៃ
ហើយក្លែងរកលេស មានជាតិជាដើម មកចោទដោយអាបត្តិបារាជិក
ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

៧- សង្ឃកេនៈ សាមណេរព្យាយាមបំបែកសង្ឃ ឱ្យបែកគ្នា
ភិក្ខុឯទៀតហាមឃាត់មិនស្តាប់ ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

៨- កេនាទុវត្តកៈ សាមណេរប្រព្រឹត្តតាម សាមណេរដែល

បំបែកសង្ឃនោះ ភិក្ខុឯទៀតហាមឃាត់មិនស្តាប់ ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

៩- ទុព្វចជាតិកៈ សាមណេរមានជាតិ ជាអ្នករបីឃីងរូស
ប្រដៅក្រ ភិក្ខុឯទៀតហាមឃាត់មិនស្តាប់ ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

១០- កុលទ្ធិសកៈ សាមណេរទ្រុស្តត្រកូលគឺសាមណេរ
ដែលប្រចុបប្រចែង ផ្តាប់គុណគ្រហស្ថ សង្ឃបានបណ្តេញចេញ
អំពីវត្ត ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

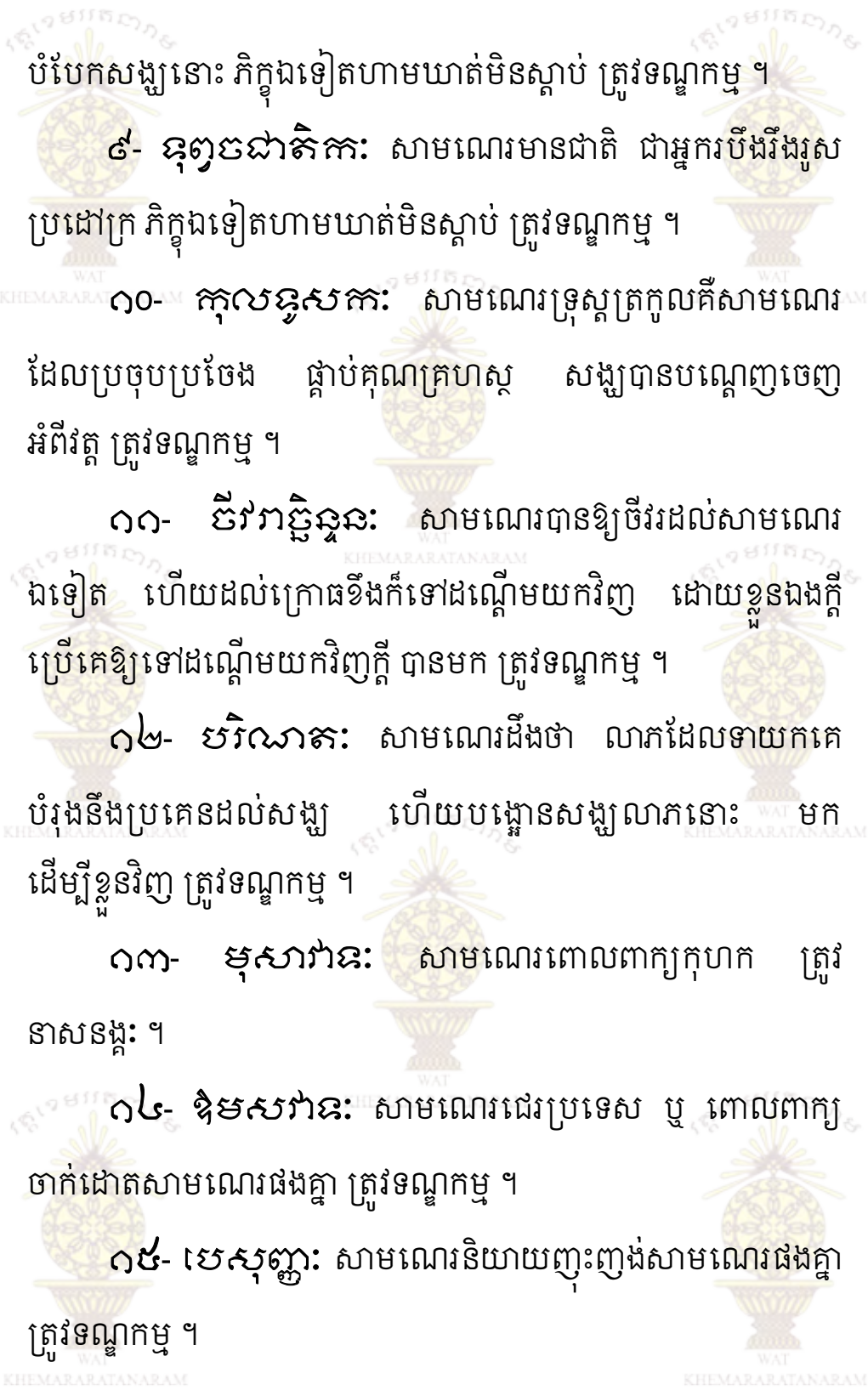
១១- ធីវរាដ្ឋិន្ទនៈ សាមណេរបានឱ្យថីវដល់សាមណេរ
ឯទៀត ហើយដល់ក្រោធខឹងក៏ទៅដណ្តើមយកវិញ ដោយខ្លួនឯងក្តី
ប្រើគេឱ្យទៅដណ្តើមយកវិញក្តី បានមក ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

១២- បរិណាតៈ សាមណេរដឹងថា លាភដែលទាយកគេ
បំរុងនឹងប្រគេនដល់សង្ឃ ហើយបង្ហោនសង្ឃលាភនោះ មក
ដើម្បីខ្លួនវិញ ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

១៣- មុសាវាទៈ សាមណេរពោលពាក្យកុហក ត្រូវ
នាសនង្គៈ ។

១៤- ឱមសវាទៈ សាមណេរជេរប្រទេស ឬ ពោលពាក្យ
ចាក់ដោតសាមណេរផងគ្នា ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

១៥- បេសុញ្ញៈ សាមណេរនិយាយញុះញង់សាមណេរផងគ្នា
ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

១៦- ទុដ្ឋល្លារោចនៈ សាមណេរប្រាប់អាបត្តិអាក្រក់ (គឺ អាបត្តិសង្ឃាទិសេស) របស់ភិក្ខុដទៃ ដល់សាមណេរផងគ្នា ត្រូវ ទណ្ឌកម្ម ។

១៧- អញ្ញវាទកៈ សាមណេរប្រព្រឹត្តអនាថារ សង្ឃបាន ហៅខ្លួនមកសាកសួរ ក្លែងនិយាយត្រឡប់ត្រឡិនក្តី ស្ងៀមមិន និយាយក្តី បើសង្ឃបានសូត្រប្រកាសសេចក្តីនោះចប់ នៅតែធ្វើ ដូច្នោះទៀត ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

១៨- ទុដ្ឋាបនកៈ សាមណេរពោលតិះដៀល ភិក្ខុឯទៀត ដែលសង្ឃសម្មតិឱ្យជាអ្នកធ្វើការសង្ឃ មានក្រាលអាសនៈ និង ចែកលាភជាដើម បើភិក្ខុនោះធ្វើការសង្ឃដោយប្រពៃ សាមណេរ អ្នកតិះដៀលនោះ ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

១៩- អនុប្បវិទ្ធាៈ សាមណេរដឹងថា កុដិជារបស់សង្ឃ មានភិក្ខុចូលទៅនៅមុនហើយ ក្លែងយកសំពត់ទៅក្រាលដេក ហើយបានអង្គុយ ឬ ដេកជ្រៀតបៀតក្នុងទីនោះ ដើម្បីនឹងឱ្យភិក្ខុ ដែលនៅមុននោះ មានសេក្តីចង្អៀតចង្អល់ទុញទាល់ចិត្ត ហើយ នឹងចៀសចេញទៅ ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

២០- និកឡនៈ សាមណេរក្រោធខឹងនឹងភិក្ខុឯទៀត ហើយ ទៅចាប់អូសភើចកន្ត្រាក់ ដេញភិក្ខុនោះឱ្យចេញចាកកុដិជារបស់

សង្ឃ ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

២១- អាមិសៈ សាមណេរពោលតិះដៀល ភិក្ខុឯទៀតថា ប្រដៅភិក្ខុនី ព្រោះអាស្រ័យលាភសក្ការៈ ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

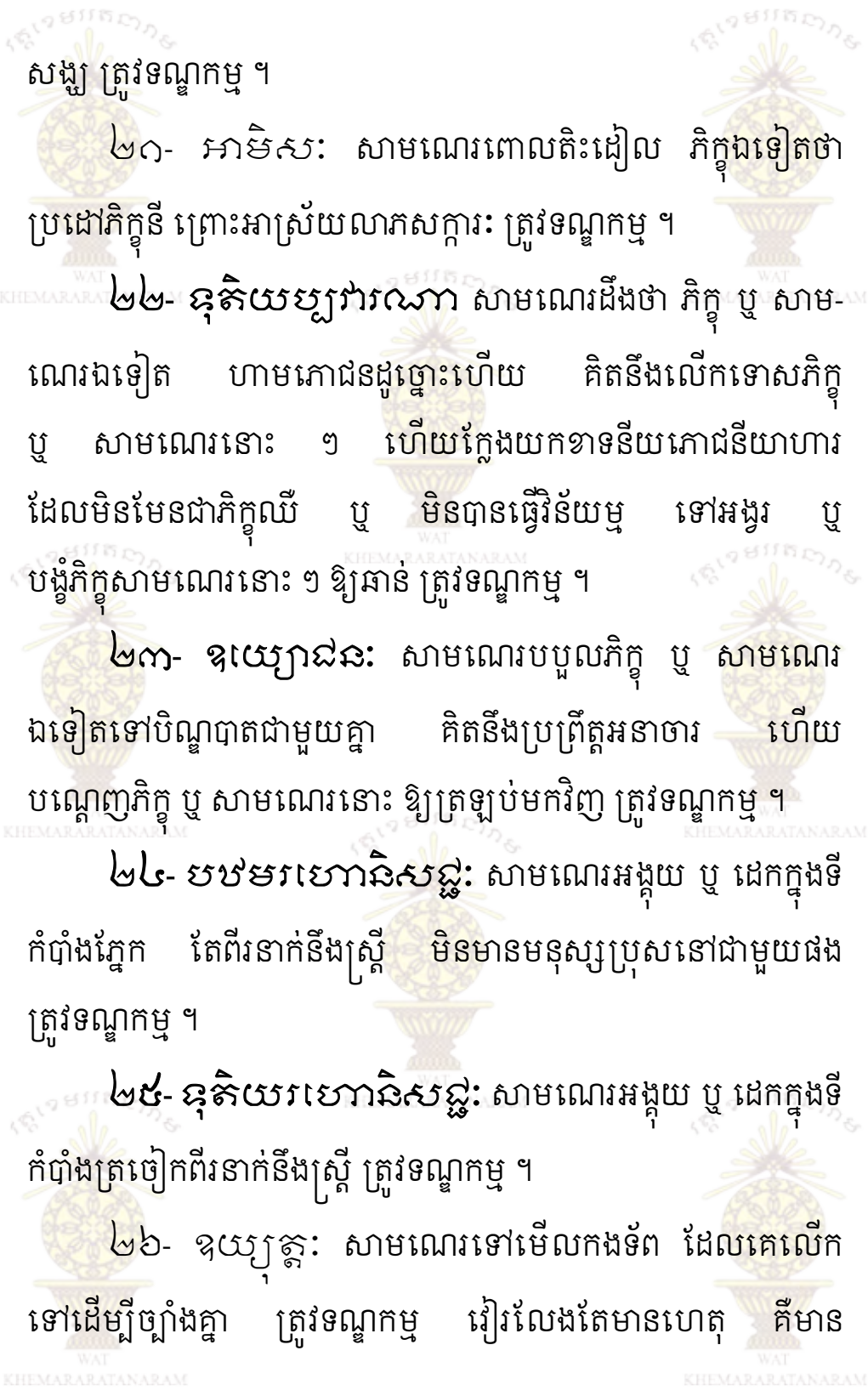
២២- ទុតិយប្បវារណា សាមណេរដឹងថា ភិក្ខុ ឬ សាមណេរឯទៀត ហាមភោជនដូច្នោះហើយ គិតនឹងលើកទោសភិក្ខុ ឬ សាមណេរនោះ ។ ហើយក្លែងយកខាទនីយភោជនីយាហារ ដែលមិនមែនជាភិក្ខុឈី ឬ មិនបានធ្វើវិន័យម្ហូ ទៅអង្វរ ឬ បង្ខំភិក្ខុសាមណេរនោះ ។ ឱ្យឆាន់ ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

២៣- ឧយ្យោជនៈ សាមណេរបបួលភិក្ខុ ឬ សាមណេរ ឯទៀតទៅបិណ្ឌបាតជាមួយគ្នា គិតនឹងប្រព្រឹត្តអនាថារ ហើយ បណ្តោញភិក្ខុ ឬ សាមណេរនោះ ឱ្យត្រឡប់មកវិញ ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

២៤- បឋមរហោនិសដ្ឋៈ សាមណេរអង្គុយ ឬ ដេកក្នុងទី កំបាំងភ្នែក តែពីរនាក់នឹងស្រ្តី មិនមានមនុស្សប្រុសនៅជាមួយផង ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

២៥- ទុតិយរហោនិសដ្ឋៈ សាមណេរអង្គុយ ឬ ដេកក្នុងទី កំបាំងត្រចៀកពីរនាក់នឹងស្រ្តី ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

២៦- ឧយ្យត្តៈ សាមណេរទៅមើលកងទ័ព ដែលគេលើក ទៅដើម្បីច្បាំងគ្នា ត្រូវទណ្ឌកម្ម រៀងលែងតែមានហេតុ គឺមាន

ញាតិឈឺនៅក្នុងទីនោះ ។

២៧- សុរាទានៈ សាមណេរជីកសុរា ត្រូវនាសនង្គៈ ។

២៨- អន្តរិបដោទកៈ សាមណេរយកម្រាមដៃចាក់ភិក្ខុ
ឬ សាមណេរផងគ្នា ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

២៩- ហាសធម្មៈ សាមណេរហែលទឹកលេង ត្រូវទណ្ឌកម្ម។

៣០- អនាទរិយៈ សាមណេរសំដែងសេចក្តីមិនអើពើនឹង
វិន័យ ឬនឹងបុគ្គលអ្នកសំដែងវិន័យ ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

៣១- ភិសាបនៈ សាមណេរពញាក់ ឬ លងបន្លាចភិក្ខុ ឬ
សាមណេរផងគ្នា ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

៣២- អបនិទានៈ សាមណេរលាក់បរិក្ខារ ៥ យ៉ាង គឺ បាត្រ
១, ចីវរ ១, បំពង់ម្ពុល ១, វត្តពន្លួចង្កេះ ១, និសីទនៈ ១, បរិក្ខារណា
មួយ ជារបស់ភិក្ខុ ឬ សាមណេរឯទៀត ដោយមានបំណងនឹង
សើចលេង ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

៣៣- សញ្ញាច្ចុចាណៈ សាមណេរក្លែងសម្លាប់សត្វតិរច្ឆាន
ត្រូវនាសនង្គៈ ។

៣៤- សប្បណាភកៈ សាមណេរដឹងថា ទឹកមានសត្វរស់
ហើយបរិភោគនូវទឹកនោះ គឺ ផឹក ងូត លាងងងៃ - ជើង ឬ លាង
ភាជន៍ជាដើម ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

៣៥- ឧក្កោជនៈ សាមណេរដឹងថា អធិករណ៍ណាមួយ ដែលសង្ឃបានរម្ងាប់ ដោយសមថៈ ៧ យ៉ាង ឯណាមួយ ដោយត្រឹមត្រូវតាមធម៌ស្រេចហើយ មកសើរើសេចក្តីនោះជាថ្មីទៀត ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

៣៦- ទុដ្ឋល្បប្បជិន្ធាននៈ សាមណេរដឹងថា ភិក្ខុឯទៀត ត្រូវទុដ្ឋល្បបត្តិ គឺអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ហើយជួយបិទបាំងអាបត្តិនោះ ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

៣៧- អរិដ្ឋៈ សាមណេរប្រកាន់ទិដ្ឋិបាប គឺមានសេចក្តីឃើញ ខុសចាកធម៌វិន័យ ដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់សំដែងហើយ ភិក្ខុ ឯទៀត ពោលហាមប្រាមមិនស្តាប់ កាលបើសង្ឃបានសូត្រសម- នុភាសនកម្មចប់អនុស្សាវនា ជាគម្រប់បីដងហើយ នៅតែមិនស្តាប់ ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

៣៨- កណ្ណាកៈ សាមណេរដឹងថា សាមណេរឯទៀតដែល ភិក្ខុដទៃ ឱ្យវិនាសហើយ ព្រោះទោសដែលឃើញខុសចាកធម៌ វិន័យ ដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់សំដែង ហើយប្រលោមសាម- ណេរនោះមក ឱ្យបម្រើខ្លួនក្តី រួមបរិភោគក្តី ឱ្យដេកនៅក្នុងទីប្រក់ ទីបាំង ជាមួយគ្នាក្តី ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

៣៩- សហធម្មិកៈ សាមណេរប្រព្រឹត្តអនាចារ កាលបើ

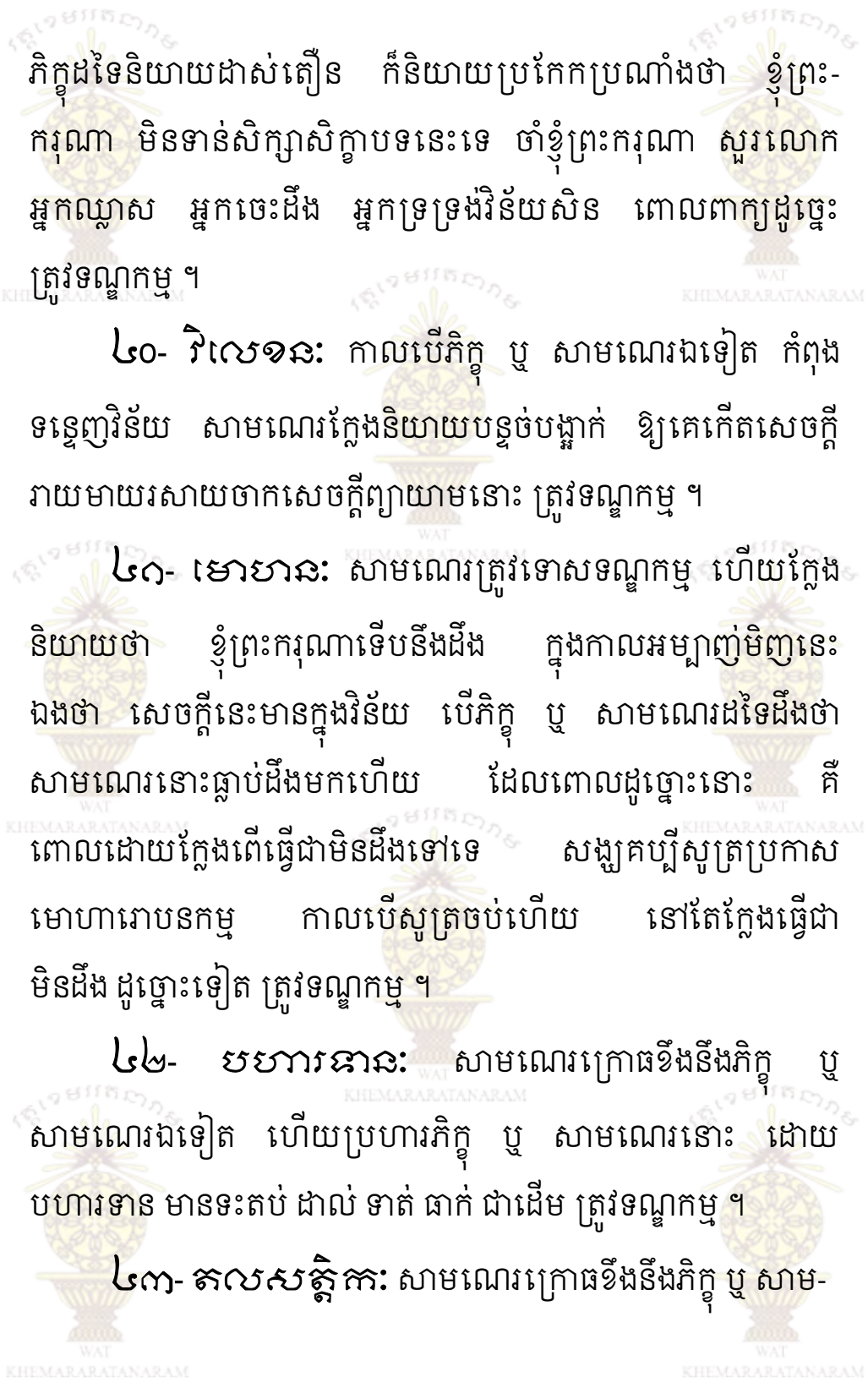
ភិក្ខុដទៃនិយាយដាស់តឿន ក៏និយាយប្រកែកប្រណាំងថា ខ្ញុំព្រះ-
ករុណា មិនទាន់សិក្សាសិក្ខាបទនេះទេ ចាំខ្ញុំព្រះករុណា សួរលោក
អ្នកឈ្មោះស អ្នកចេះដឹង អ្នកទ្រទ្រង់វិន័យសិន ពោលពាក្យដូច្នោះ
ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

៤០- វិលេខនៈ កាលបើភិក្ខុ ឬ សាមណេរឯទៀត កំពុង
ទន្ទេញវិន័យ សាមណេរក្លែងនិយាយបន្ទប់បង្ហាក់ ឱ្យគេកើតសេចក្តី
រាយមាយរសាយចាកសេចក្តីព្យាយាមនោះ ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

៤១- មោហនៈ សាមណេរត្រូវទោសទណ្ឌកម្ម ហើយក្លែង
និយាយថា ខ្ញុំព្រះករុណាទើបនឹងដឹង ក្នុងកាលអម្បាញ់មិញនេះ
ឯងថា សេចក្តីនេះមានក្នុងវិន័យ បើភិក្ខុ ឬ សាមណេរដទៃដឹងថា
សាមណេរនោះធ្លាប់ដឹងមកហើយ ដែលពោលដូច្នោះនោះ គឺ
ពោលដោយក្លែងពើធ្វើជាមិនដឹងទៅទេ សង្ឃគប្បីសូត្រប្រកាស
មោហារោបនកម្ម កាលបើសូត្រចប់ហើយ នៅតែក្លែងធ្វើជា
មិនដឹង ដូច្នោះទៀត ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

៤២- បហារទានៈ សាមណេរក្រោធខឹងនឹងភិក្ខុ ឬ
សាមណេរឯទៀត ហើយប្រហារភិក្ខុ ឬ សាមណេរនោះ ដោយ
បហារទាន មានទះតប់ ដាល់ ទាត់ ធ្លាក់ ជាដើម ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

៤៣- តលសត្តិកៈ សាមណេរក្រោធខឹងនឹងភិក្ខុ ឬ សាម-

ណេរឯទៀត ហើយងារដៃឡើងជន្ល ដូចជាប្រហារនូវភិក្ខុ ឬ សាមណេរនោះ ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

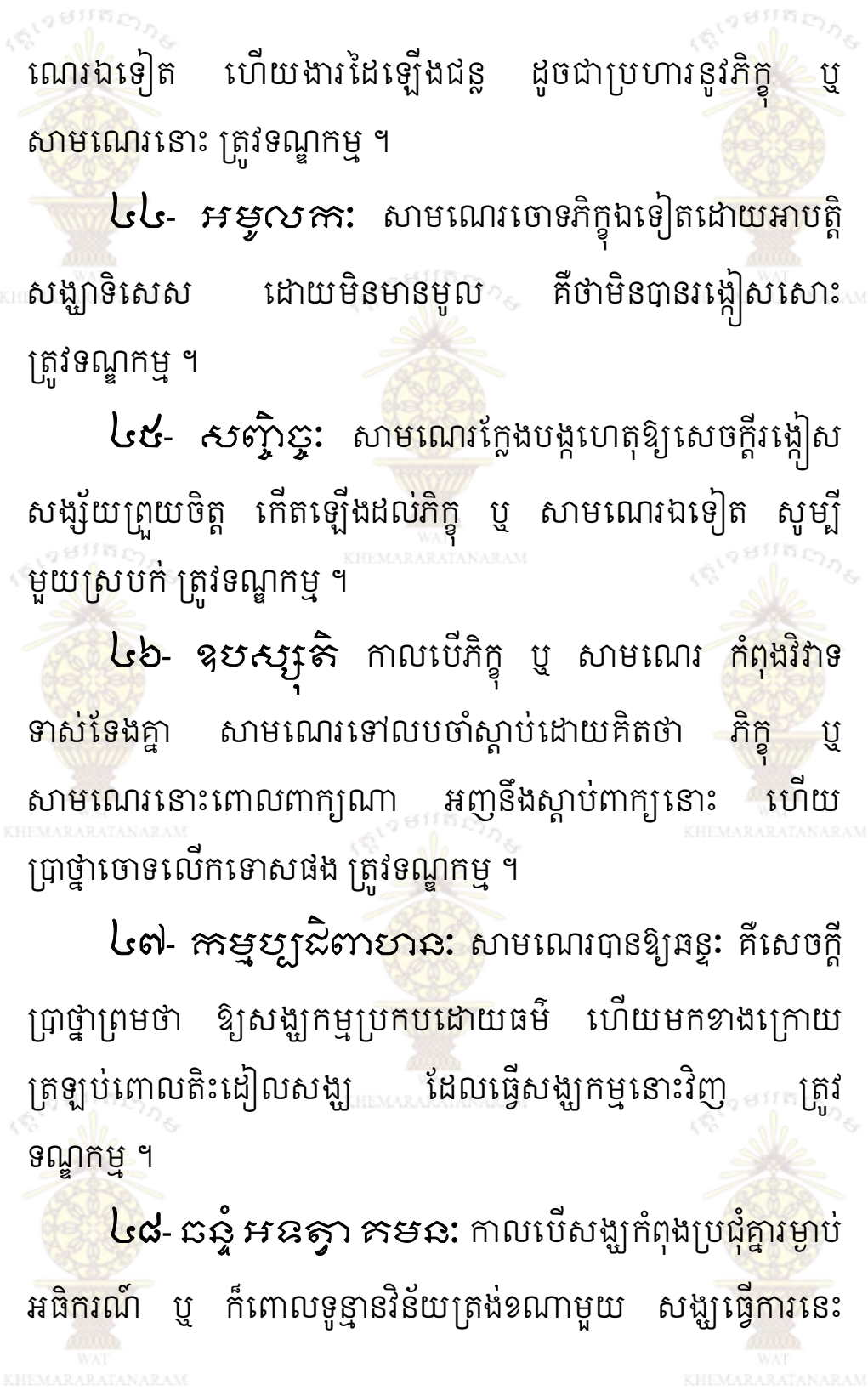
២៤- អម្ពលកៈ សាមណេរចោទភិក្ខុឯទៀតដោយអាបត្តិ សង្ឃាទិសេស ដោយមិនមានមូល គឺថាមិនបានរង្វៀសសោះ ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

២៥- សញ្ជាធ្នៈ សាមណេរក្លែងបង្កហេតុឱ្យសេចក្តីរង្វៀស សង្ឃ័យព្រួយចិត្ត កើតឡើងដល់ភិក្ខុ ឬ សាមណេរឯទៀត សូម្បី មួយស្របក់ ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

២៦- ឧបស្ស្រតិ កាលបើភិក្ខុ ឬ សាមណេរ កំពុងវិវាទ ទាស់ទែងគ្នា សាមណេរទៅលបចាំស្តាប់ដោយគិតថា ភិក្ខុ ឬ សាមណេរនោះពោលពាក្យណា អញនឹងស្តាប់ពាក្យនោះ ហើយ ប្រាថ្នាចោទលើកទោសផង ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

២៧- កម្មប្បដិពាហនៈ សាមណេរបានឱ្យឆន្ទៈ គឺសេចក្តី ប្រាថ្នាព្រមថា ឱ្យសង្ឃកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយមកខាងក្រោយ ត្រឡប់ពោលតិះដៀលសង្ឃ ដែលធ្វើសង្ឃកម្មនោះវិញ ត្រូវ ទណ្ឌកម្ម ។

២៨- ឆន្ទំ អទត្វា គមនៈ កាលបើសង្ឃកំពុងប្រជុំគ្នារម្ងាប់ អធិករណី ឬ ក៏ពោលទូន្មានវិន័យត្រង់ខណាមួយ សង្ឃធ្វើការនេះ

នៅមិនទាន់ហើយស្រេច សាមណេរមិនឱ្យឆន្ទៈ ហើយចៀសចេញ
ទៅ ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

៤៩- បរិណាមនៈ សាមណេរដឹងថា លាភដែលទាយកគេ
បំរុងនឹងប្រគេនដល់សង្ឃ ហើយបង្ហោនលាភនោះ មកដើម្បីបុគ្គល
វិញ ត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

(ដកពីលោកវជ្ជសិក្ខាបទ)

វិនយប្បញ្ញត្តិ

ច្បាប់ជាពុទ្ធប្បវេណី ដែលតាំងទុកដើម្បីរៀបចំគ្រប់គ្រងភិក្ខុសាមណេរ ឱ្យមានសណ្តាប់ធ្នាប់ល្អ ហៅថាវិន័យ ។ វិន័យនេះ បើប្រែតាមរូបស័ព្ទថា “នាំទៅដោយវិសេស” បើប្រែថាតាមអត្ថថា “ធម៌សម្រាប់ទូន្មាននូវកាយនិងវាចា” វិគ្គហៈថា កាយវាចាយោ វិនេតិ ធមេតិតិ វិនយោ (ធម្មោ) ។ ឬប្រែថា “ធម៌សម្រាប់ទូន្មាន” វិគ្គហៈថា វិនេតិ តេនាតិ វិនយោ (ធម្មោ) ។

កុលបុត្រ ចាកចេញពីត្រកូលផ្សេងៗ ចូលមកសុំបញ្ចេញជាសាមណេរ នឹងឧបសម្បទាភិក្ខុ ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនានេះ សុទ្ធសឹងមានអធ្យាស្រ័យផ្សេងៗគ្នា ។ កាលបើចូលមកកាន់ភេទជាសាមណេរហើយ, ដោយអំណាចវិន័យ, កុលបុត្រទាំងនោះ ក៏បានជាបញ្ចេញមានរបៀបបែបបទដូចគ្នា គួរជាទីជ្រះថ្លានៃជនទាំងពួង ។

វិន័យនេះ លោកប្រៀបដូចចេស ឬអម្ពោះ សម្រាប់ក្រុងផ្កា គឺចេស ឬអម្ពោះអាចនឹងរូបវិតផ្កា ដែលនាយមាលាការក្រុងហើយ ពុំឱ្យខ្ចាត់ខ្ចាយចេញពីផ្កា ព្រោះថាវិន័យអាចនឹងរក្សាសង្ឃឱ្យតាំងនៅដោយល្អបាន ។ រួមគោលធម៌ ៣ យ៉ាងគឺ៖ បញ្ញត្តិ ១ អនុញ្ញាត ១ អភិសមាចារ ១ ហៅថា វិន័យ ។

ប្រយោជន៍វិន័យ ១០ យ៉ាង

ព្រះបរមគ្រូទ្រង់បញ្ញត្តិវិន័យ

ព្រោះទ្រង់យល់ប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាងគឺ:

- ១- សង្ឃសុដ្ឋតាយ ដើម្បីសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ
- ២- សង្ឃជាសុតាយ ដើម្បីការស្រួលដល់សង្ឃ
- ៣- ធុម្ពឆ្ល័នំ ភិក្ខុនំ និគ្គហាយ ដើម្បីញ៉ាំងពួកភិក្ខុ
ដែលទ្រុស្តសីល ។
- ៤- បេសលានំ ភិក្ខុនំ ជាសុវិហារាយ ដើម្បីនៅជា
សុខដល់ពួកភិក្ខុ ដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ។
- ៥- ទិដ្ឋធម្មិកានំ អាសវានំ សំវរាយ ដើម្បីឃាត់
នូវអាសវធម៌ទាំងឡាយ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។
- ៦- សម្បរាយិកានំ អាសវានំ បដិយាតាយ
ដើម្បីឃាត់នូវអាសវធម៌ទាំងឡាយ ក្នុងបរលោក ។
- ៧- អប្បសន្នានំ បសាទាយ ដើម្បីញ៉ាំងពួកជន ដែល
មិនទាន់ជ្រះថ្លាឱ្យជ្រះថ្លា ។
- ៨- បសន្នានំ ភិយ្យោភារាយ ដើម្បីញ៉ាំងពួកជន
ដែលជ្រះថ្លាហើយ ឱ្យរឹតតែជ្រះថ្លាឡើង ។
- ៩- សទ្ធុម្ពជ្ជិតិយា ដើម្បីញ៉ាំងព្រះសទ្ធុម្ពឱ្យស្ថិតស្ថេរ ។

១០- វិនយានុគ្គហាយ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់ព្រះវិន័យ ៤
យ៉ាង មានសំវរវិន័យជាដើម ។

អាទិសឡប្បកទ្រទ្រង់វិន័យ ៥ យ៉ាង

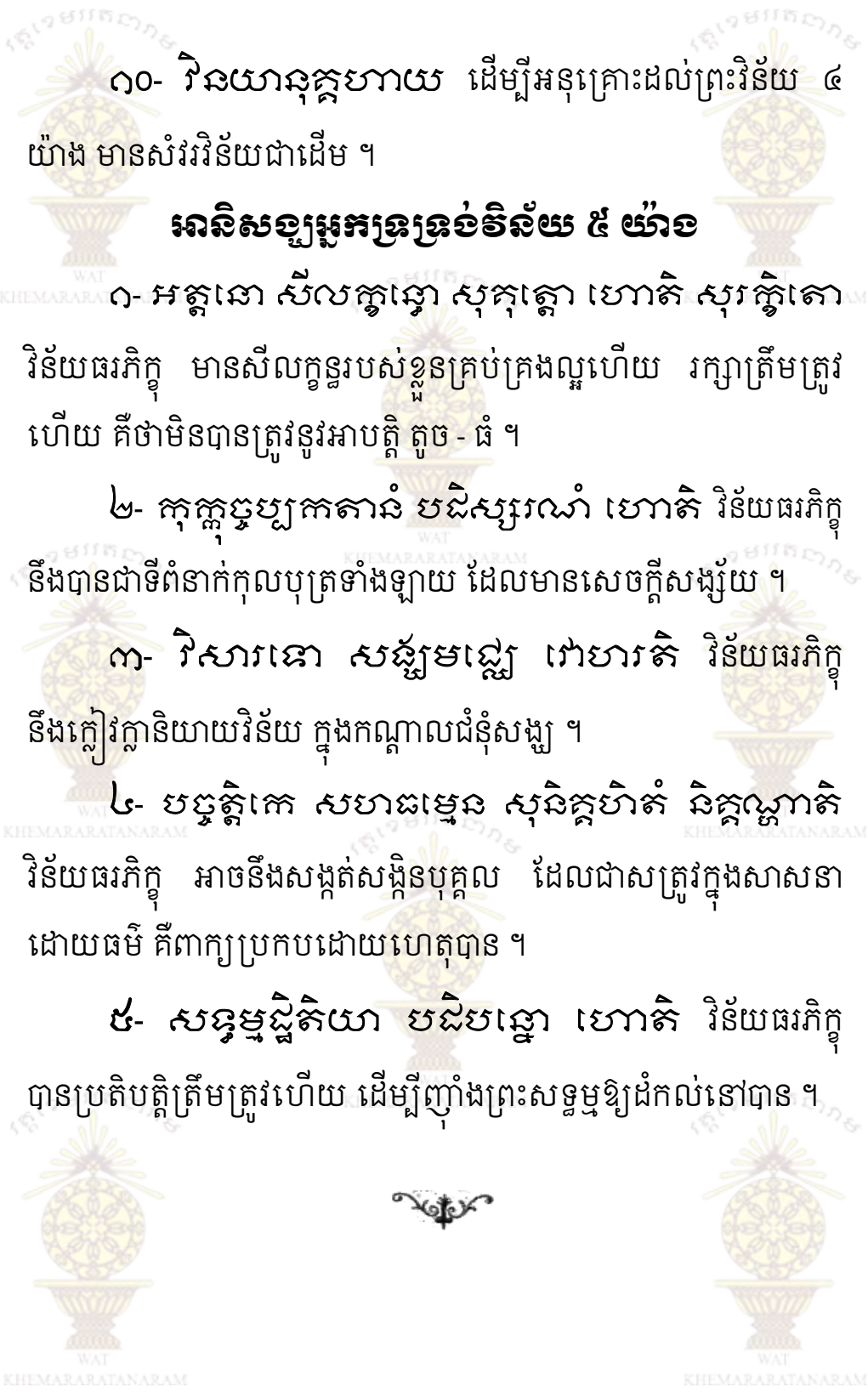
១- អត្តនោ សីលក្ខន្ធា សុគុត្តោ ហោតិ សុវត្ថិតោ
វិន័យធរភិក្ខុ មានសីលក្ខន្ធរបស់ខ្លួនគ្រប់គ្រងល្អហើយ រក្សាត្រឹមត្រូវ
ហើយ គឺថាមិនបានត្រូវនូវអាបត្តិ តូច - ធំ ។

២- កុក្កុច្ឆប្បកតានំ បដិស្សរណំ ហោតិ វិន័យធរភិក្ខុ
នឹងបានជាទីពំនាក់កុលបុត្រទាំងឡាយ ដែលមានសេចក្តីសង្ឃឹម ។

៣- វិសារនោ សង្ឃមជ្ឈោ វោហាតិ វិន័យធរភិក្ខុ
នឹងភ្ញៀវក្លានិយាយវិន័យ ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ។

៤- បច្ឆត្តិកេ សហាធម្មេន សុនិគ្គហិតំ និគ្គណ្ណាតិ
វិន័យធរភិក្ខុ អាចនឹងសង្កត់សង្កិនបុគ្គល ដែលជាសត្រូវក្នុងសាសនា
ដោយធម៌ គឺពាក្យប្រកបដោយហេតុបាន ។

៥- សទ្ធម្មជ្ជិតិយា បដិបន្នោ ហោតិ វិន័យធរភិក្ខុ
បានប្រតិបត្តិត្រឹមត្រូវហើយ ដើម្បីញ៉ាំងព្រះសទ្ធម្មឱ្យដំកល់នៅបាន ។

អសំវរៈ ឬ ហេតុឱ្យកើតទោស ៥ យ៉ាងគឺ:

- ១- ទុស្ស័រិយៈ ភាពនៃបុគ្គលទ្រុស្តសីល ។
- ២- អកត្តិ មិនចេះអត់ធន់នឹងពាក្យទូន្មាន ។
- ៣- អញ្ញាណៈ មិនស្គាល់សេចក្តីបញ្ញត្តិ ។
- ៤- មុជ្ជស្សតិ ភ្លេចស្មារតី ។
- ៥- កោសជ្ជៈ ភាពខ្ជិលច្រអូស ។

បើនិយាយតាមព្រះសូត្រមាន ៦ យ៉ាងគឺ:

- ១- អាសវៈ សេចក្តីខ្ជិលច្រអូស ។
- ២- បមាទៈ សេចក្តីធ្វេសប្រហែស ។
- ៣- អនុជ្ជានៈ សេចក្តីទ្រមក់ មិនក្រវើនក្រតើន ។
- ៤- អសញ្ញាមៈ មិនសង្រួមឥន្ទ្រីយ៍ ។
- ៥- និទ្ធា ល្មោភដេក ។
- ៦- តន្តិ សេចក្តីប្រថុយប្រថានដោយអាងដល់

ហេតុ ៦ យ៉ាង គឺ:

- ១- អតិសីតំ ត្រជាក់ពេក ។
- ២- អតិខុណ្ណំ ក្តៅពេក ។
- ៣- អតិចាតោ ព្រឹកពេក ។
- ៤- អតិសាយំ ល្ងាចពេក ។

៥- អតិច្ឆាតោ ឃ្លានបាយពេក ។

៦- អតិបិទាសិតោ ស្រែកទឹកពេក ។

អន្តសាមណោ ៣ យ៉ាងគឺ:

១- កេសច្នេទនំ កោរសក់ ។

២- កាសាយអច្ឆាទនំ ស្លៀកសំពត់កាសាយ: ។

៣- សរណាទានំ ឱ្យត្រៃសរណាគមន៍ ។

កុលបុត្រ ៣២ ជំពូក

ព្រះពុទ្ធទ្រង់ហាមកុលបុត្រ ៣២ ជំពូក មិនឱ្យបព្វជ្ជា គឺ:

១- ហត្ថច្ន័ន្ទ មនុស្សកំបុតដៃ ។

២- ចាទច្ន័ន្ទ មនុស្សកំបុតជើង ។

៣- ហត្ថចាទច្ន័ន្ទ: មនុស្សកំបុតទាំងដៃទាំងជើង ។

៤- កណ្ណាច្ន័ន្ទ: មនុស្សកំបុតត្រចៀក ។

៥- ឆាសច្ន័ន្ទ: មនុស្សកំបុតច្រមុះ ។

៦- កណ្ណាឆាសច្ន័ន្ទ: មនុស្សកំបុតទាំងត្រចៀកទាំងច្រមុះ។

៧- អង្គុលិច្ន័ន្ទ: មនុស្សកំបុតម្រាមដៃ ។

៨- អឡិច្ន័ន្ទ: មនុស្សកំបុតមេដៃមេជើង ។

៩- កណ្ណាអឡិច្ន័ន្ទ: មនុស្សដាច់សរសៃធំ ។

១០- ដណាហត្ថកៈ មនុស្សមានប្រមាមដៃជាប់គ្នា ។

១១- ខុដ្ឋៈ មនុស្សគម ។

១២- វាមនៈ មនុស្សតឿ ។

១៣- គលគណ្ណិកៈ មនុស្សពកក ។

១៤- លក្ខណាហតៈ មនុស្សដែលគេបៀតបៀនឱ្យមាន
ស្លាកស្នាម។

១៥- កសាហតៈ មនុស្សដែលគេវាយដោយវំពាត់ ។

១៦- លិខិតកៈ មនុស្សដែលរាជការព្យួរទោសទុក។

១៧- សីបទី មនុស្សជើងស្តក់ ។

១៨- ចាបរោគី មនុស្សមានរោគអាក្រក់ ។

១៩- បរិសទ្ធសកៈ មនុស្សទ្រុស្តបរិស័ទ ។

២០- កាលាៈ មនុស្សទើបនឹងខ្វាក់ ។

២១- កុណី មនុស្សក្លែងដៃ-ជើង ។

២២- ខត្តាៈ មនុស្សខ្ពក់ ។

២៣- បក្ខហតៈ មនុស្សស្លាប់កាយម្ខាង ។

២៤- ធិន្ទិរិយាបថៈ មនុស្សខ្លិន ។

២៥- ជរាទុព្វលៈ មនុស្សខ្សោយកំលាំងព្រោះជរា ។

២៦- អន្ទៈ មនុស្សខ្វាក់ ។

- ២៧- ម្នាតៈ មនុស្សគ ។
- ២៨- ពាធិរៈ មនុស្សថ្លង់ ។
- ២៩- អន្ទម្នាតៈ មនុស្សទាំងខ្វាក់ទាំងគ ។
- ៣០- អន្ទពាធិរៈ មនុស្សទាំងខ្វាក់ទាំងថ្លង់ ។
- ៣១- ម្នាតពាធិរៈ មនុស្សទាំងគទាំងថ្លង់ ។
- ៣២- អន្ទម្នាតពាធិរៈ មនុស្សទាំងខ្វាក់-គ ទាំងថ្លង់ ។

កុលបុត្រទាំង ៣២ ជំពូកនេះ បើចេសបួសទៅ បានឡើងជា សាមណេរដែរ តែអ្នកបំបួសត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

សាមណេរ ៥ ពួក

សេពមេថុនធម្ម មិនត្រូវនាសនង្គៈ គឺ៖

- ១- អជាណន្តស្ស អសាទិយន្តស្ស សាមណេរមិនដឹង ខ្លួន ទាំងមិនព្រេកអរ ។
- ២- ឧម្មត្តកស្ស សាមណេរឆ្គុត ។
- ៣- ទិត្តចិត្តស្ស សាមណេរមានចិត្តរើរវាយ ។
- ៤- វេទនដ្ឋស្ស សាមណេរដែលវេទនាគ្របសង្កត់។
- ៥- អាទិកម្មិកស្ស សាមណេរដើមបញ្ញត្តិ ។

(កង្វារវិចារណី ទំព័រ ៦៦)

ទ្វារមគ្គ ៣០

ឥតិ ស្រី ឬ ចាត់តាមកំណើតមាន ៣ ពួកគឺ:

១- មនុស្សវិត្ត ស្រីមនុស្ស ។

២- អមនុស្សវិត្ត ស្រីអមនុស្ស ។

៣- វិទ្យាជនវិត្ត សត្វតិរច្ឆានញី ។

ស្រីទាំង ៣ ពួកនេះ សុទ្ធតែមានទ្វារមគ្គបីៗ ដូចគ្នាគឺ:

១- វច្ឆមគ្គ ទ្វារវច្ឆៈ គឺទ្វារធំ ។

២- បស្សាវមគ្គ ទ្វារបស្សាវៈ គឺទ្វារនោម

៣- មុខមគ្គ ទ្វារមាត់ ។ រួមស្រីទាំង ៣ ពួកទៅ ត្រូវជា

ទ្វារមគ្គ ៩ ។

ឧកតោព្យញ្ញនក បុគ្គលមានភេទពីរ ចាត់តាមកំណើតមាន ៣ ពួក, មានទ្វារមគ្គ ៣ ដូចស្រីដែរ ។ រួមទាំង ៣ ពួកត្រូវជាទ្វារមគ្គ ៩ ។

បុរស ប្រុស ឬ ឈ្មោល ចាត់តាមកំណើតមាន ៣ ពួក, មាន ទ្វារមគ្គពីរ គឺ វច្ឆមគ្គ និង មុខមគ្គ ។ រួមទាំង ៣ ពួក ត្រូវជា ទ្វារមគ្គ ៦ ។

បណ្ឌាក ខ្មើយ ចាត់តាមកំណើតមាន ៣ ពួក មានទ្វារមគ្គពីរ គឺ វច្ឆមគ្គ និង មុខមគ្គ ដូចបុរស។ រួមទាំង ៣ ពួក ត្រូវជាទ្វារមគ្គ ៦ ។

បូករួមទ្វារមគ្គ ៩ + ៩ + ៦ + ៦ = ៣០ ទ្វារមគ្គគត់ ។

អកប្បយម័ស ១០ យ៉ាង:

ព្រះពុទ្ធបរមគ្រូ ទ្រង់ហាមមិនឱ្យភិក្ខុ - សាមណេរឆាន់
អកប្បយម័ស: សាច់មិនគួរឆាន់ ១០ យ៉ាងគឺ:

១- មនុស្សម័ស: សាច់មនុស្ស

២- ហត្ថម័ស: សាច់ដំរី

៣- អស្សម័ស: សាច់សេះ

៤- សុន្ទម័ស: សាច់ផ្កាស្រុក

៥- តរាជ្ជម័ស: សាច់ផ្កាព្រៃ

៦- អហិម័ស: សាច់ពស់

៧- សីហម័ស: សាច់សីហា

៨- ព្យាគ្យម័ស: សាច់ខ្លាធំ

៩- ធីបិម័ស: សាច់ខ្លាដំបង

១០- អជ្ជម័ស: សាច់ខ្លាឃ្មុំ

សមណកប្បៈ ៥ យ៉ាង:

វត្ថុដែលគួរដល់សមណៈ អាចឆាន់បានតាមសប្បាយ មាន ៥ យ៉ាងគឺ:

១- អគ្គិបរិចិត្តំ វត្ថុដែលបុគ្គលចម្អិនដោយកំដៅភ្លើង

២- សត្តបរិចិត្តំ វត្ថុដែលបុគ្គលចិតចោះឆ្អឹងដោយកំបិត

៣- នន្ទបរិចិត្តំ វត្ថុដែលបុគ្គលកេះកោសចុចដោយក្រចក

៤- អតីដំ

វត្តមិនដុះតទៅទៀត គឺផ្លែឈើខ្លី

៥- និព្វជតីដំ

វត្តដែលយកពូជ (គឺគ្រាប់) ចេញបាន ដូច

ល្អតជាដើម ។

(គម្ពីរមហាវគ្គ ភោសជ្ជកូន្តកៈ)

ពូជ ៥ យ៉ាង

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធច្រង់ហាមភិក្ខុសាមណេរមិនឱ្យបៀតបៀនពូជ ៥ យ៉ាងគឺ:

១- មូលវីដំ

ពូជកើតអំពីមើម = ខ្លី, រំដេង, ដំឡូង...

២- ខន្ធវីដំ

ពូជកើតអំពីដើម = ពោធិ៍, ជ្រៃ, លៀប...

៣- ជឡវីដំ

ពូជកើតអំពីថ្នាំង = អំពៅ, បូស្សី...

៤- អគ្គវីដំ

ពូជកើតអំពីគល់ឬចុង = ដីរលីងលាក់, ចេក...

៥- វីជវីដំ

ពូជកើតអំពីពូជ = ស្រូវ, ពោត...

(កង្វារិតរណី ភូតកាមវគ្គ)

អាសនៈ ២០ យ៉ាង:

អាសនៈខ្ពស់ និង អាសនៈប្រសើរមាន ២០ យ៉ាងគឺ:

១- អាសន្តិ

អាសនៈខ្ពស់ហួសប្រមាណ ។

២- បល្ល័ង្កៈ

គ្រែមានជើងខ្ពស់វិចិត្ររូបសត្វសាហាវ ។

៣- គោណាកៈ

ព្រំមានរោមវែងជាង ៤ ធ្នាប់ ។

៤- ចិត្តកៈ

កម្រាលរោមសត្វសាហាវ ។

៥- បដិកៈ កម្រាលពណ៌ធ្វើពីរោមសត្វ ។

៦- បដលិកៈ កម្រាលរោមសត្វជាផ្កាចង្កោម ។

៧- តូលិកៈ កម្រាលញាត់សំឡឹក្រ ។

៨- វិកតិកៈ កម្រាលរោមសត្វវិចិត្ររូបសីហៈ និងខ្លា ។

៩- ឧទ្ធុលោមិ កម្រាលរោមសត្វមានរោមប្រាងតែម្ខាង។

១០- ឯកទ្ធុលោមិ កម្រាលរោមសត្វមានរោមប្រាងទាំង

ពីរខាង។

១១- កដិស្សៈ កម្រាលឱនមាសនិងសូត្រ ស្រែះដោយ

រតនវត្ថុ ។

១២- កោសេយ្យៈ កម្រាលធ្វើពីសរសៃសូត្រ ស្រែះដោយ

រតនវត្ថុ ។

១៣- កុត្តកៈ កម្រាលរោមសត្វល្មមស្រីរំពុំ ១៦ នាក់ឈរ

រាំបាន ។

១៤- ហត្ថត្ថរៈ កម្រាលសម្រាប់ក្រាលលើខ្នងដី ។

១៥- អស្សត្ថរៈ កម្រាលសម្រាប់ក្រាលលើខ្នងសេះ ។

១៦- រថត្ថរៈ កម្រាលសំរាប់ក្រាលលើរថ ។

១៧- អជិនប្បវេណិ កម្រាលធ្វើពីស្បែកខ្លាឃ្មុំ ។

១៨- កទលិមិគបវរវបច្ឆត្ថរណៈ កម្រាលដ៏ខ្ពស់ដែល

គេធ្វើដោយស្បែកសត្វល្អស ។

១៩- សុទ្ធត្រូវឆ្លុះ ទីដេកមានពិភានក្រហមខាងលើ ។

២០- ឧកតោលោហិតកុបជានំ កម្រាលដែលមាន
ខ្នើយមានពណ៌ក្រហមទាំងពីរខាង គឺខ្នើយក្បាល និងជើង ។

អាសនៈទាំង ២០ យ៉ាងនេះ លើកតែ អាសន្តិ ១ បល្ល័ង្ក ១
តូលិក ១ អាសនៈទាំង ៣ នេះ អង្គុយក៏មិនបាន ដេកក៏មិនបាន ក្រៅ
ពីនេះ ១៧ ទៀត ទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យអង្គុយបាន តែដេកមិនបានទេ
សាមណេរត្រូវទណ្ឌកម្ម ។

ពួក ៥ យ៉ាង

ទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យសាមណេរប្រើប្រាស់ពួក ៥ យ៉ាងគឺ:

១- ឧណ្ណាភិសិ ពួកញាត់ដោយរោមកែះ ។

២- ចោឡ្យភិសិ ពួកញាតិសំពត់ ។

៣- វ៉ាកភិសិ ពួកញាត់សំបកឈើ ។

៤- តិណាភិសិ ពួកញាតិស្មៅ ។

៥- បណ្ណាភិសិ ពួកញាត់ស្លឹកឈើ ។

គ្រែ ៤ យ៉ាង

ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យដេក-អង្គុយបានលើគ្រែ ៤ យ៉ាងគឺ:

១- មសារកៈ គ្រែដែលគេបញ្ចូលមេទៅក្នុងដំណាប់ជើង។

២- ពុទ្ធិកាតន្ត្រៈ គ្រែដែលមានមេជាប់នឹងជើង ។

៣- កុលិវចានកៈ គ្រែដែលមានជើងដូចជាជើងក្តាម ។

៤- អាហារច្ចុចានកៈ គ្រែដែលមានជើងចុច ឬគ្រែដែលគេ
បញ្ចូលជើងទៅក្នុងដំណាប់មេ ។

ប្រទេសនុញ្ញាតតាំង ៤ យ៉ាងគឺ:

១- មសារកៈ តាំងដែលគេបញ្ចូលមេទៅក្នុងដំណាប់ជើង ។

២- ពុទ្ធិកាពន្លុះ តាំងដែលមានមេបង្ហាជាប់នឹងជើង ។

៣- កុលិវចានកៈ តាំងដែលមានជើងដូចជាជើងក្តាម ។

៤- អាហារច្ចុចានកៈ តាំងដែលមានជើងចុច ឬតាំងដែល
គេបញ្ចូលជើងទៅក្នុងដំណាប់មេ ។

សុរា ៥ យ៉ាងគឺ:

១- បិដ្ឋសុរា សុរាធ្វើដោយម្សៅ ។

២- បូរសុរា សុរាធ្វើដោយនំ ។

៣- ឌីននសុរា សុរាធ្វើដោយបាយ ។

៤- កិណ្ណាបក្ខិត្តា សុរាដែលគេដាក់ពូជសុរា ។

៥- សម្ពារសំយុត្តា សុរាដែលគេប្រកបព្រមដោយ
គ្រឿងផ្សំផ្សេងៗ មានគ្រាប់ម្រេច និងគ្រាប់ស្ពៃជាដើម ។

មេរ័យ ៥ យ៉ាង

១- បុទ្ធាសរោ ទឹកត្រាំធ្វើពីផ្កាឈើ ។

២- ដលាសរោ ទឹកត្រាំធ្វើពីផ្លែឈើ ។

៣- មធាសរោ ទឹកត្រាំធ្វើពីផ្លែចន្ទី ឬ ទឹកឃ្មុំ ។

៤- គុឡាសរោ ទឹកត្រាំធ្វើពីទឹកអំពៅ ។

៥- សម្ភារសំយុត្តា ទឹកត្រាំដែលគេប្រកបគ្រឿងផ្សំ
ផ្សេងៗ មានផ្លែសម័ និង ផ្លែកន្ទួតព្រៃជាដើម ។

បាត្រ

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រង់អនុញ្ញាតឱ្យប្រើបាត្រ ២ បែបគឺ:

បាត្រដីដុត ១ ។

បាត្រដែក ១ ។

ទ្រង់ហាមមិនឱ្យប្រើបាត្រ ១១ យ៉ាងគឺ:

បាត្រមាស ១, បាត្រប្រាក់ ១

បាត្រកែវមណី ១, បាត្រកែវពិទ្ធរូ ១

បាត្រកែវផលិក ១, បាត្រកែវកញ្ចក់ ១

បាត្រសំរិទ្ធ ១, បាត្រសំណប៉ាហាំង ១

បាត្រសំណាក់ ១, បាត្រឈើ ១ និង បាត្រស្ពាន់ ១ ។

ប្រគេនប្រកបដោយអង្គ ៥ យ៉ាង គឺ:

១- ជាមមជ្ឈិមស្ស បុរិសស្ស ឧទ្ធារណាមត្តំ ហោតិ
ទេយ្យវត្ថុមានទម្ងន់ល្មមបុរសមានកម្លាំងយ៉ាងកណ្តាលលើករួច ។

២- ហត្ថចាសោ បញ្ញាយតិ ត្រឹមត្រូវតាមហត្ថបាស
គឺ ២ ហត្ថ ១ ចំអាម ។

៣- អភិហារោ បញ្ញាយតិ អ្នកប្រគេនត្រូវបន្ទន់ខ្លួន
បង្ហាន់វត្ថុ ចូលទៅរកបដិគ្គាហកៈ ។

៤- ទេវោ វា មនុស្សោ វា តិរច្ឆានគតោ វា
ទេតិ ទេវតាក្តី មនុស្សក្តី តិរច្ឆានក្តី ប្រគេនបព្វជិតអាចទទួល
ឆាន់បាន ។

៥- តំ បន ភិក្ខុ កាយេន វា កាយប្បជិតោ វា
បដិគ្គណ្ណាតិ បព្វជិតទទួលវត្ថុនោះដោយកាយក៏បាន ដោយ
វត្ថុជាប់ដោយកាយក៏បាន ។

អ្នកបួស ៦ យ៉ាងគឺ:

១- ឧបកិឡិកា បួសពេញចិត្តនឹងការលេង ។

២- ឧបទូសិកា បួសទ្រុស្តសីលប្រទុស្តសាសនា ។

៣- ឧបមុយ្ហិកា បួសល្ងង់ខ្លៅ ។

៤- ឧបជីវិកា បួសគ្រាន់តែចិញ្ចឹមជីវិត ។

៥- អាចិណ្ណាសម្បត្តិ បួសសន្សំទ្រព្យ ។

៦- ឧបនិស្សរណា បួសដើម្បីនឹងរលាស់ខ្លួនចាកចេញ

បហាភិណិក្ខុបលបរិច្ឆេទ ទី ៦

កាលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រង់ចេញបព្វជ្ជានោះ

១- ទ្រង់យក	ចិត្ត	ជាសីមា
២- ទ្រង់យក	បញ្ញា	ជាព្រះឧបជ្ឈាយ័
៣- ទ្រង់យក	សច្ចៈ	ជាកម្មវាចា
៤- ទ្រង់យក	សតិ	ជាអនុស្សាវនា
៥- ទ្រង់យក	ហឫទ័យ	ជាអាចារ្យ
៦- ទ្រង់យក	ចេតសិក	ជាសង្ឃហត្ថបាស ។

អវន្ទិយបុគ្គលៈ

បុគ្គលដែលភិក្ខុ-សាមណេរមិនត្រូវសំពះ មិនត្រូវថ្វាយបង្គំ

ហៅថា អវន្ទិយបុគ្គល មាន ២៥ ប្រភេទ គឺៈ

- ១- អន្តរយរំ បរិដ្ឋោ ភិក្ខុកំពុងចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ ។
- ២- រដ្ឋំ គតោ ភិក្ខុកំពុងដើរតាមច្រកល្អក ។
- ៣- ឌីតមសិកោ ភិក្ខុកំពុងដើរតាមច្រកល្អក ។
- ៤- អសមន្តាហារន្តោ ភិក្ខុកំពុងខ្វល់ខ្វាយក្នុងកិច្ចការអ្វីមួយ
- ៥- សុត្តោ ភិក្ខុកំពុងសីងលក់ ។
- ៦- យាគុទានេ (ភិក្ខុ) កំពុងឆាន់បបរ ។
- ៧- ខានន្តោ ភិក្ខុកំពុងឆាន់បង្ហែម ។

៨- ភុញ្ញន្តា

ភិក្ខុកំពុងឆាន់ចំអាប ។

៩- ភត្តគ្គេ

ភិក្ខុកំពុងនៅក្នុងរោងភត្ត ។

១០- ឯការវត្តោ

ភិក្ខុជាសត្រូវនឹងគ្នា ។

១១- អញ្ញាវិហិតោ

ភិក្ខុកំពុងរាំងគំនិតគិតអ្វីមួយ ។

១២- ឧទ្ធារំ ករោន្តោ ភិក្ខុកំពុងបន្ទោឧទ្ធារ ។

១៣- បស្សរំ ករោន្តោ ភិក្ខុកំពុងបន្ទោបស្សរ ។

១៤- នគ្គោ

ភិក្ខុអាក្រាត ។

១៥- ឧត្តិគ្គកោ

ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ត ។

១៦- បច្ឆាឧបសម្មន្តោ ភិក្ខុបានឧបសម្មទាក្រោយ ។

១៧- អនុបសម្មន្តោ អនុបសម្មន្ត ។

១៨- នានាសំវាសកោ វុឌ្ឍតរោ អធម្មវាទី ភិក្ខុ

នានាសំវាសកៈ ជាអធម្មវាទី ទោះបីចាស់វស្សាជាងក៏ដោយ ។

១៩- មាតុគាមោ

មាតុគ្រាម ។

២០- បណ្ណាកោ

បណ្ណាកៈ (ខ្មើយ) ។

២១- ចារិវាសិកោ

ភិក្ខុកំពុងចូលបរិវាស ។

២២- មូលាយប្បជីកស្សនារហោ ភិក្ខុដែលគួរនឹង

ទាញកាន់ មូលាបត្តិ ។

២៣- មាណត្តារហោ ភិក្ខុដែលគួរដល់មានត្ត ។

២៤- មានតួចារិកោ ភិក្ខុដែលកំពុងប្រព្រឹត្តមានត្ត ។

២៥- អញ្ញាណរហោ ភិក្ខុដែលគួរដល់អញ្ញានកម្ម ។

អវន្និយបុគ្គលពីលេខ ១ ដល់លេខ ១៣ សាមណេរ ពុំគួរ
សំពះ ពុំគួរថ្វាយបង្គំ បើសំពះឬថ្វាយបង្គំ ក៏ឥតមានទោសទេ តែ
ជាអសារុប្បៈ គឺជាការមិនល្អមើល ចំណែកអវន្និយបុគ្គលពីលេខ
១៤ ដល់ ២៥ សាមណេរសំពះ ឬថ្វាយបង្គំត្រូវមានទោស ។

(គម្ពីរបរិវារៈ វិន័យបិដក)

ម្យ៉ាងទៀត ទោះបីភិក្ខុដែលទើបក្រោកពីសីង ពុំទាន់ខ្ពស់មាត់
លុបមុខ ឬកំពុងស្រង់ទឹក ក៏ពុំគួរថ្វាយបង្គំដែរ ឬចំពោះកិច្ចវត្តទី ១៦
សាមណេរ ត្រូវថ្វាយបង្គំបាន តែភិក្ខុដូចគ្នា ថ្វាយបង្គំមិនបាន ។

វន្និយបុគ្គល

បុគ្គលដែលសាមណេរ គួរធ្វើវន្ននកម្ម ហៅថា

វន្និយបុគ្គលមាន ៥ ប្រភេទ គឺ៖

១- បុរេឧបសម្បជ្ជោ ភិក្ខុដែលបានឧបសម្បទាមុន ។

២- នានាសំវាសកោ វុឌ្ឍតរោ ធម្មវាទី ភិក្ខុ
នានាសំវាសកៈ ជាធម្មវាទី ដែលមានវស្សាចាស់ផង ។

៣- អាចរិយោ ភិក្ខុជាអាចារ្យ (របស់ខ្លួន) ។

៤- ឧបន្ទ្រាយោ ភិក្ខុជាឧបន្ទ្រាយ័ (របស់ខ្លួន) ។

៥- តថាគតោ អរហំ សម្មាសម្ពុទោ ព្រះតថាគត

អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ។

(វិន័យបិដក បរិវារៈ ភាគ ១៣)

អាចារ្យ

ភិក្ខុដែលសិស្សត្រូវគោរពដោយអើពើ ហៅថា អាចារ្យមាន ៥ ប្រភេទគឺ

១- បព្វជ្ជាចារ្យ អាចារ្យអ្នកឱ្យបព្វជ្ជា ជាសាមណេរ ។

២- ឧបសម្ម័នាចារ្យ អាចារ្យសូត្រឧបសម្មទាកម្មជាភិក្ខុ ។

៣- និស្សយាចារ្យ អាចារ្យឱ្យនិស្ស័យ ។

៤- ឧទ្ទេសាចារ្យ ឬ ធម្មាចារ្យ អាចារ្យបង្រៀនបាលី

ឬ ធម៌។

៥- ឱវាណាចារ្យ អាចារ្យឱ្យឱវាទ ។

អន្តេវាសិក

ភិក្ខុ សាមណេរ ជាសិស្សរបស់អាចារ្យទាំង ៥ ប្រភេទនេះ

ហៅថា អន្តេវាសិក មាន ៥ ប្រភេទដែរគឺ:

១- បព្វជ្ជន្តេវាសិកៈ អន្តេវាសិករបស់បព្វជ្ជាចារ្យ ។

២- ឧបសម្ម័នន្តេវាសិកៈ អន្តេវាសិករបស់ឧបសម្មទា

ចារ្យ ។

៣- និស្សយន្តោវាសិកៈ អន្តោវាសិករបស់និស្សយាចារ្យ ។

៤- ឧទ្ទេសន្តោវាសិកៈ អន្តោវាសិករបស់ឧទ្ទេសាចារ្យ ។

៥- ឱវាទន្តោវាសិកៈ អន្តោវាសិករបស់ឱវាទាចារ្យ ។

វន្តកម្ម

សាមណេរ គប្បីធ្វើវន្តកម្មជិតបាទាលោកគ្រូ ដោយធម៌ប្រកប
ដោយអង្គ ៥ យ៉ាងគឺ៖

១- គ្រងចីពរស្នាម្នាង ។

២- ប្រណម្យអញ្ញលីទាំង ១០ ។

៣- ប្របាច់បាទាលោកដោយដៃទាំងពីរ ។

៤- តាំងសេចក្តីស្រឡាញ់ចំពោះលោក ។

៥- តាំងសេចក្តីគោរពចំពោះលោក ។

(វិន័យបិដក បរិវារៈ ភាគ ១៣)

តាមអង្គវន្តកម្មទី១ ឃើញថា ភិក្ខុ-សាមណេរ ដែលឃ្នុំចីពរ ឬ
ដណ្តប់ចីពរស្នាម្នាងខាង មិនគួរថ្វាយបង្គំភិក្ខុ ដែលខ្លួនត្រូវធ្វើវន្តកម្មទេ ។

បច្ចវេក្ខណៈ

បច្ចវេក្ខណៈ គឺលក្ខណៈសម្រាប់ពិចារណានូវបច្ច័យ

ដែលខ្លួនត្រូវអាស្រ័យ មាន ៤ គឺ៖

ធាតុប្បដ្ឋវេក្ខណៈ ១ បដិកូលប្បដ្ឋវេក្ខណៈ ១

តន្ត្រីណិកប្បដ្ឋវេក្ខណៈ ១ អតីតប្បដ្ឋវេក្ខណៈ ១ ។

ធាតុប្បដ្ឋវេក្ខណៈ

ធាតុប្បដ្ឋវេក្ខណៈនេះ គឺឱ្យពិចារណាក្នុងកាលទទួល

បច្ច័យ ៤ ឱ្យឃើញថាជាធាតុ ។

កាលទទួលចីវរប្បដ្ឋ័យ ឱ្យពិចារណា ថា៖

យថាបច្ច័យ បវត្តមាណំ ធាតុមត្តមេវេតំ

យទិទំ បីវំ តនុបកុញ្ញកា ច បុគ្គលោ

ធាតុមត្តកោ និស្សត្តោ និដ្ឋិវោ សុញ្ញោ

សំពត់ចីវរឯណានេះ សំពត់ចីវរនេះ គ្រាន់តែជាធាតុពិត ប្រព្រឹត្ត

ទៅតាមសមគួរដល់បច្ច័យ ទុកជាបុគ្គលគឺអាត្មា ដែលជាអ្នកប្រើប្រាស់

សំពត់ចីវរនោះក្តី ក៏គ្រាន់តែជាធាតុ មិនមែនសត្វ មិនមែនខ្លួនប្រាណ

មានសភាពសោះសូន្យទេ ។

កាលទទួលបិណ្ឌបាតប្បថ្មយ ឱ្យពិចារណាថាៈ

យថាបច្ចុយំ បវត្តមានំ ឆានុមត្តមេវេតំ យទិទំ

បិណ្ឌាចារោ តទុបភុញ្ញកា ច បុគ្គលោ

ឆានុមត្តកោ និស្សន្តោ និដ្ឋិវោ សុញ្ញោ

ចង្ហាន់បិណ្ឌបាតឯណានេះ ចង្ហាន់បិណ្ឌបាតនេះ គ្រាន់តែជា
ធាតុពិត ប្រព្រឹត្តទៅតាមសមគួរដល់បច្ច័យ ទុកជាបុគ្គលគឺអាត្មា
ដែលជាអ្នកបរិភោគ ចង្ហាន់បិណ្ឌបាតនោះក្តី ក៏គ្រាន់តែជាធាតុ
មិនមែនសត្វ មិនមែនខ្លួនប្រាណ មានសភាពសោះស្មុន្យទទេ ។

កាលទទួលសេនាសនប្បថ្មយ ឱ្យពិចារណាថាៈ

យថាបច្ចុយំ បវត្តមានំ ឆានុមត្តមេវេតំ យទិទំ

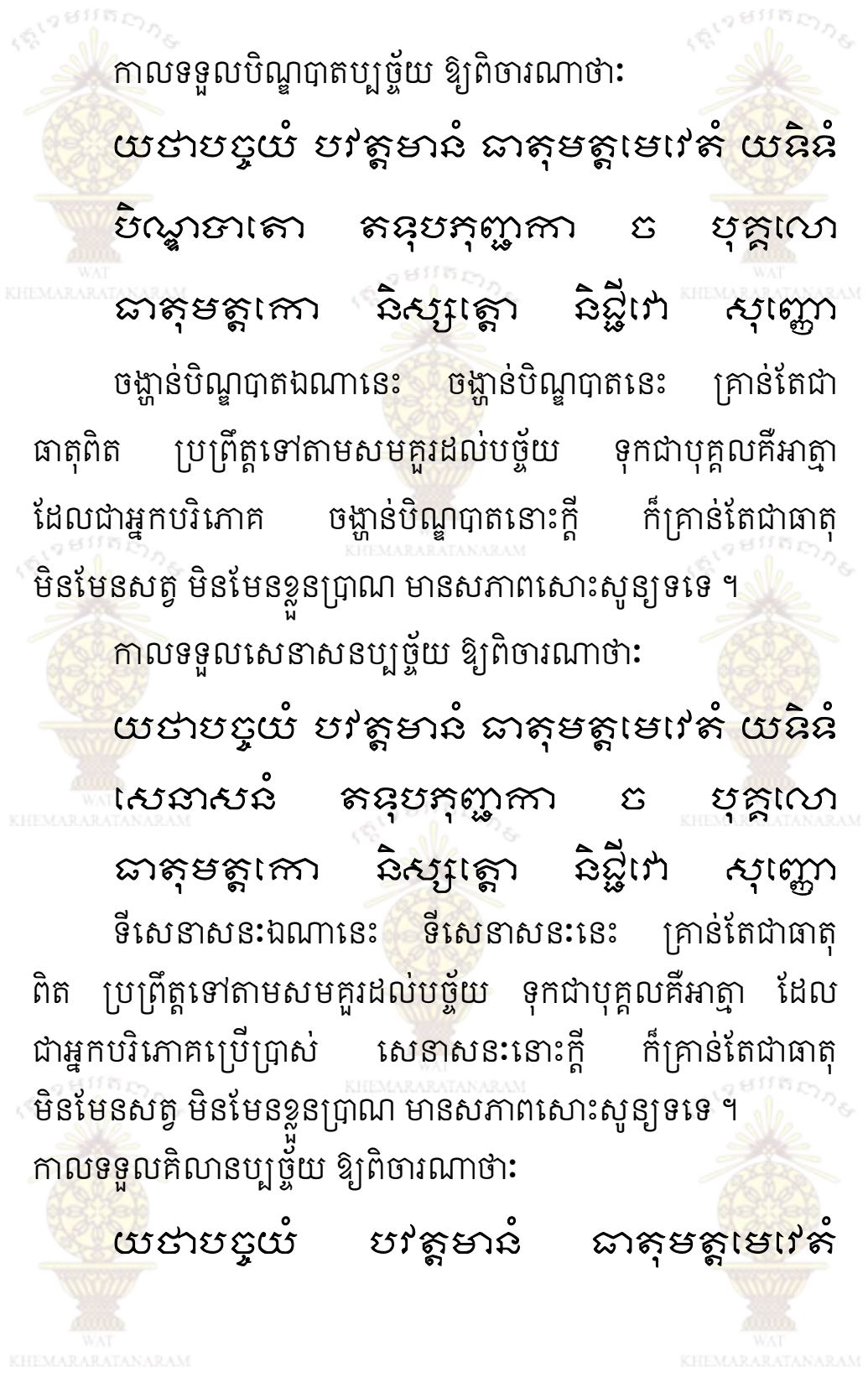
សេនាសនំ តទុបភុញ្ញកា ច បុគ្គលោ

ឆានុមត្តកោ និស្សន្តោ និដ្ឋិវោ សុញ្ញោ

ទីសេនាសនៈឯណានេះ ទីសេនាសនៈនេះ គ្រាន់តែជាធាតុ
ពិត ប្រព្រឹត្តទៅតាមសមគួរដល់បច្ច័យ ទុកជាបុគ្គលគឺអាត្មា ដែល
ជាអ្នកបរិភោគប្រើប្រាស់ សេនាសនៈនោះក្តី ក៏គ្រាន់តែជាធាតុ
មិនមែនសត្វ មិនមែនខ្លួនប្រាណ មានសភាពសោះស្មុន្យទទេ ។

កាលទទួលគិលានប្បថ្មយ ឱ្យពិចារណាថាៈ

យថាបច្ចុយំ បវត្តមានំ ឆានុមត្តមេវេតំ

យទិទំ គិលានប្បច្ចយភេសន្នបរិក្ខារោ

តទុបភុញ្ញាកា ច បុគ្គលោ

ធាតុមត្តកោ និស្សន្តោ និដ្ឋិរោ សុញ្ញោ

គ្រឿងបរិក្ខារជាទីរក្សានូវជីវិត គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នកជំងឺ
ឈឺនេះ គ្រឿងបរិក្ខារជាទីរក្សានូវជីវិត គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នក
ជំងឺនេះ គ្រាន់តែជាធាតុពិត ប្រព្រឹត្តទៅតាមសមគួរដល់បច្ច័យ
ទុកជាបុគ្គលគឺអាត្មា ដែលជាអ្នកបរិភោគ គ្រឿងបរិក្ខារជាទីរក្សា
នូវជីវិត គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នកជំងឺនោះក្តី ក៏គ្រាន់តែជាធាតុ មិន
មែនសត្វ មិនមែនខ្លួនប្រាណ មានសភាពសោះសូន្យទេ ។

បដិកូលប្បច្ចវេក្ខណៈ

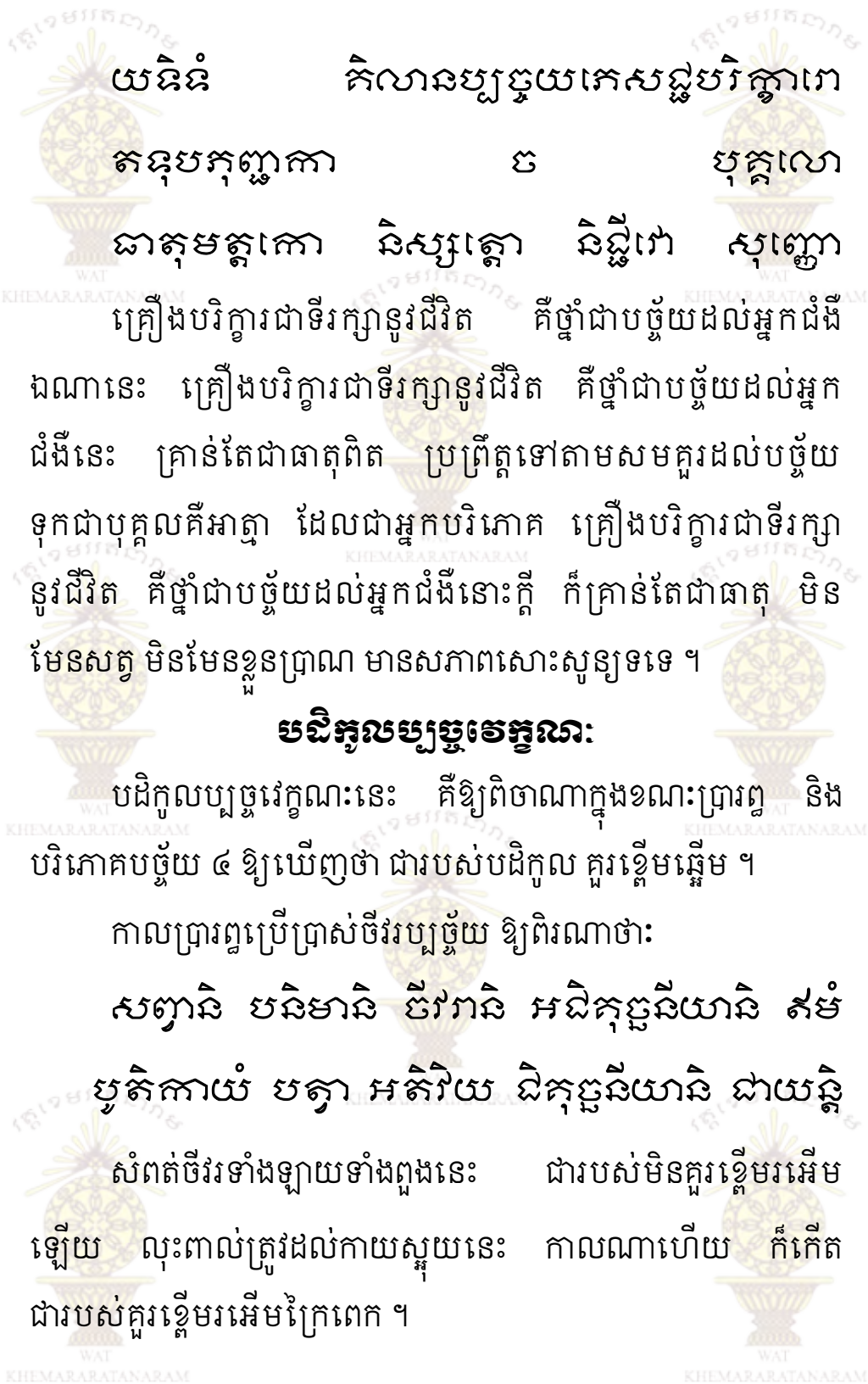
បដិកូលប្បច្ចវេក្ខណៈនេះ គឺឱ្យពិចារណាក្នុងខណៈប្រាវព្វ និង
បរិភោគបច្ច័យ ៤ ឱ្យឃើញថា ជារបស់បដិកូល គួរខ្ពើមខ្ពើម ។

កាលប្រាវព្វប្រើប្រាស់ថីវប្បច្ច័យ ឱ្យពិរណាថាៈ

សព្វានិ បនិមានិ ចីវរានិ អនិគុដ្ឋនីយានិ សមំ

បូតិកាយំ បត្យា អតិវិយ ជិគុដ្ឋនីយានិ ជាយន្តិ

សំពត់ថីវទាំងឡាយទាំងពួងនេះ ជារបស់មិនគួរខ្ពើមរអើម
ឡើយ លុះពាល់ត្រូវដល់កាយស្អុយនេះ កាលណាហើយ ក៏កើត
ជារបស់គួរខ្ពើមរអើមក្រៃពេក ។

សព្វោ បនាយំ បិណ្ឌាទាតោ អធិគុច្ឆនិយានិ ឥមំ
បូតិកាយំ បត្វា អតិវិយ ជិគុច្ឆនិយោ ជាយតិ ។

ចង្កាន់បិណ្ឌបាតទាំងពួងនេះ ជារបស់មិនគួរខ្ពើមរអើមឡើយ
លុះពាល់ត្រូវដល់កាយស្អុយនេះ កាលណាហើយ ក៏កើតជារបស់
គួរខ្ពើមរអើមក្រៃពេក ។

កាលប្រារព្ធប្រើប្រាស់សេនាសនប្បថ្ម័យ ពិចារណាថា:

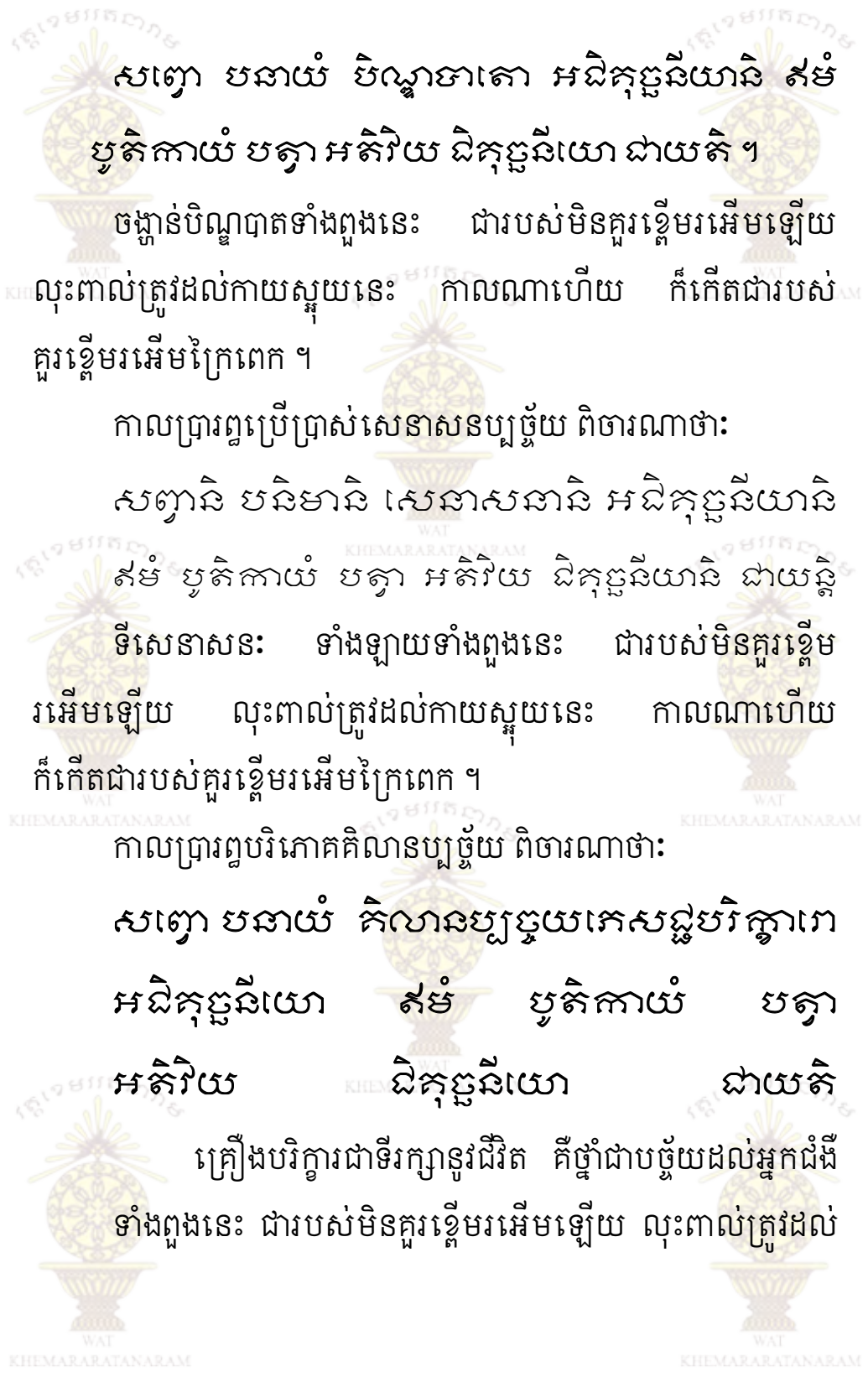
សព្វានិ បនិមាទិ សេនាសនានិ អធិគុច្ឆនិយានិ
ឥមំ បូតិកាយំ បត្វា អតិវិយ ជិគុច្ឆនិយានិ ជាយត្ថិ

ទីសេនាសនៈ ទាំងឡាយទាំងពួងនេះ ជារបស់មិនគួរខ្ពើម
រអើមឡើយ លុះពាល់ត្រូវដល់កាយស្អុយនេះ កាលណាហើយ
ក៏កើតជារបស់គួរខ្ពើមរអើមក្រៃពេក ។

កាលប្រារព្ធបរិភោគគិលានប្បថ្ម័យ ពិចារណាថា:

សព្វោ បនាយំ គិលានប្បថ្ម័យភេសជ្ជបរិក្ខារោ
អធិគុច្ឆនិយោ ឥមំ បូតិកាយំ បត្វា
អតិវិយ ជិគុច្ឆនិយោ ជាយតិ

គ្រឿងបរិក្ខារជាទីរក្សានូវជីវិត គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នកជំងឺ
ទាំងពួងនេះ ជារបស់មិនគួរខ្ពើមរអើមឡើយ លុះពាល់ត្រូវដល់

កាយស្គុយនេះ កាលណាហើយក៏កើតជា របស់គួរខ្ពើមរមើមក្រៃពេក។

តង្វណិកប្បច្ចវេក្ខណៈ

តង្វណិកប្បច្ចវេក្ខណៈនោះ គឺឱ្យពិចារណាក្នុងខណៈ

ដែលបរិភោគនូវបច្ច័យ ៤ ។

កាលប្រើប្រាស់ចីវរបច្ច័យ ពិចារណាថាៈ

បដិសន្ធា យោនិសោ ចីវរំ បដិសេវាមិ

យារុនេវ សីតស្ស បដិយាតាយ ឧណ្ហាស្ស

បដិយាតាយ ខំសមកសវាតាតបសិរិសបសម្ពស្សនំ

បដិយាតាយ យារុនេវ ហិរិកោបិណប្បដិច្ឆាទនត្ថំ ។

បព្វជិតគប្បីពិចារណា ដោយឧបាយថា អញ្ញាស្រ័យសេព

គឺប្រើប្រាស់នូវសំពត់ចីវរ កំណត់ទុក ដើម្បីនឹងការពារនូវត្រជាក់

ដើម្បីនឹងការពារនូវកំដៅ ដើម្បីនឹងការពារនូវសម្ពស្ស រហោម មូស

ខ្យល់ កំដៅថ្ងៃ និង ពស់តូច ពស់ធំទាំងឡាយ កំណត់ទុកដើម្បី

នឹងបិទបាំងនូវអវយវៈ ដែលធ្វើនូវសេចក្តីខ្មាសឱ្យកំរើក ។

កាលបរិភោគបិណ្ឌបាតប្បច្ច័យ ពិចារណាថាៈ

បដិសន្ធា យោនិសោ បិណ្ឌាទាតំ បដិសេវាមិ

នេវ នវាយ ន មនាយ ន មណ្ឌនាយ

និក្ខុសនាយ យាវនេវ ឥមស្ស កាយស្ស
 វិភិយា យាបនាយ វិហឹសុបរតិយា
 ព្រាហ្មចរិយានុគ្គហាយ ឥតិ បុរាណញ្ច វេទនំ
 បដិហន្ទាមិ នវញ្ច វេទនំ ន ឧប្បាទេស្សាមិ
 យាត្រា ច មេ ភវិស្សតិ អនវជ្ជតា ច
 ដាសុវិហារោ ចាតិ ។

បព្វជិតគប្បីពិចារណាដោយឧបាយថា អញ្ញាស្រ្តយសេព
 គឺបរិភោគចង្កាន់បិណ្ឌបាត ដើម្បីនឹងលេងដូចក្មេងអ្នកស្រុក ក៏ទេ
 ដើម្បីនឹងឱ្យកើតបុរិសៈមានៈស្រវឹង ដូចអ្នកប្រដាល់ក៏ទេ ដើម្បីនឹង
 ប្រដាប់តាក់តែងរាងកាយ ដូចស្រ្តីក្នុងបុរីក៏ទេ ដើម្បីនឹងធ្វើឱ្យផ្លូវ
 ផង សម្បុរដូចអ្នកលេងរបាំក៏ទេ បរិភោគកំណត់ទុក ដើម្បីនឹងឱ្យ
 តាំងនូវនៃកាយនេះ ដើម្បីនឹងញ៉ាំងជីវិតឆ្លើយ ឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីនឹងបំបាត់បង់ នូវសេចក្តីលំបាក ដើម្បីនឹងអនុគ្រោះដល់
 ព្រហ្មចារីយ៍ អញ្ញនឹងកំចាត់បង់នូវវេទនាចាស់ គឺសេចក្តីឃ្លាន
 ដែលមានហើយផង នឹងញ៉ាំងវេទនាថ្មី គឺឆ្នែតហួសប្រមាណមិន
 ឱ្យកើតឡើងបានផង កិរិយាប្រព្រឹត្តទៅ នៃឥរិយាបថទាំងបួនក្តី
 សេចក្តីមិនមានទោស មានមិនច្រអូសកាយ មិនច្រអូសចិត្តជា
 ដើមក្តី កិរិយានៅសប្បាយក្នុងឥរិយាបថទាំងបួនក្តី នឹងមិនដល់
 អញ្ញ ដោយបានបរិភោគ នូវចង្កាន់បិណ្ឌបាតនេះ ។

កាលប្រើប្រាស់សេនាសនប្បថ្មយ ពិចារណាថាៈ

បដិសន្ធិ យោនិសោ សេនាសនំ បដិសេវាមិ
យាវនេវ សីតស្ស បដិយាតាយ ឧណ្ហាស្ស
បដិយាតាយ ខំសមកសវាតាតបសិរិសបសម្ពស្សនំ
បដិយាតាយ យាវនេវ ឧតុបរិស្សយវិនោទនំ
បដិសណ្ឋានាវាមត្តំ ។

បព្វជិតគប្បីពិចារណា ដោយឧបាយថា អញ្ញាស្រ័យសេព
គឺបរិភោគប្រើប្រាស់ នូវទីសេនាសនៈ កំណត់ទុក ដើម្បីនឹងការ
ពារនូវត្រជាក់ ដើម្បីនឹងការពារនូវកំដៅ ដើម្បីនឹងការពារនូវ
សម្ពស្ស រលោម មូស ខ្យល់ កំដៅថ្ងៃ និង ពស់តូច ពស់ធំទាំងឡាយ
កំណត់ទុក ដើម្បីនឹងបន្ទោបង់ នូវក្រវល់ក្រវាយ ដែលកើតអំពី
រដូវ ហើយអភិរម្យសម្លុំនៅក្នុងកម្មដ្ឋាន ។

កាលបរិភោគគិលានប្បថ្មយ ពិចារណាថាៈ

បដិសន្ធិ យោនិសោ គិលានប្បថ្មយ-
ភេសជ្ជបរិក្ខារំ បដិសេវាមិ យាវនេវ
ឧប្បន្នានំ វេយ្យាពាធិកានំ វេទនានំ
បដិយាតាយ អព្យាបជ្ឈបរមតាយាតិ

បព្វជិតគប្បីពិចារណា ដោយឧបាយថា អញ្ញាស្រ័យសេពគឺ

បរិភោគនូវគ្រឿងបរិក្ខារ ជាទីរក្សានូវជីវិត គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់
អ្នកជំងឺ កំណត់ទុក ដើម្បីនឹងការពារ នូវវេទនាទាំងឡាយ
ដែលបៀតបៀនផ្សេងៗ ដែលកើតឡើងហើយ ដើម្បីប្រាសចាក
ទុក្ខខ្លាំងជាធម្មតា ។

អតីតប្បច្ចវេក្ខណៈ

អតីតប្បច្ចវេក្ខណៈនេះ គឺឱ្យពិចារណានូវបច្ច័យ៤ ក្នុងអតីតកាល
គឺកាលដែលបរិភោគរួចហើយ ឱ្យបានមួយចប់ ពីរចប់ ឬបីចប់ក៏បាន
តែត្រូវពិចារណាបានតែក្នុងថ្ងៃនោះ គឺក្នុងវេលាយប់មួយថ្ងៃមួយ កុំឱ្យ
អរុណរះឡើងទាន់ ។

កាលដែលនឹងពិចារណានូវចីវរប្បច្ច័យ ឱ្យពិចារណាថាៈ

អន្ទ មយា អប្បច្ចវេក្ខិត្វា យំ ចីវរំ បរិភុត្តំ តំ យា-
វនេវ សីតស្ស បដិយាតាយ ឧណ្ហាស្ស បដិយា-
តាយ ឌុសមកសវាតាតបសិរិសបសម្មស្សានំ បដិ-
យាតាយ យាវនេវ ហិរិកោមិនប្បដិដ្ឋាននត្ថំ ។

សំពត់ចីវរណា ដែលអញមិនបានពិចារណាហើយ ប្រើ
ប្រាស់ហើយក្នុងថ្ងៃនេះ សំពត់ចីវរនោះអញប្រើប្រាស់ កំណត់ទុក
ដើម្បីនឹងការពារនូវត្រជាក់ ដើម្បីនឹងការពារនូវកំដៅ ដើម្បីនឹង
ការពារនូវសម្បស្ស រហោម មូស ខ្យល់ កំដៅថ្ងៃ និង ពស់តូច ពស់ធំ

ទាំងឡាយ កំណត់ទុក ដើម្បីនឹងបិទបាំងនូវអវៈយវៈ ដែលធ្វើនូវ សេចក្តីខ្មាសខ្សឹកខ្សួក ។

កាលដែលនឹងពិចារណានូវបិណ្ឌបាតប្បថ្វ័យ ឱ្យពិចារណាដូច្នោះថាៈ

អដ្ឋ មយា អប្បច្ចវេក្ខិត្វា យោ បិណ្ឌាចារោ

បរិភុត្តោ សោ នេវ នវាយ ន មនាយ ន

មណ្ឌនាយ ន វិភូសនាយ យាវនេវ ឥមស្ស

កាយស្ស វិតិយា យាបនាយ វិហ័សុបរតិយា

ព្រាហ្មចរិយានុគ្គហាយ ឥតិ បុរាណញា វេទនំ

បដិហន្ទាមិ នវញា វេទនំ ន ឧប្បាទេស្សរាមិ

យាត្រា ច មេភវិស្សតិ អនវដ្ឋតា ច ជាសុវិហារោ ចាតិ។

ចង្ហាន់បិណ្ឌបាតឯណា ដែលអញ មិនបានពិចារណាហើយ

បរិភោគហើយក្នុងថ្ងៃនេះ ចង្ហាន់បិណ្ឌបាតនោះ អញបរិភោគ

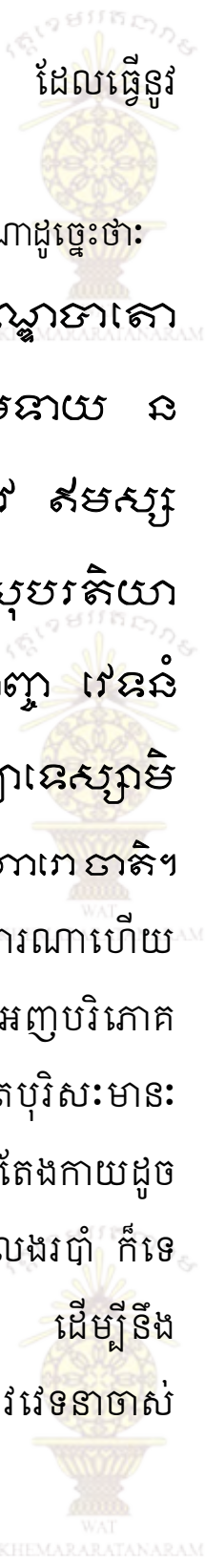
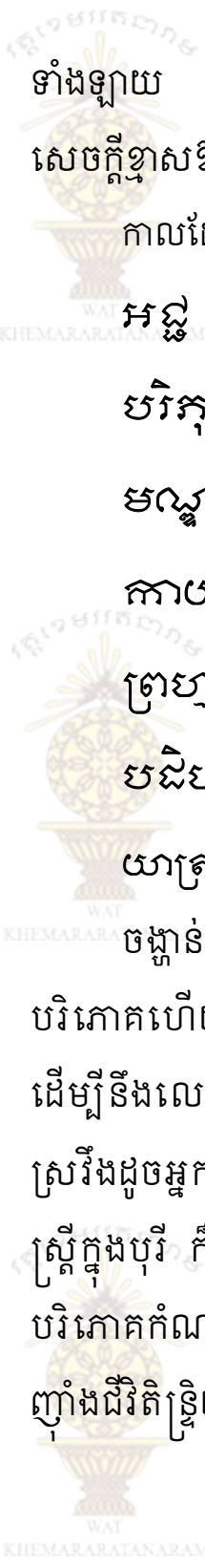
ដើម្បីនឹងលេងដូចក្មេងអ្នកស្រុក ក៏ទេ ដើម្បីនឹងឱ្យកើតបុរិសៈមានៈ

ស្រវឹងដូចអ្នកប្រដាល់ ក៏ទេ ដើម្បីនឹងប្រដាប់តាក់តែងកាយដូច

ស្រ្តីក្នុងបុរី ក៏ទេ ដើម្បីនឹងធ្វើឱ្យផ្លូវផង់សម្បុរដូចអ្នកលេងរបាំ ក៏ទេ

បរិភោគកំណត់ទុក ដើម្បីនឹងឱ្យតាំងនៅនៃកាយនេះ ដើម្បីនឹង

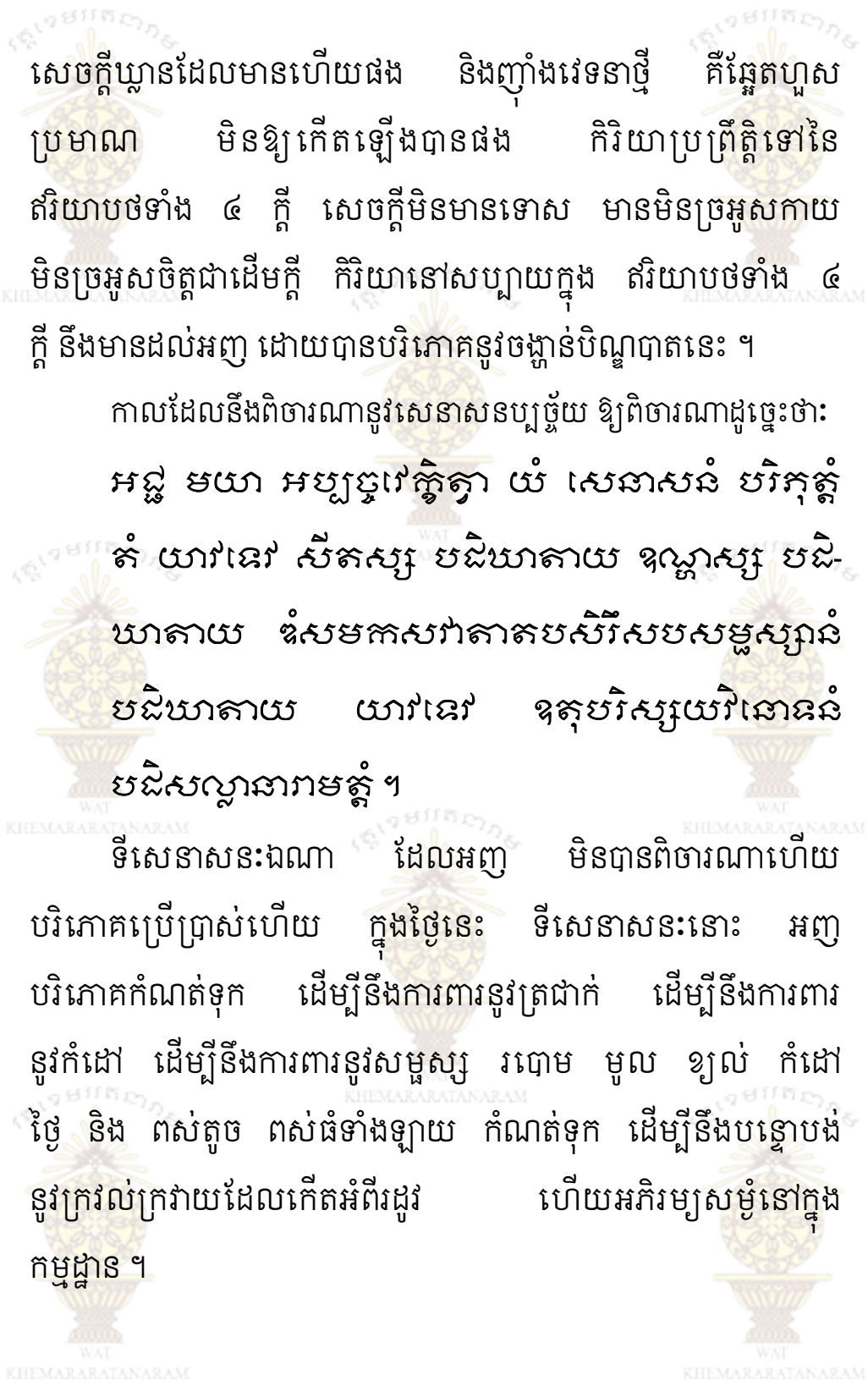
ញ៉ាំងជីវិតិទ្រុយ ឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីនឹងបំបាត់បង់ នូវវេទនាចាស់

សេចក្តីឃ្លានដែលមានហើយផង និងញ៉ាំងវេទនាថ្មី គឺឆ្កែតហ្មស
ប្រមាណ មិនឱ្យកើតឡើងបានផង កិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅនៃ
ឥរិយាបថទាំង ៤ ក្តី សេចក្តីមិនមានទោស មានមិនច្រអូសកាយ
មិនច្រអូសចិត្តជាដើមក្តី កិរិយានៅសប្បាយក្នុង ឥរិយាបថទាំង ៤
ក្តី នឹងមានដល់អញ ដោយបានបរិភោគនូវចង្កាន់បិណ្ឌបាតនេះ ។

កាលដែលនឹងពិចារណានូវសេនាសនប្បថ្មយ ឱ្យពិចារណាដូច្នោះថាៈ
អន្ធិ មយា អប្បច្ចវេត្តិក្វា យំ សេនាសនំ បរិភុត្តំ
តំ យាវនេវ សីតស្ស បដិយាតាយ ខណ្ឌាស្ស បដិ-
យាតាយ ខំសមកសវាតាតបសិរិសបសម្មស្សានំ
បដិយាតាយ យាវនេវ ឧតុបរិស្សយវិនោទនំ
បដិសល្លាណាវាមត្តំ ។

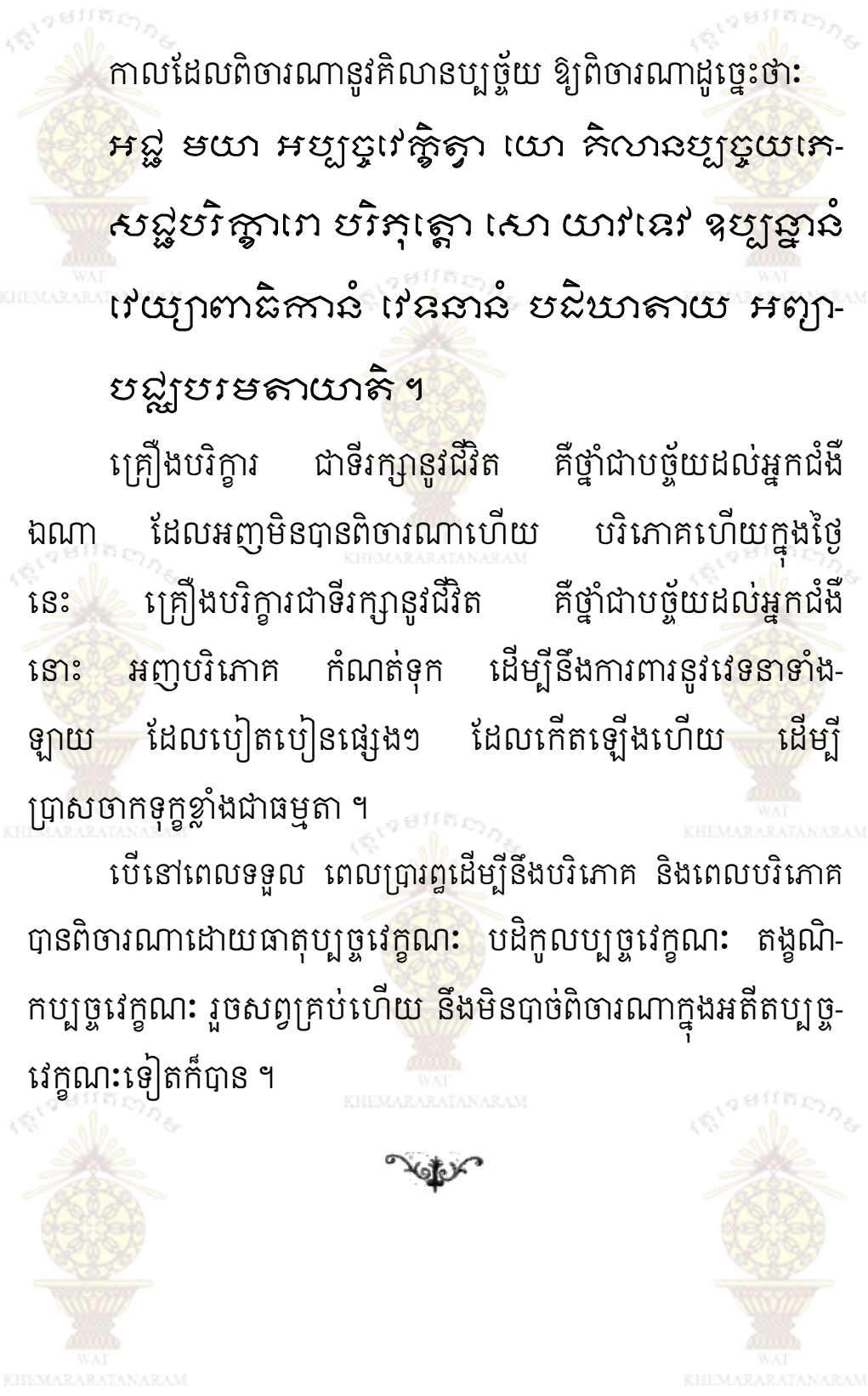
ទីសេនាសនៈឯណា ដែលអញ មិនបានពិចារណាហើយ
បរិភោគប្រើប្រាស់ហើយ ក្នុងថ្ងៃនេះ ទីសេនាសនៈនោះ អញ
បរិភោគកំណត់ទុក ដើម្បីនឹងការពារនូវត្រជាក់ ដើម្បីនឹងការពារ
នូវកំដៅ ដើម្បីនឹងការពារនូវសម្បូរ រហោម មូល ខ្យល់ កំដៅ
ថ្ងៃ និង ពស់តូច ពស់ធំទាំងឡាយ កំណត់ទុក ដើម្បីនឹងបន្ទោបង់
នូវក្រវល់ក្រវាយដែលកើតអំពីរដូវ ហើយអភិរម្យសម្លុំនៅក្នុង
កម្មដ្ឋាន ។

កាលដែលពិចារណានូវគិលានប្បច្ច័យ ឱ្យពិចារណាដូច្នោះថាៈ
 អន្ធិ មយា អប្បច្ចវេក្ខិត្វា យោ គិលានប្បច្ច័យភេ-
 សន្ធិបរិក្ខារោ បរិភុត្តោ សោ យាវនេវ ឧប្បន្នានំ
 វេយ្យាតាធិកានំ វេទនានំ បដិយាតាយ អព្យា-
 បជ្ឈបរមតាយាតិ ។

គ្រឿងបរិក្ខារ ជាទីរក្សានូវជីវិត គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នកជំងឺ
 ឯណា ដែលអញមិនបានពិចារណាហើយ បរិភោគហើយក្នុងថ្ងៃ
 នេះ គ្រឿងបរិក្ខារជាទីរក្សានូវជីវិត គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នកជំងឺ
 នោះ អញបរិភោគ កំណត់ទុក ដើម្បីនឹងការពារនូវវេទនាទាំង-
 ឡាយ ដែលបៀតបៀនផ្សេងៗ ដែលកើតឡើងហើយ ដើម្បី
 ប្រាសចាកទុក្ខខ្លាំងជាធម្មតា ។

បើនៅពេលទទួល ពេលប្រារព្ធដើម្បីនឹងបរិភោគ និងពេលបរិភោគ
 បានពិចារណាដោយធាតុប្បច្ចវេក្ខណៈ បដិកូលប្បច្ចវេក្ខណៈ តត្វណិ-
 កប្បច្ចវេក្ខណៈ រួចសព្វគ្រប់ហើយ នឹងមិនបាច់ពិចារណាក្នុងអតីតប្បច្ច-
 វេក្ខណៈទៀតក៏បាន ។

បច្ច័យ ៤

វត្ថុដែលបញ្ចូលត្រូវអាស្រ័យ បរិភោគប្រើប្រាស់ហើយទើបប្រព្រឹត្ត
ទៅបាន ហៅថា បច្ច័យៗ នោះមាន ៤ យ៉ាងគឺ:

- ១- យីវវប្បច្ច័យ បច្ច័យគឺគ្រឿងស្លៀកដណ្តប់ ។
- ២- មិណ្ឌាទាតប្បច្ច័យ បច្ច័យ គឺចង្កាន់បិណ្ឌបាត ។
- ៣- សេនាសនប្បច្ច័យ បច្ច័យ គឺសេនាសនៈ ។
- ៤- គិលានភេសជ្ជប្បច្ច័យ បច្ច័យ គឺថ្នាំសម្រាប់ព្យាបាល
អ្នកជំងឺ ។

បច្ចុវេក្ខណៈ ៤

លក្ខណៈសម្រាប់ពិចារណានូវបច្ច័យទាំង ៤ នោះ ហៅថា
បច្ចុវេក្ខណៈ ៗ នោះមាន ៤ យ៉ាងគឺ:

- ១- ធាតុប្បច្ចុវេក្ខណៈ ពិចារណានូវបច្ច័យថា គ្រាន់តែ
ជាធាតុ ។
- ២- បដិកូលប្បច្ចុវេក្ខណៈ ពិចារណានូវបច្ច័យថាជា
របស់បដិកូល ។
- ៣- តំខណ្ឌិកប្បច្ចុវេក្ខណៈ ពិចារណានូវបច្ច័យក្នុង
ខណៈកំពុងប្រើប្រាស់ បរិភោគនោះ ។

៤- អតីតប្បដ្ឋវេក្ខណៈ ពិចារណានូវបច្ច័យដែលបាន
បរិភោគកន្លងទៅហើយ ។

បច្ច័យមួយៗ មានបច្ចវេក្ខណៈបួនៗ រួមត្រូវជាបច្ចវេក្ខណៈ ១៦ ។

បច្ចវេក្ខណកាល ៣

កាលដែលត្រូវពិចារណានូវបច្ច័យនោះ ៗ ហៅថា

បច្ចវេក្ខណកាលមាន ៣ យ៉ាងគឺ៖

១- បដិលាភកាល កាលដែលកំពុងបាន-កំពុងទទួល ។

២- បរិភោគកាល កាលដែលកំពុងបរិភោគ ។

៣- អតីតកាល កាលដែលបានបរិភោគកន្លងហើយ។

ដែនរបស់ប្រយោជន៍ ក្នុងបច្ច័យទាំង ៤

ចិវម្បឡ័យ

មានកំណត់ដែនរបស់ប្រយោជន៍ ៤ យ៉ាងគឺ៖

១- សីតស្ស បដិឃាតាយ ដើម្បីការពារនូវត្រជាក់ ។

២- ឡណ្ណាស្ស បដិឃាតាយ ដើម្បីការពារនូវកំដៅ ។

៣- ជំសមកសវាតាតបសិរិសបសម្ពុស្សានំ បដិ-
ឃាតាយ ដើម្បីការពារនូវសម្ពុស្ស រលោម មូល ខ្យល់ កំដៅ
ថ្ងៃ ពស់តូច និង ពស់ធំទាំងឡាយ ។

៤- ហិរិកោបិនប្បជិដ្ឋាននត្ថំ ដើម្បីបិទបាំងអវយវៈ
ដែលធ្វើនូវសេចក្តីខ្មាសឱ្យកម្រើក ។

មិណ្ឌុបាតប្បដ្ឋាយ

ចាត់ជាអង្គត្រូវឃាត់ ៤ យ៉ាងគឺ៖

១- នេវ ទវាយ មិនមែនដើម្បីល្បែងលេងដូចក្មេងអ្នក
ស្រុក ។

២- ន មទាយ មិនមែនដើម្បីឱ្យកើតបុរិសមានៈស្រវឹងដូច
អ្នកប្រដាល់ ។

៣- ន មណ្ឌនាយ មិនមែនដើម្បីប្រដាប់តាក់តែងរាង
កាយ ដូចស្រ្តីក្នុងបុរី គឺស្រ្តីអ្នកក្រុង ។

៤- ន វិភូសនាយ មិនមែនដើម្បីស្អិតស្អាងរាងកាយឱ្យ
មានសម្បុរផូរផង់ដូចអ្នករាំ ។

ចាត់ជាដែនរបស់ប្រយោជន៍ ៨ យ៉ាងគឺ៖

៥- ឝមស្ស កាយស្ស វិភិយា ដើម្បីឱ្យតាំងនៅនៃ
កាយនេះ ។

៦- យាបនាយ ដើម្បីញ៉ាំងជីវិតឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។

៧- វិហ័សុបរវិយា ដើម្បីបំបាត់បង់នូវសេចក្តីលំបាក ។

៨- ព្រាហ្មចរិយានុគ្គហាយ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់ព្រហ្ម
ចរិយធម៌ ។

៩- ឥតិ បុរាណាណូ វេទនំ បដិហដ្ឋា ដូច្នោះអាត្មា
អញ នឹងកំចាត់បង់នៅវេទនាចាស់ គឺសេចក្តីឃ្នាន ដែលកើត
ហើយផង ។

១០- នវណូ វេទនំ ន ឧប្បាទេស្សរាមិ អាត្មាអញនឹង
មិនញ៉ាំងវេទនាថ្មី គឺឆ្កែតហួសប្រមាណ ឱ្យកើតឡើងបានផង ។

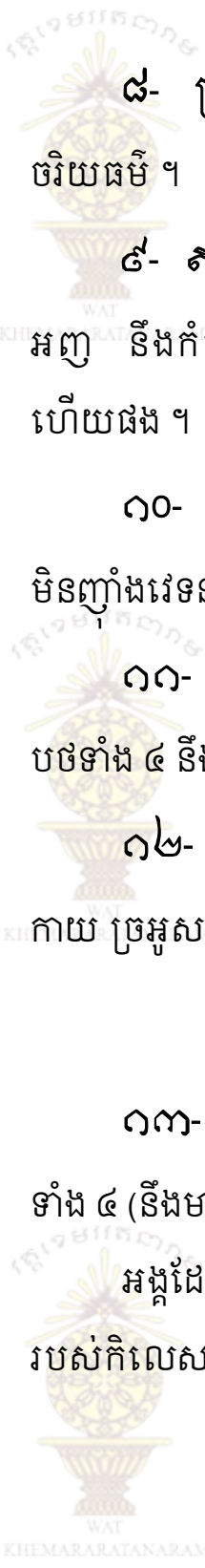
១១- យាត្រា ច មេ ភរិស្សតិ កិរិយាប្រព្រឹត្តនៃឥរិយា-
បថទាំង ៤ នឹងមានដល់អាត្មាអញផង ។

១២- អនវដ្ឋតា ច សេចក្តីមិនមានទោសមានមិនច្រអូស
កាយ ច្រអូសចិត្តជាដើម (នឹងមិនមានដល់អាត្មាអញផង) ។

ចាត់ជាអនិស្សមាន ១ គឺ:

១៣- ដាសុវិហារោ ច ការនៅសប្បាយក្នុងឥរិយាបថ
ទាំង ៤ (នឹងមានដល់អាត្មាអញ) ផង ។

អង្គដែលត្រូវឃាត់ ៤ យ៉ាងខាងដើម សម្រាប់លះនូវឧបនិស្ស័យ
របស់កិលេសគឺ:

អង្គទី ១ សម្រាប់លះនូវឧបនិស្ស័យរបស់ មោហា:

អង្គទី ២ សម្រាប់លះនូវឧបនិស្ស័យរបស់ ទោស:

អង្គទី ៣ និង ៤ សម្រាប់លះនូវឧបនិស្ស័យរបស់ ភាគ:

អង្គក្រៅពីនេះ សម្រាប់កំណត់ដែនរបស់ប្រយោជន៍ប៉ុណ្ណោះ ។

សេនាសនប្បធិប្ប

មានកំណត់ដែនប្រយោជន៍ ៥ យ៉ាងគឺ:

១- សីតស្ស្ស បដិឃាតាយ ដើម្បីការពារនូវត្រជាក់ ។

២- ឧណ្ណាស្ស្ស បដិឃាតាយ ដើម្បីការពារនូវកំដៅ ។

៣- ខំសមកសវាតាតបសិរិសបសម្ពស្សានំ បដិ-
ឃាតាយ ដើម្បីការពារនូវសម្ពស្សនៃរបោម-មូស ខ្យល់ កំដៅ
ថ្ងៃ ពស់តូច និង ពស់ធំទាំងឡាយ ។

៤- ឧតុបរិស្ស្សយរិនោទនំ ដើម្បីបន្ទោបង់នូវក្រវល់
ក្រវាយ ដែលកើតអំពីរដូវ ។

៥- បដិសណ្ឋានាវាមត្តំ ដើម្បីប្រមូលចិត្តអំពីអារម្មណ៍
ផ្សេងៗ ហើយអភិរម្យសម្លុំនៅក្នុងកម្មដ្ឋាន ។

គិរានតេសជ្ជៈប្បថ្មីយ

មានកំណត់ដែនរបស់ប្រយោជន៍តែ ១ យ៉ាងគឺ៖

ឧប្បន្នានំ វេយ្យាពាធិកានំ វេទនានំ បដិយា-
តាយ អព្យាបជ្ឈបរមតាយ ដើម្បីការពារនូវទុក្ខវេទនាទាំង
ឡាយ ដែលបៀតបៀនផ្សេងៗ ដែលកើតឡើងហើយដរាបទៅ
ដល់ត្រឹមប្រាសចាកសេចក្តីទុក្ខ ។

បរិភោគ

ការបរិភោគប្រើប្រាស់នូវបច្ច័យ ចែកតាមប្រភេទរបស់បុគ្គលអ្នក
បរិភោគប្រើប្រាស់មាន ៤ យ៉ាងគឺ៖

- ១- ថេយ្យបរិភោគ បរិភោគដោយការលួច ។
- ២- ឥណ្ឌាបរិភោគ បរិភោគដោយជាប់បំណុល ។
- ៣- ឆាយជ្ជបរិភោគ បរិភោគនូវមតិក ។
- ៤- សាមិបរិភោគ បានបរិភោគរបស់ជនជាម្ចាស់ ។

ថេយ្យបរិភោគ បានដល់ការបរិភោគប្រើប្រាស់នូវបច្ច័យ
របស់ ភិក្ខុ-សាមណេរ ទ្រុស្តសីល ។

សណាមិកោគ បានដល់ការបរិភោគប្រើប្រាស់នូវបច្ច័យ
របស់ភិក្ខុ - សាមណេរមានសីល តែពុំបានពិចារណា ដោយ
បច្ចុវេក្ខណៈណាមួយ ។

នាយន្ទ្រមិកោគ បានដល់ការបរិភោគប្រើប្រាស់នូវបច្ច័យ
របស់សេក្ខបុគ្គល ៧ ពួក មានសោតាបន្តបុគ្គលជាដើម ។

សាមិមិកោគ បានដល់ការបរិភោគប្រើប្រាស់នូវបច្ច័យ
របស់ អសេក្ខបុគ្គល គឺព្រះខីណាស្រ្រ្ត ។

អតិរេកលាភ

ចិនឃ្មុំឃ្មុំ

បព្វជិត, កាលបើមានចិវរដាច់ដាច់ ពុំអាចនឹងប្រើប្រាស់បានទេ, ត្រូវឱ្យស្លៀកដណ្តប់សំពត់បង្អួកូល ។ ប៉ុន្តែបើមាន អតិរេកលាភ គឺ សំពត់ជាលាភពិសេសផ្សេង ក្រៅពីនោះក៏ប្រើប្រាស់ចុះ ។ សំពត់ជា អតិរេកលាភនោះ មាន ៦ យ៉ាងគឺ:

១- ខោម៍ សំពត់សំបកឈើ ។

២- កប្បាសិក៍ សំពត់អម្ពោះ ។

៣- កោសេយ្យ៍ សំពត់សូត្រ ។

៤- កម្ពុល៍ សំពត់រោមសត្វ ។

៥- សាលាំ សំពត់ត្បាញដោយសរសៃផ្ទៃជាដើម ។

៦- ភន្ត្រី សំពត់ត្បាញលាយចំរុះសូត្រ, អម្ពោះ ។ល។

បិណ្ឌបាតឃ្មុំឃ្មុំ

បព្វជិត ចិញ្ចឹមជីវិតដោយបិណ្ឌិយារលាបនភោជន គឺចង្ហាន់ ដែលបានមកដោយដើរបិណ្ឌបាត ។ ប៉ុន្តែបើមានអតិរេកលាភ គឺចង្ហាន់ ជាលាភពិសេសផ្សេង ក្រៅពីនោះក៏ឱ្យឆាន់ចុះ ។ ចង្ហាន់ជាអតិរេកលាភ នោះ មាន ៧ យ៉ាងគឺ ៖

១- សង្ឃកត្តំ ភត្តប្រគេនចំពោះសង្ឃ ។

២- ឧទ្ទេសកត្តំ ភត្តសង្ឃសំដែងចំពោះភិក្ខុ ១ រូប ឬ ពីររូប ។

៣- និមន្តនំ ភត្តទាយកនិមន្តឆាន់តាមសទ្ធា ។

៤- សលាកកត្តំ ភត្តប្រគេនដោយចាប់ស្លាក ។

៥- បត្តិទំ ភត្តប្រគេនខាងខ្នើត ឬ ខាងរនោច ។

៦- ឧទោសដិកំ ភត្តប្រគេនក្នុងថ្ងៃឧបោសថ ។

៧- ចាជិបដិកំ ភត្តប្រគេនក្នុងថ្ងៃ ១ កើត ឬ ១ រោច ។

សេនាសនប្បវឌ្ឍន៍

បព្វជិត ត្រូវយកម្លប់ឈើជាលំនៅ ។ ប៉ុន្តែបើមានអតិវេកលាភ គឺលំនៅជាលាភពិសេសផ្សេង ក្រៅពីនោះក៏ឱ្យនៅអាស្រ័យចុះ ។ លំនៅ ជាអតិវេកលាភនោះ មាន ៥ យ៉ាងគឺ:

១- វិហារោ កុដិធំ ឬសាលា ។

២- អឡុយោគោ បង្គា ។

៣- ចាសាទោ ប្រាសាទ ឬកុដិថែវមានជាន់ច្រើន ។

៤- ហម្មិយំ ប្រាសាទមានកំពូល ឬឥតកំពូល ឬក៏ថែវទាប ។

៥- គុហារ រូងភ្នំ ។

តេស្តប្បដ្ឋាន

បព្វជិត ត្រូវឧស្សាហ៍ឆាន់ថ្នាំរម្ងាប់រោគត្រាំទឹកមូត្រ ។ ប៉ុន្តែបើ
មានអតិរេកលាភ គឺភេសជ្ជៈជាលាភពិសេសផ្សេង ក្រៅពីនោះក៏ឱ្យ
ឆាន់ចុះ ។ ភេសជ្ជៈជាអតិរេកលាភនោះ មាន ៥ យ៉ាងគឺ៖

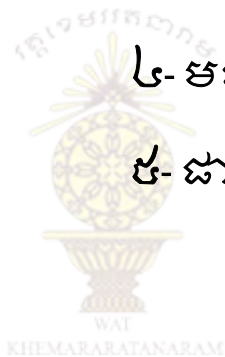
១- សប្បិ ទឹកដោះរាវ ។

២- នវនិទ័ ទឹកដោះខាប់ ។

៣- តេលំ ប្រេង ។

៤- មធុ ទឹកឃ្មុំ ។

៥- ដាលិទ័ ស្ករអំពៅ ។

កាលិក ៤ យ៉ាង

វត្តដែលបរិភោគក្នុងកាល ឬប្រកបដោយកាលហៅថា កាលិក

មាន ៤ យ៉ាងគឺ៖

១- យាវកាលិក

២- យាមកាលិក

៣- សន្តាហកាលិក

៤- យាវជិវិត

ក- វត្តទទួលប្រគេនហើយ ទុកឆាន់តាំងពីអរុណរះឡើងដល់ដល់ថ្ងៃត្រង់ អស់អំណាចហៅថា យាវកាលិក បានដល់ ខាទនីយៈ និងភោជនីយាហា គឺបង្អែម និង ចំអាប ត្រី សាច់ អង្ករ ជាដើម ។

ខ-វត្តទទួលប្រគេនហើយ ទុកឆាន់បានតែត្រឹម ១ ថ្ងៃ ១ យប់ ហៅថា យាមកាលិក បានដល់ទឹក អដ្ឋបាន ៨ យ៉ាងគឺ៖

១- អម្ពចានំ ទឹកផ្លែស្វាយ ។

២- ជម្ពចានំ ទឹកផ្លែព្រីង ។

៣- ហោចចានំ ទឹកផ្លែចេកមានគ្រាប់ ។

៤- មោចចានំ ទឹកផ្លែចេកឥតគ្រាប់ ។

៥- មធុចានំ ទឹកផ្លែស្រកំ ។

៦- មុន្នីកចានំ ទឹកផ្លែចន្ទនី ។

៧- សាលុកចានំ ទឹកមើមក្រខ័ណ្ឌុក ។

៨- ដារុសកចានំ ទឹកផ្លែមាក់ប្រាង ។

បានដល់ទឹកអដ្ឋបាន ៨ យ៉ាងទៀតគឺ:

១- កោសម្ពុចានំ ទឹកផ្លែសង្ឃ័រ

២- កោលចានំ ទឹកផ្លែពុទ្រាតូច

៣- ពានរចានំ ទឹកផ្លែពុទ្រាធំ

៤- យតចានំ ទឹកដោះរាវ ឬ ទឹកដោះថ្នាំ

៥- តេលចានំ ទឹកធ្វើអំពីប្រេងល្ងជាដើម

៦- បយោជនំ ទឹកដោះស្រស់

៧- យាគុចានំ ទឹកបបរ

៨- រសចានំ ទឹកធ្វើពីរសរុក្ខជាតិផ្សេងៗមាន

ស្លឹក និង ផ្កាជាដើម ។

គ- វត្ថុដែលទទួលប្រគេនហើយ ទុកឆាន់បានតែត្រឹម ៧ ថ្ងៃ ហៅថា សត្តាហកាលិក បានដល់ភេសជ្ជៈ ៥ យ៉ាង គឺ:

១- សប្បិ ទឹកដោះរាវ

២- នវនីតំ ទឹកដោះខាប់

៣- តេលំ ប្រេង

៤- មធុ ទឹកឃ្មុំ

៥- ដាលាតំ ស្ករអំពៅ

យ- វត្តទទួលប្រគេនហើយ ទុកឆាន់ទាល់តែអស់ ហៅថា
យាវជីវិក បានដល់ ថ្នាំកែរោគផ្សេងៗ ឬថ្នាំផ្សំពីបូសឈើ មើមឈើ
ស្លឹកឈើ និងផ្លែឈើ ដូចជា:

១- ហាលិឌ្គំ មើមរមៀត

២- សិឌ្ឍវេរី មើមខ្លី

៣- វ័ចំ មើមលំពាន់

៤- វ័ចត្តំ មើមប្រស់

៥- អតិវិសំ មើមអាចម៍ផ្កិស

៦- កជុករោហិណិ មើមរំដេង

៧- ឌុសិរំ ដើមស្បូវភ្នាំង

៨- ភទ្ទមុត្តកំ មើមស្មៅក្រវាញជ្រូក

ថ្នាំផ្សំពីស្លឹកដូចជា:

១- ធិម្ពបណ្ណំ ស្លឹកស្តៅ

២- កុជជបណ្ណំ ស្លឹកស្លែងកង់

- ៣- បដោលបណ្ណាំ ស្លឹកអម្បែងថ្ងៃ
- ៤- សលលិបណ្ណាំ ស្លឹកម្រះព្រៅប្លូជីវលីងលាក់
- ៥- កប្បាសិបណ្ណាំ ស្លឹកកប្បាសជាដើម ។

ថ្នាំផ្សំពីផ្លែឈើ ដូចជា:

- ១- វិលខ្លី ផ្លែពិលង្គ
- ២- បិប្ផលិ ផ្លែដីប្លី
- ៣- មរិចំ ផ្លែម្រេច
- ៤- ហរិភកំ ផ្លែសម៉
- ៥- វិភិភកំ ផ្លែសម៉ពិភោក
- ៦- អាមលកំ ផ្លែកន្ទួតព្រៃ
- ៧- គោលដលំ ផ្លែក្រវាញ ជាដើម ។

កាលិកលាយគ្នា

កាលិកខ្លះលាយនឹងកាលិកដទៃ មានកំណត់ឱ្យប្រើបានត្រឹមកាល
របស់កាលិកដែលមានកាលខ្លី ឧទាហរណ៍ ថ្នាំបុកផងជាយារជីវិក យក
ទៅច្របល់លាយនឹងទឹកឃ្មុំជាសត្តាហកាលិក ថ្នាំនោះក៏មានកាលត្រឹម ៧
ថ្ងៃទៅតាមគ្នា ។ គ្រឿងទេសដូចជាក្រវាញ កាន់ក្នុង ជាយារជីវិក គេតាក់
តែងផ្សំនឹងបាយដែលដាំដោយខ្លះដូង ក៏ក្លាយទៅជាយារកាលិកតាមគ្នា។

សត្តាហកាលិក និងយាវជីវិក ដែលទទួលប្រគេនមួយយប់ហើយ
 លោកហាមមិនឱ្យយកទៅលាយនឹងយាវកាលិកឆាន់ទេ ឧបមា: យកស្ករ
 ដែលទទួលប្រគេនទុកមួយយប់ហើយឆាន់ជាមួយនំ ។ លោកហាមក្នុង
 សត្តសត្តិកក្នុងក្រ: ពោលក្នុងគ្រាធ្វើទុតិយសង្គាយនា ។ គម្ពីរចូឡវគ្គ
 លោកប្រាប់ថាត្រូវទោស ព្រោះឆាន់របស់ជា សន្តិធិ លាយជាមួយទឹក
 អដ្ឋបាទ: ។

WAI
KHEMARARATANARAM

WAI
KHEMARARATANARAM

WAI
KHEMARARATANARAM

WAI
KHEMARARATANARAM

WAI
KHEMARARATANARAM

WAI
KHEMARARATANARAM

ស្រូត ៧ យ៉ាង:

ទ្រង់អនុញ្ញាត ទឹកផ្លែឈើគ្រប់យ៉ាង រៀរតែផ្លែស្រូវ ៧ យ៉ាង
ចេញ ធ្វើទឹកអង្កាម ពុំបាន ។ ស្រូវ ៧ យ៉ាងគឺ:

១- សាលី ស្រូវសាលី

២- វិហ័រី ស្រូវឡាយ

៣- យវោ ស្រូវដំណើប

៤- គោធុមោ ស្រងៃ

៥- កង្កុំ ថ្លៅ

៦- វរកោ ពោត-ស្នាយឬស្មៅកន្ទុយជីវី

៧- កុទ្រុសកោ ស្មៅតែលលក ។

មហាផល ៩ យ៉ាង

ផ្លែឈើធំៗ ហៅថា មហាផល ៗ នេះទ្រង់ហាមមិនឱ្យធ្វើទឹក
អង្កាមដែរ ។ មហាផលនោះមាន ៩ យ៉ាងគឺ:

១- ឆាឡិកោរដលំ ផ្លែដូង

២- តាលដលំ ផ្លែត្នោត

៣- បនសដលំ ផ្លែខ្នុរ

៤- សតុជដលំ ផ្លែខ្នុរសម្ប

៥- តិបុសដលំ ផ្លែខ្នុរឡើង

៦- បុស្សផលំ ផ្លែត្រសក់

៧- ឯឡាលុកផលំ ផ្លែត្រឡាច

៨- កុម្មណ្ណផលំ ផ្លែល្លៅ

៩- អាណាពុផលំ ផ្លែឃ្លោក

វត្ត

ទំនៀមទម្លាប់ បវេណីដែលភិក្ខុ-សាមណេរគួរប្រព្រឹត្ត ក្នុងកាលនោះៗ ក្នុងទីឋាន កិច្ច និង បុគ្គល ហៅថា វត្ត ចែកចេញជា ៣ យ៉ាងគឺ:

១- កិច្ចវត្ត វត្តគឺកិច្ចដែលគួរធ្វើ

២- ធរិយាវត្ត វត្តគឺមារយាទគួរប្រព្រឹត្ត

៣- វិធីវត្ត វត្តគឺបវេណី ។

កិច្ចវត្ត បានដល់ករណីកិច្ចដែលបព្វជិតគប្បីធ្វើចំពោះបុគ្គល និង ទីឋាន ដូចអាគន្ធកវត្ត និងសេនាសនវត្ត ជាដើម ។

ធរិយាវត្ត បានដល់អាចារៈ ដែលឱ្យរក្សាដោយការសង្គ្រម ដូច ជាមិនចាប់ពាល់សស្ត្រានុវត្ត ជាដើម ។

វិធីវត្ត បានដល់បែបផែន ដែលឱ្យធ្វើ ដូចក្រុងចីពរ បត់សំពត់ ប្រើបាត្រជាអាទិ៍ ។

កិច្ចវត្តមាន ១០ យ៉ាងគឺ:

១- ភិក្ខុ-សាមណេរ ជាសទ្ធិវិហារិក គួរយកចិត្តទុកដាក់ បំរើឧបជ្ឈាយ័របស់ខ្លួន អស់កាលដែលអាស្រ័យនៅនឹងលោក ។

២- ភិក្ខុជាឧបជ្ឈាយ័ មានចិត្តអើពើតបសទ្ធិវិហារិកវិញ អស់កាលដែលសទ្ធិវិហារិកនោះនៅជាមួយ ។

៣- ភិក្ខុ-សាមណេរ ជាអាគន្ធកៈ ត្រូវប្រព្រឹត្តឱ្យសមគួរ ជាភ្ញៀវ ។

៤- ភិក្ខុ-សាមណេរ ជាម្ចាស់ទឹកនៃឯក កាលបើមាន អាគន្ធកៈ ត្រូវធ្វើបដិសណ្ឋារៈដោយសមគួរ ។

៥- ភិក្ខុ-សាមណេរ មុននឹងចេញទៅទីដទៃ ត្រូវរៀបចំ ទុកដាក់គ្រឿងសម្ភារៈឱ្យស្អាតបាត ។

៦- មុនចូលបិណ្ឌបាតក្នុងលង្វែកភូមិ គួរប្រព្រឹត្តខ្លួនឱ្យ ត្រឹមត្រូវតាមទំនៀម ។

៧- ឆាន់អាហារ គួរប្រព្រឹត្តឱ្យត្រឹមត្រូវ ។

៨- ភិក្ខុ-សាមណេរមានម្លប់ឈើជាអាសនៈ តែបើក្នុង វស្សា ត្រូវរកសេនាសនៈ ដែលជាទីគត់ភ្លៀង ដែលមនុស្សធ្វើ ឬធ្វើដោយខ្លួនឯង ។

៩- ភិក្ខុ-សាមណេរ គួររក្សាឱ្យស្អាតក្នុងវច្ឆកុដិ ។

១០- គួរជួយព្យាបាលភិក្ខុ-សាមណេរ ដែលមានអាពាធ តាម កាលគួរ ។

ចរិយាវត្ថុ

ចរិយាវត្ថុនេះ ពោលដោយសង្ខេបមាន ១០ យ៉ាងគឺ:

១- មិនឱ្យជាន់ផ្នត់សំពត់ស ដែលគេលាតក្នុងទីនិមន្ត ។

២- មិនទាន់បានពិចារណាជាមុនកុំអាលអង្គុយលើអាសនៈ ។

៣- មិនត្រូវអង្គុយលើអាសនៈវែងជាមួយនឹងស្រ្តី ឬ មនុស្ស ខ្មើយ តែបើអង្គុយជាមួយមនុស្សមានអាសនៈមិនស្មើគ្នាបាន ។

៤- ភិក្ខុ-សាមណេរកំពុងឆាន់មិនត្រូវក្រោកចោល ។

៥- មុនសឹងសំរាកក្នុងវេលាថ្ងៃ ត្រូវបិតទ្វារ ។

៦- មិនត្រូវបន្ទោបង់ឧច្ចារៈ បស្សាវៈ ចោលសម្រាម ឬ របស់ជាសំណល់ទៅក្រៅជញ្ជាំង ឬ ក្រៅកំពែង ។

៧- មិនត្រូវឡើងដើមឈើ រៀរលែងតែមានកិច្ច ដូចជា វង្វេងផ្លូវ ។

៨- មិនត្រូវទៅមើលរាំ ស្តាប់ច្រៀង ឬប្រគំ ។

៩- មិនត្រូវសូត្រធម៌ ដោយសម្លេងច្រៀងដីវែង ។

១០- មិនត្រូវចាប់ពាល់វត្ថុជាអនាមាសៈ ៦ យ៉ាង ។

វត្តអនាមាស:

វត្តដែលមិនគួរចាប់ពាល់ ហៅថា វត្តអនាមាស: ចែកចេញជា ៦ យ៉ាងគឺ:

- ១- ស្រ្តីព្រមទាំងគ្រឿងតែងខ្លួនរបស់ស្រ្តី និងរូបរាង ដែលធ្វើមានទ្រង់ទ្រាយជាស្រ្តី ។
- ២- មាស-ប្រាក់ និងរតនៈ ។
- ៣- សស្ត្រារុំធុរ្យងៗ ជាគ្រឿងប្រទូស្តនៃរាងកាយ ឯគ្រឿងធ្វើការងារ ដូចជាពូថៅជាដើម មិនរាប់បញ្ចូលក្នុងពួកនេះទេ ។
- ៤- គ្រឿងដាក់ចាប់សត្វលើគោក ក្នុងទឹក ។
- ៥- គ្រឿងប្រគំគ្រប់បែប ។
- ៦- គ្រាប់ស្រូវនិងផ្លែឈើ ដែលជាប់នៅនឹងដើម ។

វិធីវត្ត

បែបផែនទំនៀមទម្លាប់ ដែលភិក្ខុ-សាមណេរ គួរប្រព្រឹត្ត ប្រតិបត្តិ តាម ហៅថា វិធីវត្ត ។ វិធីវត្តនេះ លោកពោលជាបែបផែនមិនស្ថិតស្ថេរ តែងផ្លាស់ប្តូរ ទៅតាម កាលៈទេសៈ ។ វិធីបត់ចីពរ គឺមិនឱ្យបត់កាច់ចំកណ្តាល របៀបទុកចីពរលើខ្សែស្បៀង, វិធីទុកបាត្រ វិធីជូតទ្រនាប់ជើងដោយសំពត់ស្អុតមុន ហើយសឹមយកសំពត់ទទឹក ជូតជាខាងក្រោយ ជាដើម ទាំងអស់នេះ ហៅថា វិធីវត្ត ។

អធិដ្ឋាន

ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់អនុញ្ញាត ឱ្យសាមណេរ ប្រើប្រាស់បរិក្ខារ ដូចជា ភិក្ខុដែរ រៀនលែងតែសង្ឃាដី និងនិសីទនៈ ។ ដូច្នោះ បរិក្ខារ ដែលត្រូវ ប្រើប្រាស់នេះ ត្រូវអធិដ្ឋាន ប្រែថា តាំងទុក ។ មុនអធិដ្ឋាន សាមណេរ គប្បីយកសំពត់នោះ ទៅបោកជ្រលក់ឱ្យបានស្អាតរួចហើយ រៀបចំបត់ ឱ្យរៀបរយ ។ បន្ទាប់មកត្រូវយកដៃខ្មៅ ឬវត្ថុអ្វីដែលអាចគូសចំណាំ បាន ធ្វើពិន្ទុទៅលើជាយសំពត់ ដែលបំរុងនឹងអធិដ្ឋាន មានទំហំកុំឱ្យ លើសពីភ្នែកមាន់ ដោយសូត្របាលីថាៈ

សមំ ពិន្ទុកយ្យំ ករោមិ ។

ទុតិយម្យំ សមំ ពិន្ទុកយ្យំ ករោមិ ។

តតិយម្យំ សមំ ពិន្ទុកយ្យំ ករោមិ ។

ប្រែថាៈ អាត្មាអញធ្វើនូវគ្រឿងសំគាល់ដោយចំណុចនេះ ។

.... អស់វារៈ ពីរដងផង ។

.... អស់វារៈ បីដងផង ។

រួចហើយ ចាប់សំពត់នោះលើកឡើង សូត្រអធិដ្ឋានតាមឈ្មោះ ។ បើអធិដ្ឋាន ចីវរជាឧត្តរាសង្កៈ (ចីវរ) សូត្រថា **សមំ ឧត្តរាសង្កំ អធិដ្ឋាមិ** ប្រែថា អាត្មាអញតាំងទុកនូវសំពត់ ឧត្តរាសង្កៈ នេះ ឬថា “អាត្មាអញអធិដ្ឋាននូវសំពត់នេះជា ឧត្តរាសង្កៈ គឺចីវរ ” ។

បើអធិដ្ឋានបរិក្ខារដទៃទៀត គប្បីលើកយកបទ **ឧត្តរាសន្តំ** ចេញ
ហើយបញ្ចូលទៅតាមឈ្មោះដូច្នោះ ។

អន្តរវាសកំ

នូវស្បង់

វស្សិកសាជិកំ

នូវសំពត់ងូតទឹកភ្លៀង

ឧទកសាជិកំ

នូវសំពត់ងូតទឹក

មុខបុញ្ញានចោលំ

នូវកន្សែងជូតមុខ

កណ្តាប្បជិន្ធាធិ

នូវសំពត់រុំជំបៅ

កាលនឹងអធិដ្ឋាន បើបរិក្ខារដែលអធិដ្ឋានមុននៅ ហើយត្រូវការ
ផ្លាស់ជាថ្មី គប្បីដកអធិដ្ឋានចេញសិន។ ការដកនេះហៅថា បច្ចុទ្ធរណៈ។
លើកសំដែង ឧត្តរាសន្តៈជាតួយ៉ាងថា **សមំ ឧត្តរាសន្តំ បច្ចុទ្ធរាមិ**
ប្រែថា អាត្មាអញដក ឧត្តរាសន្តៈនេះ ។ បរិក្ខារដទៃទៀតមានទំនងដូចគ្នា
ប្លែកតែឈ្មោះ ។

ចំណាំ៖ តាមទំនៀម មុនអធិដ្ឋាន គប្បីធ្វើសម្បករសូត្រ **នមោ**

៣ ចប់ ។

អធិដ្ឋានមាន ២ យ៉ាងគឺ៖

អធិដ្ឋានដោយកាយ ១ ។

អធិដ្ឋានដោយវាចា ១ ។

អធិដ្ឋានដោយកាយនោះ គឺយកដៃចាប់ឬអង្អែលបរិក្ខារដែលអធិដ្ឋាន

នោះធ្វើសេចក្តីចង់ចិត្តតាមពាក្យអធិដ្ឋានខាងដើម ។

អធិដ្ឋានដោយវាចា គឺបញ្ចេញសំឡេងអធិដ្ឋាន មិនចាប់ពាល់
របស់ដោយកាយក៏បាន ចែញចេញទៅជា ២ គឺ:

អធិដ្ឋាន ក្នុងហត្ថបាស ១

អធិដ្ឋាន ក្រៅហត្ថបាស ១

បរិក្ខារនៅខាងក្នុង ២ ហត្ថ ១ ចំអាម ឬ ១ ហត្ថ គប្បីប្រើអធិដ្ឋាន
ក្នុងហត្ថបាសបញ្ចេញវាចាតាមបែបនោះ ។ បើរបស់នៅឃ្លាតឆ្ងាយគប្បី
ប្រើអធិដ្ឋានក្រៅហត្ថបាស បញ្ចេញវាចាថា ឯតំ ឧត្តរាសន្តំ អធិ-
ដ្ឋាមិ ប្រែថា អាត្មាអញអធិដ្ឋាននូវសំពត់នុ៎ះឱ្យជាឧត្តរាសន្តៈ ។ បរិក្ខារ
ក្រៅពីនេះ មានទំនងដូចគ្នា ។

ដាច់អធិដ្ឋាន

បរិក្ខារដែលសាមណេរអធិដ្ឋាន ដោយឈ្មោះដូចពោលមកហើយ
នឹងដាច់អធិដ្ឋានទៅវិញ ដោយហេតុ ៩ យ៉ាងគឺ:

១- ឱ្យដល់អ្នកដទៃ

២- ចោរលួចឬដណ្តើមយកទៅ

៣- មិត្តកាន់យកដោយសេចក្តីស្និទ្ធស្នាល

៤- ម្ចាស់បិក្ខារ ប្រែភាវៈជាមនុស្សថោកទាប ដូចជាត្រូវ

នាសនង្គៈ ឬចូលលទ្ធិដទៃ ។

៥- លាចាកសិក្ខា

៦- ធ្វើកាលកិរិយា

៧- ប្រែភេទប្រុសជាស្រ្តីក្នុងរឿងវិនីតវត្ថុនៃបារាជិក

៨- ដកចេញពីអធិដ្ឋាន

៩- ដាច់ធ្លុះជាប្រហោងប៉ុនខ្នងក្រចកកូនដៃ មិនមានសរសៃ
អម្បោះក្នុងចន្លោះ រាប់អំពីជ័យសំពត់ចូលទៅខាងបណ្តោយ ១
ចំអាម ខាងទទឹង ៤ ធ្មាប់ ។

បាលីយកវត្ត

កិច្ចយកវត្ត ព្រះឧបជ្ឈាយ័ ឬអាចារ្យនេះ ជាទំនៀមបព្វជិតក្នុង ព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយខានពុំបានផង ។ ឯរបៀបយកវត្តនោះ មាន ដូចតទៅ ៖

សន្និវិហារិក ឬ អន្តេវាសិក គប្បីកាន់យកគ្រឿងសក្ការៈ មាន ទៀន ធ្នូប បារី ជាដើម ចូលទៅរកព្រះឧបជ្ឈាយ័ ឬអាចារ្យ ប្រគេន គ្រឿងសក្ការៈនោះទៅលោក ហើយក្រោកឈរឡើងសូត្រថា៖

ឧកាស វន្ទាមិ ភន្តេ សព្វំ អបរាជំ ខមជ មេ ភន្តេ មយា កតំ បុញ្ញំ សាមិណា អនុមោទិតព្វំ សាមិ- ណា កតំ បុញ្ញំ មហ្មំ ទាតព្វំ សាធុ សាធុ អនុមោទាមិ ។

ប្រែមានក្នុងបព្វជ្ជារិធីខាងដើម ។ រួចហើយ អង្គុយច្រហោង ប្រណម្យអញ្ជូលី សូត្រថា៖

សព្វំ អបរាជំ ខមជ មេ ភន្តេ ។

ក្រាបចុះ សូត្រថា៖

ឧកាស ទ្វារត្តយេន កតំ សព្វំ អបរាជំ ខមជ មេ ភន្តេ ។

ព្រះឧបជ្ឈាយ័ ឬអាចារ្យ លោកឱ្យពរ សព្វសាធុការឱ្យបានចំរុង ចំរើនព្រះពុទ្ធសាសនា ឬ លោកសូត្រពុទ្ធពរ ៤ ប្រការជាដើម ។

គប្បីទទួលតបថា:

ឧកាស ឧមាមិ ភន្លេ ។

ក្រោកយរឡើងប្រណម្យអញ្ជូលី សូត្រថា:

វណ្ណមិ ភន្លេ ។ ល ។ សាធុ សាធុ អនុមោទាមិ ។

ចប់ពិធីយកវត្ថុតែប៉ុណ្ណោះ ។

ការចូលវស្សា

តាមទំនៀមព្រះពុទ្ធសាសនា តែដល់វស្សានរដូវហើយ គឺចាប់
តាំងពីថ្ងៃ ១ រោច ខែអាសាធ រហូតទល់នឹងថ្ងៃ ១៥ កើត ខែកត្តិក រយៈ
កាល ៤ ខែនេះ ភិក្ខុ-សាមណេរ ពុំត្រូវត្រាច់ចររហេតរហូតទេ ត្រូវរកទី
លំនៅឈប់សំរាកមួយកន្លែង អស់ថិរវេលា ៣ ខែ ដែលលោកហៅថា
ចាំវស្សា ។

ការចាំវស្សាមាន ២ លើកគឺ:

លើកដំបូង, ភិក្ខុ-សាមណេរត្រូវចូលវស្សាពីថ្ងៃ ១ រោច ខែអាសាធ
ឬទុតិយាសាធ រហូតទល់នឹងថ្ងៃ ១៥ កើត ខែអស្សុជ ។ ចូលរបៀប
នេះ ហៅថា បុរិមិការវស្សា ។

លើកក្រោយ, ចូលវស្សាពីថ្ងៃ ១ រោច ខែស្រាពណ៍ រហូតទៅទល់
ថ្ងៃ ១៥ កើត ខែកត្តិក ។ ចូលរបៀបនេះហៅថា បន្ទិមិការវស្សា ។

បាលីចូលវស្សា

នៅថ្ងៃចូលវស្សា សាមណេរទាំងឡាយ មិនត្រូវដើរចេញពីអាវាស
ឡើយ គប្បីជួយរៀបចំអាវាស ទីបរិវេណ ព្រះវិហារ ដំកល់ទឹកឆាន់ ទឹក
ប្រើប្រាស់ប្រគេនភិក្ខុសង្ឃ បន្ទាប់ពីភិក្ខុសង្ឃចូលវស្សារួចហើយ សាម-
ណេរ គប្បីប្រជុំគ្នាក្នុងព្រះវិហារ អធិដ្ឋានចូលវស្សាព្រមគ្នាថា:

សមស្តី អាវាសេ ឥមំ តេមាសំ វស្សំ ឧបេម

ប្រែថា: យើងទាំងឡាយ នៅចាំវស្សាអស់ខែ ៣ នេះ ក្នុង
អាវាសនេះ ។ ថាតែត្រឹមបាលី ៣ ដង ប្រែមិនបាច់ថាទេ ។

សត្តាហករណីយ:

សាមណេរចូលវស្សាក្នុងទីណាហើយ ត្រូវនៅរក្សាភត្រីក្នុងទីនោះ
រហូតកំណត់ ៣ ខែ បើមានធុរៈអាចចេញដើរបាន តែត្រូវវិលមកវិញ
ឱ្យបានមុនថ្ងៃរះក្នុងថ្ងៃទី ៧ ។

បើមានធុរៈចំពោះ មាតា-បិតា និង ភិក្ខុ-សាមណេរ ដែលខ្លួនបាន
ដឹងហើយ សាមណេរអាចលើកសត្តាហៈទៅបាន ដោយមិនបាច់មាន
ការនិមន្តន៍ទេ, តែបើឧបាសក ឧបាសិកា បង ប្អូន ញាតិ មានធុរៈ
លុះណាតែមានការនិមន្តន៍ ទើបទៅដោយសត្តាហៈបាន ។ មុននឹងចេញ
ពីអាវាស ត្រូវអធិដ្ឋានថា:

សចេ មេ អន្តរាយោ នត្ថិ, សត្តាហត្ថន្តរេយេវ
បុន និវត្តិស្សាមិ ។

ទុតិយម្បិ សចេ មេ ។ល ។ និវត្តិស្សាមិ ។

តតិយម្បិ សចេ មេ ។ល ។ និវត្តិស្សាមិ ។

ប្រែថា: បើមិនមានអន្តរាយដល់អាត្មាអញទេ, អាត្មាអញនឹង
ត្រឡប់មកវិញ ក្នុងចន្លោះសត្តាហៈពុំខាន ។

.... ជាគម្របពីរដងផង ។

.... ជាគម្របបីដងផង ។

ការលាសិក្ខា

ភិក្ខុ-សាមណេរ អ្នកនឿយណាយក្នុងការប្រព្រឹត្តិព្រហ្មចរិយធម៌ មានប្រាថ្នានឹងត្រឡប់មកកាន់ភេទជាគ្រហស្ថ រមែងធ្វើបានដោយការលាសិក្ខា ។

ឯការលាសិក្ខានេះ ក្នុងគម្ពីរកង្វារវិធរណីបឋមបារាជិក សំដែងថា ត្រូវប្រកបអង្គ ៦ យ៉ាងគឺ:

ចិត្ត ១, ខេត្ត ១, កាល ១, បយោគ ១, បុគ្គល ១, វិជាននៈ ១ ។

១-ចិត្ត

អ្នកលាសិក្ខា ត្រូវធ្វើដោយតាំងចិត្ត ដើម្បីលាសិក្ខាពិតៗ បើគ្រាន់តែថាលេង ឬទន្ទេញពាក្យលា ពោលដោយការរៀន ឬក៏សំដែងវិន័យកថាមិនរាប់ថាលាទេ ។

២-ខេត្ត

សំដៅយក ខេត្តបទ ២២ យ៉ាងគឺ: ខេត្តបទសម្រាប់ពោលលា ១៤ យ៉ាង និងខេត្តបទ សម្រាប់ទ្រទ្រង់ភេទជាថ្មី ៨ យ៉ាង។ ខេត្តបទសម្រាប់ពោលលា ១៤ យ៉ាងនេះគឺ:

- ពុទ្ធិ បច្ចុក្ខាមិ ខ្ញុំសូមលាព្រះពុទ្ធ ១
- ធម្មំ បច្ចុក្ខាមិ ខ្ញុំសូមលាព្រះធម៌ ១
- សង្ឃំ បច្ចុក្ខាមិ ខ្ញុំសូមលាព្រះសង្ឃ ១
- សិក្ខំ បច្ចុក្ខាមិ ខ្ញុំសូមលាសិក្ខា ១
- វិនយំ បច្ចុក្ខាមិ ខ្ញុំសូមលាវិន័យ ១
- មាតិមោក្ខំ បច្ចុក្ខាមិ ខ្ញុំសូមលាពុទ្ធិមោក្ខ ១
- ឧទ្ទេសំ បច្ចុក្ខាមិ ខ្ញុំសូមលាឧទ្ទេស ១
- ឧបជ្ឈាយំ បច្ចុក្ខាមិ ខ្ញុំសូមលាព្រះឧបជ្ឈាយ៍ ១
- អាចរិយំ បច្ចុក្ខាមិ ខ្ញុំសូមលាអាចារ្យ ១
- សទ្ធិវិហារិកំ បច្ចុក្ខាមិ ខ្ញុំសូមលាសទ្ធិវិហារិក ១
- អន្តោវាសិកំ បច្ចុក្ខាមិ ខ្ញុំសូមលាអន្តោវាសិក ១
- សមាណុបជ្ឈាយកំ បច្ចុក្ខាមិ ខ្ញុំសូមលាសមាណុបជ្ឈាយ៍ ១
- សមាណាចរិយកំ បច្ចុក្ខាមិ ខ្ញុំសូមលាសមាណាចរិយក៍ ១
- សព្រហ្មចារី បច្ចុក្ខាមិ ខ្ញុំសូមលាសព្រហ្មចារី ១

ខេត្តបទ សម្រាប់ទ្រទ្រង់ភេទជាថ្មី ៨ យ៉ាងនោះគឺ:

-ភិហិតិ មំ ជារេថ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ចាំទុក

នូវខ្ញុំថា ជាគ្រហស្ថ ។

-ឧបាសកោតិ មំ ធារេជ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
ចាំទុកនូវខ្ញុំថា ជាឧបាសក ១ ។

-អារាមិកោតិ មំ ធារេជ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
ចាំទុកនូវខ្ញុំថាជាអារាមិកជន ១ ។

-សាមណេរោតិ មំ ធារេជ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
ចាំទុកនូវខ្ញុំថាជាសាមណេរ ១ ។

-តិត្តិយោតិ មំ ធារេជ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
ចាំទុកនូវខ្ញុំថា ជាតិវីរីយំ ១ ។

-តិត្តិយស្សរាវកោតិ មំ ធារេជ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
ចាំទុកនូវខ្ញុំថា ជាសាវកតិវីរីយំ ។

-អស្សរមណោតិ មំ ធារេជ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
ចាំទុកនូវខ្ញុំថា ជាបុគ្គលមិនមែនជាសមណៈ ១ ។

-អសក្សបុត្តិយោតិ មំ ធារេជ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
ចាំទុកនូវខ្ញុំថា ជាបុគ្គលមិនមែនជាសក្សបុត្តិយ ១ ។

រួមត្រូវជាខេត្តបទ ២២ ប្រការ ។

ក្នុងខេត្តបទ ២២ ប្រការនេះ អ្នកលាសិក្ខា គប្បីពោលលាតែខេត្តបទ
ណាមួយដែលខ្លួនចង់លា ហើយទ្រទ្រង់ខេត្តបទណាមួយ ដែលខ្លួន
ស្រឡាញ់ ។ ឧបមាថាៈ បើលាព្រះពុទ្ធ អ្នកនោះឯង មានប្រាថ្នាចូល
សាសនាដទៃ ត្រូវលាថាៈ

ពុទ្ធិ បច្ចុក្ខាមិ, តិភ្លិយោតិ មំ ធារេថ

ខ្ញុំសូមលាព្រះពុទ្ធ, សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ចាំទុកខ្ញុំថា ជាតិវីរីយំ ។ ពោលលាបែបនេះ ឈ្មោះថាជាចំចាកភេទជាបព្វជិត ហើយថែមទាំងជាចំចាកភេទជាពុទ្ធបរិស័ទទៀត ។

លោកអាចារ្យជាច្រើន ពោលថា៖ ប្រទេសយើងជាអ្នក កាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា ពុំគួរពោលលា ព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃ ទេ បើលោកអ្នកលានោះ ជាសាមណេរ លាត្រឹមតែសិក្ខា, វិន័យ, ឧទ្ទេស រៀរលែងតែបាតិមោក្ខ ព្រោះសាមណេរគ្មាន ហើយបើទ្រទ្រង់ភេទជាគ្រហស្ថ ត្រូវសមាទានសីល ប៉ុន្តែបើនៅ ថ្វាយខ្លួនជាឧបាសក គឺពោលយកភេទជាឧបាសកវិញតែម្តង ពុំបាច់ សមាទានសីល ថែមទៀតក៏បាន ។

៣-កាល

អ្នកលាសិក្ខា ត្រូវពោលឱ្យច្បាស់ កុំឱ្យច្រឡំកាល ដូចជា ពោលថា ខ្ញុំនឹងលា (បច្ចុក្ខិស្សំ) ខ្ញុំព្រះករុណានឹងជាគ្រហស្ថ (តិហ្មិភវិស្សំ) ។ ល ។ មិនឈ្មោះថាលាសិក្ខាឡើយ ត្រូវលា ជាសមានកាលថា សិក្ខំ បច្ចុក្ខាមិ ខ្ញុំលាសិក្ខា តិហ្មិភ មំ ធារេថ សូមព្រះករុណាទាំងឡាយចាំទុកនូវខ្ញុំថា ជាគ្រហស្ថ ។

៤-បយោគ

បយោគចែកជា ២ យ៉ាងគឺ: កាយប្បយោគ ១, វចីបយោគ ១
កាយប្បយោគ គឺអ្នកលា គ្រាន់តែធ្វើកាយវិការ ឬ ផ្លាស់
សំពត់កាសាយ:ចេញ ស្លៀកដណ្តប់ដូចគ្រហស្ថ មិនរាប់ថាលាទេ
លុះណាតែបញ្ចេញវាចាប្តេជ្ញាខ្លួនឯង ជា វចីបយោគ ទើប
ឈ្មោះថាលា ។

៥-បុគ្គល

បុគ្គលអ្នកលាសិក្ខា មិនមែនជាមនុស្សឆ្គួត មិនក្រឡកចិត្ត
មិនមានវេទនាគ្របសង្កត់ ទាំងបុគ្គលដទៃជាសាក្សីនោះ មិនមែន
ជាសត្វ គឺជាមនុស្សដឹងខុសត្រូវ ហើយនៅចំពោះមុខគ្នាផង ។

៦-វិជាននៈ ការឱ្យដឹងច្បាស់

អ្នកលាសិក្ខា គប្បីប្រាប់អ្នកដទៃឱ្យដឹងច្បាស់ អំពីការអផ្សុក
ចង់សឹក នឹងប្រាប់ភេទថ្មីដែលត្រូវផ្លាស់ ។

បើប្រកបដោយអង្គទាំង ៦ នោះហើយ ឈ្មោះថាការលា
សិក្ខាចប់ត្រឹមនេះ អ្នកលាសិក្ខាគប្បីផ្លាស់ភេទជាយរាវាសចុះ ។

បាលីគាថាសម្រាប់ទន្ទេញឱ្យងាយចាំ:

ចិត្តំ ខេត្តញ្ច កាលោ ច
បយោគោ បុគ្គលោ តថា

វិជានន្តិ

សិក្ខាយ

បច្ចុក្ខានំ

ធន្យន្តិកំ

ការលាសិក្ខា ត្រូវប្រកបដោយអង្គ ៦ យ៉ាងគឺ:

ចិត្ត ១, ខេត្ត ១, កាល ១,

បយោគ ១, បុគ្គល ១, វិជាននៈ ១ ។

តាមដែលធ្លាប់ដឹងតៗមកថា: ការលាសិក្ខាបទនេះ មាន

បាលីសម្រាប់សូត្រថា:

ហរាយមារោ អន្តិយមារោ

ជិគុន្ទមារោ គីហ៊ីតិ មំ ឆារេថ ។

ប្រែថា: ខ្ញុំព្រះករុណា នឿយណាយ ធុញទ្រាន់ខ្លើមឆ្អើម
(នឹងពុទ្ធសាសនាណាស់) សូមលោកម្ចាស់ចាំទុក នូវខ្ញុំព្រះករុណាថា
ជាគ្រហស្ថចុះ ។

កាលពោលយ៉ាងនេះ ពុំគួរទេ ព្រោះខ្លួននៅកាន់ពុទ្ធសាសនា
ហើយប្រកាសថា ខ្លួនខ្លើមឆ្អើម ធុញទ្រាន់ ពុទ្ធសាសនា ។
ដូច្នោះ គួរសិក្ខាកាមកុលបុត្រ សិក្សាតាមបាលីមានក្នុងគម្ពីរ កង្វារីតរណី
ដូចពោលខាងដើមរួចមកហើយ ។

ការឈ្លាយមេត្តាគ្រប់ទិស

សព្វេ បុរត្ថិមាយ ទិសាយ សត្តា អវេរា សុខី
ហោន្តុ សត្វទាំងឡាយទាំងពួង (ដែលស្ថិតនៅ) ក្នុងទិសបូព៌ា
សូមកុំឱ្យមានពៀរនឹងគ្នា មានតែសេចក្តីសុខ ។

សព្វេ បុរត្ថិមាយ អនុទិសាយ សត្តា អវេរា
សុខី ហោន្តុ សត្វទាំងឡាយទាំងពួង (ដែលស្ថិតនៅ) ក្នុងទិស
អាគ្នេយ៍ សូមកុំឱ្យមានពៀរនឹងគ្នា មានតែសេចក្តីសុខ ។

សព្វេ ទិក្ខុណាយ ទិសាយ សត្តា អវេរា សុខី
ហោន្តុ សត្វទាំងឡាយទាំងពួង (ដែលស្ថិតនៅ) ក្នុងទិសទក្សិណ
សូមកុំឱ្យមានពៀរនឹងគ្នា មានតែសេចក្តីសុខ ។

សព្វេ ទិក្ខុណាយ អនុទិសាយ សត្តា អវេរា
សុខី ហោន្តុ សត្វទាំងឡាយទាំងពួង (ដែលស្ថិតនៅ) ក្នុងទិស
និរតី សូមកុំឱ្យមានពៀរនឹងគ្នា មានតែសេចក្តីសុខ ។

សព្វេ បដ្ឋិមាយ ទិសាយ សត្តា អវេរា សុខី
ហោន្តុ សត្វទាំងឡាយទាំងពួង (ដែលស្ថិតនៅ) ក្នុងទិសបស្ចិម
សូមកុំឱ្យមានពៀរនឹងគ្នា មានតែសេចក្តីសុខ ។

សព្វេ បដ្ឋិមាយ អនុទិសាយ សត្តា អវេរា សុខី
ហោន្តុ សត្វទាំងឡាយទាំងពួង (ដែលស្ថិតនៅ) ក្នុងទិសពាយ័ព្យ

សូមកុំឱ្យមានពៀរនឹងគ្នា មានតែសេចក្តីសុខ ។

សព្វេ ឧត្តរាយ ទិសាយ សន្តា អវេរា សុខី

ហោរាន្ត សត្វទាំងឡាយទាំងពួង (ដែលស្ថិតនៅ) ក្នុងទិសខត្តរ

សូមកុំឱ្យមានពៀរនឹងគ្នា មានតែសេចក្តីសុខ ។

សព្វេ ឧត្តរាយ អនុទិសាយ សន្តា អវេរា សុខី

ហោរាន្ត សត្វទាំងឡាយទាំងពួង (ដែលស្ថិតនៅ) ក្នុងទិសឦសាន

សូមកុំឱ្យមានពៀរនឹងគ្នា មានតែសេចក្តីសុខ ។

សព្វេ ឧបរិមាយ ទិសាយ សន្តា អវេរា សុខី

ហោរាន្ត សត្វទាំងឡាយទាំងពួង (ដែលស្ថិតនៅ) ក្នុងទិសខាងលើ

សូមកុំឱ្យមានពៀរនឹងគ្នា មានតែសេចក្តីសុខ ។

សព្វេ ហោដ្ឋិមាយ ទិសាយ សន្តា អវេរា សុខី

ហោរាន្ត សត្វទាំងឡាយទាំងពួង (ដែលស្ថិតនៅ) ក្នុងទិសខាងក្រោម

សូមកុំឱ្យមានពៀរនឹងគ្នា មានតែសេចក្តីសុខ ។

សព្វេ សន្តា អវេរា ហោរាន្ត សត្វទាំងឡាយទាំងពួង

សូមកុំឱ្យមានពៀរនឹងគ្នា ។

សុខិតា ហោរាន្ត សូមឱ្យមានតែសេចក្តីសុខ ។

និទ្ទត្តា ហោរាន្ត សូមឱ្យប្រាសចាកទុក្ខ ។

អព្យាបដ្ឋា ហោរាន្ត សូមកុំឱ្យមានព្យាបាទនឹងគ្នា ។

អនិយាហោន្តុ សូមកុំឱ្យមានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត ។

ធិយាយុកាហោន្តុ សូមឱ្យមានអាយុវែង ។

អរោគាហោន្តុ សូមកុំឱ្យមានរោគ ។

សម្បត្តិហិ សមិជ្ឈន្តុ សូមឱ្យសម្រេចដោយសម្បត្តិ
ទាំងឡាយ ។

សុខិ អត្តានំ បរិហារន្តុ សូមរក្សានូវខ្លួនឱ្យនៅជាសុខ
តទៅ ។

ទុក្ខប្បត្តា ច និទុក្ខា

ភយប្បត្តា ច និត្តយា

សោកប្បត្តា ច និស្សោកា

ហោន្តុ សព្វេបិ ចានិរោ ។

សត្វទាំងឡាយទាំងពួង ដែលដល់ហើយនូវសេចក្តីទុក្ខ សូម
ឱ្យជាសត្វបាត់សេចក្តីទុក្ខទៅ ដែលដល់ហើយនូវភ័យ សូមឱ្យជា
សត្វបាត់ភ័យទៅ ដែលដល់ហើយនូវសេចក្តីសោក សូមឱ្យជា
សត្វបាត់សេចក្តីសោកទៅ ។

